EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

ČLOVEK A PRÍRODA

UČEBNÉ OSNOVY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť:

Človek a príroda;

Človek a spoločnosť

Predmet: Prvouka

ISCED 1

1. ročník

1 hodina týždenne

33 hodín ročne

Charakteristika predmetu:

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojový základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov, zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátna z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- vzdelávacia oblasť Človek a príroda

1. ročník	**Výkonový štandard – žiak vie/dokáže:**	**Obsahový štandard**
Rastliny	• rozpoznať základné časti rastlín, • identifikovať základné časti rastlín (prhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šípová, pagaštan konský • identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, • na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, • deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, • opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny), vysvetliť princíp opeľovania, • že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, • že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny.	základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod byliny, kry, stromy životné prejavy rastlín – rast, vývin, rozmnožovanie
Živočíchy	• uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú, • vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôsobené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka • domáca, dážďovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská), • na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi, • že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom, • vysvetliť vzťah dravec a korisť, • vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí,	životné prejavy živočíchov suchozemské a vodné živočíchy dravec, korisť končatiny

	• identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb, • triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchy žijú.	
Človek	• identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce • zmyslové orgány, • vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, • vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, • vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, • že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú • zodpovedné za jej citlivosť.	zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	• vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, • triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté, • vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by jej mal nedostatok, • vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka, • že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa), • vymenovať tri typy vodných zdrojov, • na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí), • že hlavným zdrojom svetla je Slnko,	životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život svetelné zdroje, tiene, priesvitný, priehľadný, nepriesvitný materiál meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo

	• vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára • dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov, • vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek, • navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku, • zostrojiť presýpacie hodiny, • vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín • a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín, • zostrojiť kyvadlo, • vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla.	
Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť	• orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.), • definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy, • pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.), • povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska, • rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra, • identifikovať dni v týždni, • čo škodí zdraviu, • určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe.	moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy, adresa môjho bydliska dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Prírodoveda

Predmet: Prírodoveda
ISCED 1

Prírodoveda	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	1	2
Školský vzdelávací program	0	0	0	1	1
ŠVP + ŠkVP	0	0	1	2	3

3. ročník

1 hodina týždenne

33 hodín ročne

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravoveda. Oblasti sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulá skúsenosť a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

2. Ciele učebného predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímanie pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody.
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch.

		- aktívne používať pojem kilogram a gram - určiť súvislosť medzi objemom a hmotnosťou
I/3/3	**Neživá príroda**	
	Horniny Nerasty	Žiak vie: - primárne vysvetliť zvetrávanie - vysvetliť vznik uhlia a jeho využitie - opísať spôsob získavania soli - opísať význam ropy a zemného plynu
I/3/4	**Technika a technické objavy**	
	Technika a človek	Žiak vie: - špecifikovať význam techniky pre život človeka - poukázať na významné technické objavy spoločnosti - poznávať stavby starovekého Egypta a Ríma - poznať najznámejšie objavy na území dnešného Slovenska - vysvetliť význam elektrickej energie pre spoločnosť - špecifikovať jednotlivé alternatívne zdroje energie
I/3/5	**Živé organizmy**	
	Človek Živočíchy Rastliny Huby	Žiak vie: - opísať vonkajšiu stavbu ľudského tela - vymenovať dôležité časti kostry a svalstva bez rozdielu pohlavia, rasy a národnosti - poznať princípy zdravého životného štýlu - správne opísať vonkajšiu stavbu tela živočíchov - poznávať chránené živočíchy - správne definovať pojmy dreviny, byliny - správne triediť listnaté a ihličnaté stromy - rozpoznať jedlé a jedovaté huby

- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne.
- opisovaniu, porovnávaniu a klasifikácii informácií získaných pozorovaním.
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty.
- nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu.
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie.
- uvedomeniu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeniu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje.
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Veci okolo nás - ochrana prírody**	
	Pozemská a vesmírna príroda Ochrana prírody Využívanie, prírody	Žiak vie: - aktívne vnímať a pozorovať prírodu - poznať špecifické zmeny prírody počas ročných období - poznať význam slov „príroda“ a „vesmír“ - poznať základné chránené územia Slovenska
I/3/2	**Látky a ich vlastnosti**	
	Voda Teplota Sila Hmostnosť	Žiak vie: - oceniť potrebu vody pre človeka - poukázať na rozdielnosti medzi kvapalinou a pevnou látkou - špecifikovať vlastnosti vody - charakterizovať pojmy objem, teplota, sila - merať teplotu - určiť záporné a kladné teploty - správne vysvetliť účinky sily - zistiť veľkosť sily pri záťaži

UČEBNÉ OSNOVY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť:

Človek a príroda;

Človek a spoločnosť

Predmet: Prvouka

ISCED 1

2. ročník

2 hodiny týždenne

66 hodín ročne

Charakteristika predmetu:

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojový základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov, zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátna z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- vzdelávacia oblasť Človek a príroda

2. ročník	**Výkonový štandard – žiak vie/dokáže:**	**Obsahový štandard**
Rastliny	• uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich, • vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôsobujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú, • vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia, opísať tri životné prejavy rastlín, • vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín, • zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka, • uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na • to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny, • vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina klíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení, • navrhnúť postup, ako je možné zistiť podmienky klíčenia semien, • vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo, • navrhnúť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín.	rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôsobovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky klíčenia semien: vzduch, voda, teplo rast rastliny, životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda
Živočíchy	• porovnať spôsob života živočíchov a rastlín, • zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný, • že živočíchy (aj človek) sa postupne menia – rastú, vyvíjajú sa, dospievajú, starnú,	životné prejavy živočíchov a rastlín rast, vývin pestovanie úžitkových rastlín, zber divo rastúcich rastlín, lov divo žijúcich zvierat chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone,

	• uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobať na dospelé jedince • že dĺžka života živočíchov je rôzna, • že človek získava potravu rôznym spôsobom • vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov, • vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva, • spoznať včelu medonosnú, • opísať spôsob života včiel a mravcov.	včely spoločenský hmyz včelia rodina: matka, trúd, robotnica mravenisko
Človek	• vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, • zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, • že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kostru, • pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich na vlastnom tele • vytvoriť jednoduchý nákres kostry ľudského tela (sústredí sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi), • že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, • že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, • že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, • skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou (chcením) a niektoré mimo vôle človeka, • vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, • vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva.	pohyb ako prejav života kostra ľudského tela: lebka, chrbtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôle človeka
Neživá príroda a	• vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradí k živým, neživým alebo odumretým súčastiam,	zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy

skúmanie prírodných javov	• uviesť medzi živými súčasťami živočíchy, ktoré žijú v pôde a dýchajú vzduch prítomný v pôde, • uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasti prírody, • že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast, • zistiť vlastnosti rôznych typov pôd, • vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd, • skúmať rozpúšťanie látok vo vode, • vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie, skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť, • jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa, • navrhnúť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode, • opísať na základe pozorovania proces filtrácie, • čo je odparovanie, • vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode rozpustená.	rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, odparovanie
Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť	• opísať cestu do školy, • ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, • určiť aktuálny rok, • zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, • určiť význam sviatkov (narodeniny, sviatky na Slovensku), • že jeho obec je súčasťou Slovenska, • rozpoznať štátne symboly (štátnu vlajku a štátny znak SR), • odlíšiť jednotlivé prvky krajiny, • opísať krajinu v okolí školy/bydliska (podľa obrázkov) počas roka, • uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú,	cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny jeseň (september, október, november), zima (december, január, február), jar (marec, apríl, máj), leto (jún, júl, august) Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc, Pamiatka zosnulých Slovensko – štátna vlajka, štátny znak prvky krajiny (polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty)

	• odlíšiť druhy dopravy, • porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé (atrakcie, pamiatky, príroda a i.), • odlíšiť vybrané profesie a ich náplň, • opísať úlohu hasičov, policajtov a záchrannej zdravotnej služby, • zvládnuť postup, ako privolať pomoc, • určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách.	cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď), spoznávanie krajiny, pamätihodnosti povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i.) zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní hasičov (150), záchrannej zdravotnej služby (155), polície (158), tiesňová linka (112)

		rokov a tak je podľa nich možné približne merať čas
I/4/8	Huby	5 hod.
	Prečo huby nepatria medzi typické rastliny ani živočíchy?	- Žiak vie, že huby majú prejavy rastlín aj živočíchov, vedia ako prijímajú potravu, poznajú a vedia vysvetliť pojem symbióza - pre oboch výhodné spolužitie s iným organizmom - Žiak pozná pojem parazitizmus a saprofytizmus (život na odumretých rastlinách a ich rozkladanie),
I/4/9	Pre šikovných bádateľov	5 hod.
	Z čoho sú zložené organizmy? Prečo sa stali slávnymi?	- Žiak vie, že telá (rastlín, živočíchov) sa skladajú z buniek, že ich môžeme skúmať, pozná mikroskop, - Žiak pozná niektorých významných vedcov a ich objavy

TC = tematický celok
I/4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj	Základné podmienky pre dôstojný život človeka.
OŽZ – Ochrana života	Popis 1.pomoci, pomoci starším a invalidom, starostlivosť a ochrana mladšieho súrodenca.
ENV – Environmentálna výchova	Ochrana prírody, správanie sa v lese, znečisťovania vodných tokov, rozhovor o dôležitosti dažďových pralesov.
MUV – Multikultúrna výchova	Spoznávanie vlastností iných rás, etník alebo národov.
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Pohyby vesmírnych telies, zaujímavosti v oblasti fauny a flóry – tvorba a prezentácia projektu pred triedou.
VLV – Vlastenecká výchova	Moja vlasť, prírodné krásy Slovenska, oboznámenie sa s faunou a flórou nachádzajúcou sa výlučne na Slovensku.
Euroinfo	Typické rastliny a živočíchy vybraných krajín Európskej únie (sever – juh).
NBV – Náboženská výchova	Ochrana nenarodeného života, biblický popis vzniku sveta v súlade s vedeckými teóriami vzniku sveta.

	vo vesmíre.	hviezdami - dôsledky rotácie Zeme okolo vlastnej osi, rotácie okolo Slnka, naklonenia zemskej osi - spoznať podmienky života vo vesmíre, históriu ľudského spoznávania vesmíru, prostriedky skúmania vesmíru, umelé družice Zeme
I/4/4	Technika a technické objavy	5 hod
	Prečo existujú stroje? Prečo máme elektrické zásuvky?	- Žiak pozná pojem magnetická sila, vie, že magnet pôsobí magnetickou silou na železné predmety -žiak pozná zásady bezpečného využívania elektrickej energie
I/4/5	Živočíchy - súčasť prírody	4 hod
	Prečo žijú niektoré živočíchy samy? Prečo je hmyz pre nás dôležitý?	- Žiak pozná pojem bezstavovec a hermafrodit (obojpohlavný živočích) a vie ich vysvetliť -žiak vie, že hmyz je najpočetnejšia skupina bezstavovcov, vie opísať telo hmyzu - jeho časti -
I/4/6	Spoločenstvo - základ života v prírode	5 hod
	Prečo niektoré živočíchy žijú v skupinách? Prečo vlci žijú vo svorke? Prečo mravce nezablúdia?	- žiak vie že živočíchy žijúce v skupinách voláme živočíšne spoločenstvo, - žiak , pozná pravidlá života v svorke aj v kolónii, pozná rozdiely medzi nimi a vie ich vysvetliť - žiak vie, že včely a mravce žijú v spoločenstvách, vie, že včelie spoločenstvo nazývame včelstvo, vie ako tieto spoločenstvá fungujú
I/4/7	Rastliny	5 hod.
	V tomto tématickom okruhu sa kladie dôraz na rozlíšenie rastlín od iných organizmov, životné prejavy rastlín, význam vody pre rastliny, druhovou rozmanitosťou rastlín a prejavoch ich veku.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - že rastliny sú súčasťou živej prírody, napriek tomu, že sú nepohyblivé, vie identifikovať ich základné životné prejavy - že rôzne rastliny majú rôzne nároky na vodu, ale bez nej život neexistuje. Vie uviesť príklady rastlín žijúcich vo vode - rozpoznať znaky odlišujúce rastliny od iných živých súčastí prírody a tiež znaky, ktoré rozlišujú rastliny navzájom od seba - vie, že trváce rastliny sa menia nielen počas roka, ale aj v priebehu

PREDMET

Prírodoveda 4.ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	2	3
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	0	0	1	2	3

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	Veci okolo nás	4 hod.
	Prečo je more slané Prečo sa skaly lámu Prečo železo hrdzavie	- morská voda je slaná, čo spôsobuje rozpustená soľ, vie, že živočíchy, ktoré v nej žijú by bez soli neprežili a naopak, - uviesť pôdu ako príklad pevnej látky, vie vysvetliť, že pevné látky sa dajú rozdrobiť na menšie časti, - okolo Zeme sa nachádza vzdušný obal - atmosféra,
I/4/2	Človek ako súčasť prírody	4 hod.
	Prečo je dôležité, čo jeme? Prečo človek nemôže lietať? Prečo ľudské telo potrebuje čistiacu stanicu? Prečo človek nevie dýchať pod vodou a ryba na súši?	- žiak vie jednoducho vysvetliť, čo sa deje s jedlom, ktoré zjeme, uvedomuje si, že jedlo obsahuje látky, - žiak pozná základné časti vylučovacej sústavy a aj ďalšie spôsoby vylučovania odpadových látok z tela -žiak vie vymenovať najzákladnejšie kosti v ľudskom tele, vie, že niektoré svaly ovládame vôľou a niektoré nie, -žiak že zo vzduchu pri dýchaní využívame iba kyslík, vie vymenovať základné prejavy dýchania
I/4/3	Vesmír	4 hod.
	Cieľom tohto tématického okruhu vesmír, hviezdy a planéty, mesiac, striedanie dňa a noci, ročných období, existencia života	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - základné pojmy vesmíru, slnečnej sústavy, rozdiel medzi planétami a

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Environmentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Predmet: Anglický jazyk
ISCED 1

PREDMET: Anglický jazyk

Anglický jazyk	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	**Spolu**
Štátny vzdelávací program	0	0	3	3	6
Školský vzdelávací program	2	2	-	-	4
Spolu ŠVP + ŠkVP	2	2	3	3	10

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Jazyk je nástrojom myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, zdroj osobného a kultúrneho obohatenia a predpokladom pre ďalšie vzdelávanie a profesionálnu realizáciu.

Predmet prispieva k otváraniu nových horizontov pre rozmanitosť kultúr, má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa, pomáha vytvárať tolerantnosť voči iným kultúram, prispieva k zvýšeniu mobility dieťaťa v osobnom živote a v ďalšom štúdiu.

Učivo je zamerané na osvojenie si štyroch komunikačných zručností na základnej úrovni: čítanie, posluch, ústny prejav a písomný prejav tak, že žiak porozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, je schopný čítať s porozumením primerané texty, dohovorí sa jednoduchým spôsobom a dokáže jednoducho opísať osoby, veci a javy. Žiaci si postupne osvojujú nové slová, ich pravopis a výslovnosť, gramatické štruktúry a slovnú zásobu k vybraným konverzačným okruhom.

Vyučovanie anglického jazyka na prvom stupni základnej školy sa prispôsobuje vekovým osobitostiam žiakov, čo znamená, že najdôležitejším princípom je orientácia na žiaka. Dôležitým predpokladom na úspešné osvojenie si jazyka je uvoľnená a priateľská atmosféra. Učiteľ vystupuje ako koordinátor činností, pričom hlavnými aktérmi sú žiaci, ktorí sa majú prejavovať voľne, spontánne, bez zbytočných zábran.

CIELE PREDMETU

- osvojenie si jazykových znalostí a rečových schopností vedúcich k účinnej komunikácii v cudzom jazyku
- sprostredkovanie základných vedomostí v anglickom jazyku
- podpora pozitívneho vzťahu k cudziemu jazyku
- rozvíjanie komunikačných schopností a jazykovej kompetencie detí
- podporovanie všestranného vývinu žiaka (kognitívneho, emocionálneho, sociálneho, osobnostného)
- vytvorenie základov pre dalšie jazykové vzdelávanie
- osvojenie si návykov správnej výslovnosti
- podpora sebadôvery, sebahodnotenia žiaka
- porozumenie náročnejsím pojmom a komunikačným frázam
- vyjadriť svoj názor (súhlas, nesúhlas)
- vybrať z ponúkaných možností (identifikovať, opísať)
- vypočuť si a podať informácie (informovať sa)
- prečítať a selektovať informácie jednoduchých jazykových prejavov

OBSAH PREDMETU

Obsah učiva anglického jazyka je daný nasledujúcimi tematickými okruhmi:

1. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TC 1 - Kontakty /OSR, MDV /

TC 2 - Svet okolo mňa /ENV, RLK, FIG, MDV, TBZ /

TC 3 - Ročné obdobia /ENV, OZO /

TC 4 - Čísla a čas /OSR, FIG/

TC 5 - Stravovanie /OSR, ENV, OZO, FIG /

TC 6 - Príroda /ENV, MDV, TBZ /

2. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TC 1 - Zoznamovanie sa /OSR/

TC 2 – Počítanie /ENV, FIG /

TC 3 – Svet okolo nás /ENV, RLK, FIG , MDV, TBZ /

TC 4 – Aký som? aká som? /OSR/

TC 5 – Moja rodina, čo mám a čo môžem /OSR, MUV, FIG, TBZ /

TC 6 – Vyfarbi môj svet /OSR, ENV, MUV/

TC 7 - Detektívne okienko /OSR/

TC 8 – Cestovanie v čase /DOV, MDV /

3. ročník

3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

TC 1 – Svet okolo mňa /OSR, ENV, RLK, FIG, MDV /

TC 2 – Aktivity /MUV, OSR, TBZ /

TC 3 – Páči sa mi, nepáči sa mi /OSR, TBZ /

TC 4 – Voľný čas a zvyky /OSR, MUV, RLK, FIG, TBZ /

TC 5 – Minulosť a prítomnosť /OSR, FIG, MDV /

4. ročník

3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

TC 1- Rodina a spoločnosť /OSR, MUV, MDV, FIG /

TC 2 – Bývanie /ENV, OSR, FIG, MDV /

TC 3 - Moja trieda /OSR, TBZ /

TC 4 - Zvieratá /ENV, OZO, MUV, TBZ /

TC 5 - Šport / OZO, OSR, MUV/

TC 6 - Voľný čas a zvyky /OSR, MKV, RLK, FIG /

TC 7 – Mesto / RLK, MDV, TBZ /

TC 8 - Známe mestá a miesta / RLK, MDV /

TC 9- Určovanie času /OSR/

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. ročník		
I/1/1	Názov temat. celku - **Kontakty**	9 hodín
	Pozdravy Predstavovanie Škola a predmety Základné číslovky	Žiak vie: - predstaviť sa - predstaviť niekoho - pomenovať predmety v škole - pomenuvať miestnosti v škole - počítať do desať
I/1/2	Názov temat. celku - **Svet okolo mňa**	14 hodín
	Farby Ročné obdobie – jeseň	Žiak vie: - pomenovať základné farby - slovnú zásobu ročného obdobia – jeseň

	Toto je… Toto je moje… Čie je toto lietadlo? Ja som, ty si…	Žiak vie: - a používa osobné privlastňovacie zámená jeho, jej - tvoriť vety v "byť"
I/2/4	Názov temat. celku - **Aký som? aká som?**	8 hodín
	Spoznaj sloevso "byť" Malá zmrzlina, veľká zmrzlina Mám veľký nos?	Žiak vie: - používať prídavné mená - postavenie prídavného mená vo vete - popísať časti tela s použitím prídavných mien
I/2/5	Názov temat. celku - **Moja rodina, čo mám a čo môžem**	8 hodín
	Moja rodina Mám v taške dáždnik? Vidíš slona?	Žiak vie: - pomenovať členov rodiny - opísať členov rodiny - povedať, čo vlastní - použiť pomocné sloveso "môct"
I/2/6	Názov temat. celku - **Vyfarbi môj svet**	8 hodín
	Farby Oblečenie	Žiak vie: - pomenovať farby - rozoznať slovosled v opytovacej vete - pomenovať oblečenie
I/2/7	Názov temat. celku - **Detektívne okienko**	9 hodín
	Zločinec BBB V klobúku je 5 zajacov Londýnske parky	Žiak vie: - povedať kde je predmet - použiť väzbu "tam je", "tam sú" - jednoducho povedať niečo o Londýnskych parkoch - vytvoriť jednoduché otázky

	Koľko je tu príšer?	
I/2/8	Názov temat. celku - **Cestovanie v čase**	8 hodín
	Vesmírne mesto Koľko je hodín Pieseň o hodinách	Žiak vie: - určiť čas - sa orientovať v časti dňa - používať jednoduché predložky "v", "na"

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	Názov temat. celku - **Svet okolo mňa**	19 hodín
	Kontakty Nájdi priateľa Čísla Nákupy	Žiak vie: - predstaviť a zoznámiť sa - použiť predložky "v", "na", "vedľa", "pod" - sčítať a odčítať do sto - použiť zámeno "koľko?" - rozlíšiť niektoré počítateľné a nepočítateľné podstatné mená - použiť neurčité zámená
I/3/2	Názov temat. celku - **Aktivity**	20 hodín
	Niekto počúva? Príbeh Na prázdninách Počasie	Žiak vie: - používať priebehový prítomný čas - klásť otázky s použitím priebehového prítomného času - porozprávať jednoduchý príbeh - popísať počasie - slovnú zásobu počasia
I/3/3	Názov temat. celku - **Páči sa mi, nepáči sa mi**	20 hodín

	Kto je to? Čo je to? Aké to je? Hračky Rodina Oblečenie Príkazy	- opytovacie zámená - niektoré prídavné mená - pomenovať hračky - pomenovať členov rodiny - pomenovať oblečenie - reagovať na príkazy
I/1/3	Názov temat. celku - **Ročné obdobia**	10 hodín
	Ročné obdobie – zima Moje telo Vianočné sviatky Príroda v zime	Žiak vie: - slovnú zásobu ročného obdobia – zima - pomenovať časti tela - koledy a vianočný vinš - pomenovať zvieratá v zime
I/1/4	Názov temat. celku - **Čísla a čas**	9 hodín
	Číslovky Záľuby vo voľnom čase – čítanie Čas, hodiny	Žiak vie: - používať číslovky - odpovedať na otázku "áno", "nie" - pomenovať čas
I/1/5	Názov temat. celku - **Stravovanie**	12 hodín
	Ročné obdobie – jar Zelenina, ovocie, jedlo	Žiak vie: - slovnú zásobu ročného obdobia – jar - slovnú zásobu ovocia, zeleniny a jedla
I/1/6	Názov temat. celku - **Príroda**	12 hodín

	Domáce zvieratá Zvieratá v zoo Dopravné prostriedky Ročné obdobie leto Vesmír	Žiak vie: - pomenovať domáce zvieratá - pomenovať zvieratá v zoo - určiť dopravné prostriedky - slovnú zásobu ročného obdobia – leto - pomenovať základnú vesmírnu terminológiu

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
2. ročník		
I/2/1	Názov temat. celku - **Zoznamovanie sa**	8 hodín
	Pozdraviť, predstaviť sa Abeceda Rozkazy, povely Pomenovanie vecí	Žiak vie: - pozdraviť - predstaviť sa - rozlíšiť písmená abecedy - porozumieť príkazom a povelom - pomenovať veci okolo seba (podstatné mená)
I/2/2	Názov temat. celku - **Počítanie**	9 hodín
	Základné číslovky Počítanie, neurčitý člen Otázky	Žiak vie: - počítať do desať - používať telefónne čísla - sčítava, odčítava predmety - používať neurčitý člen - opytovacie zámená - tvoriť jednoduchú otázku s opytovacími zámenami
I/2/3	Názov temat. celku - **Svet okolo nás**	8 hodín

	Ja chcem… Kde bývaš? Skrývačka	Žiak vie: - použiť sloveso "chciet'" - poskytnúť osobné informácie - rozoznať jednoduchý prítomný čas - používať 3. osobu v jednoduchom prítomnom čase - používať predmetové zámená - vytvoriť otázky s pomocou slovesa "môžem"
I/3/4	Názov temat. celku - **Voľný čas a zvyky**	20 hodín
	V škole Dni v týždni Kalendárne mesiace Sviatky a významné dni	Žiak vie: - použiť jednoduchý prítomný čas pri opise svojich zvykov - použiť príslovky častosti - jednoducho hovoriť o svojich zvykoch v týždni - čítať jednoduché texty - reprodukovať jednoduché texty - použiť predložky času "v" a "na" - použiť radové číslovky - pomenovať dôležité sviatky
I/3/5	Názov temat. celku - **Minulosť a prítomnosť**	20 hodín
	Cestovanie v čase Dinosaury Párty	Žiak vie: - rozoznať minulý čas - použiť minulý čas slovesa "byť" - napísať pozvánku na oslavu

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	Názov temat. celku - **Rodina a spoločnosť**	5 hodín

	Informácie o sebe Toto sú moji priatelia Moja rodina	Žiak vie: - podať základné informácie o sebe , svojej rodine a priateľoch - uviesť svoku adresu
I/4/2	Názov temat. celku - **Bývanie**	3 hodiny
	Uprat???? izba Kde sú Kenove hračky?	Žiak vie: - pomenovať zariadenie izby, nábytok - použiť predložky miesta - vyjadriť vlastníctvo
I/4/3	Názov temat. celku - **Moja trieda**	3 hodiny
	Veselá trieda	Žiak vie: - požívať prítomný priebehový čas - pomenovať predmety v triede - česovať a použiť sloveso "want"
I/4/4	Názov temat. celku - **Zvieratá**	20 hodín
	Uhádni zviera Chimpo a jeho zvyky V ZOO Veselé zvieratá Pavúky	Žiak vie: - porozumieť jednoduchému textu o zvieratách - pomenovať zvieratá - používať jednoduchý prítomný čas - použiť príslovky častosti - pomenovať zvieratá v ZOO - porozumieťa použiť zákazy, príkazy a inštrukcie - pomenovať a použiť nové prídavné mená - porozumieť jednoduchý text o pavúkoch - zhotoviť jednoduchý projekt o zvieratách
I/4/5	Názov temat. celku - **Šport**	8 hodín
	Čo je tvoj obľúbený šport? Si zdravý? Športy/Olympijské hry	Žiak vie: - pomenovať základné druhy športov - zodpovedať jednoduché otázky o olympijských športoch - pomenovať svoje obľúbené športy - význam športu a režim dňa

	Spider Smith vo väzení Kam išla policajtka?	Žiak vie: - použiť jednoduchý prítomný čas - určiť hodiny, celá, polhodina a štvrťhodina

Učebné osnovy 1.-4. ročníka sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

I/4/6	Názov temat. celku - **Voľný čas a zvyky**	20 hodín
	Televízia Televízne programy Katkin denník Čo sa stalo? Čo potrebuješ?	Žiak vie: - porozumie ť jednoduchému odbornému textu o televízii - vybrať si televízny program - vytvoriť jednoduchý projekt o televízii a programoch - určiť čas s polhodinovým rozlíšením - jednoduchý minulý čas pravidelných slovies - jednoduchý minulý čas nepravidelných slovies - otázka v minulom čase - pomenovať niektoré voľnočasové aktivity - sloveso "need"
I/4/7	Názov temat. celku - **Mesto**	20 hodín
	Problémy polície Kto ukradol knihu? Polícia Práca policajtov Spider Smith vo väzení V múzeu Veci z múzea Dôležité budovy v meste	Žiak vie: - použiť väzbu "too" s prídavným menom - porozumieť textu o polícii - porozprávať o práci policajta - sloveso "must" - použiť blízky budúci čas - pomenovať budovy v meste - veci v múzeu - príslovky spôsobu - otázky v minulom čase
I/4/8	Názov temat. celku - **Známe mestá a miesta**	10 hodín
	Londýn-piesne Budovy vo svete	Žiak vie: - vyjadrenie príčiny-prečo/pretože - základné informácie o Londýne - základné informácie : pyramídy v Egypte, Stonehenge v Anglicku, Parthenon v Grécku a Veľký čínsky múr v Číne
I/4/9	Názov temat. celku - **Určovanie času**	5 hodín

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Informatická výchova
ISCED 1

PREDMET: INFORMATICKÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU INFORMATICKÁ VÝCHOVA

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy predmetu informatika, a preto sa názov predmetu prispôsobil na informatická výchova.

Poslaním vyučovania informatiky/informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika/informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzi predmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika/informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky/informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

CIEĽ PREDMETU

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzi predmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenie v rôznych grafických editoroch.

Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach.

Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači (aplikácie určené pre dospelých nie sú vhodné kvôli ich prílišnej komplexnosti).

3. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

OBSAH PREDMETU

Obsah učiva je daný nasledujúcimi tematickými okruhmi a prierezovými témami:

- **1. TC - Informácie okolo nás** 8 hod

  OSR,TPZ, MEV, PPZ + MEV
- **2. TC - Komunikácia prostredníctvom IKT** 8 hod

  OŽZ, OSR, MEV
- **3. TC - Postupy, riešenie problémov, algoritmické** myslenie 8 hod

  OSR
- **4. TC - Princípy fungovania IKT** 4 hod

  OŽZ , OSR, MEV
- **5. TC - Informačná spoločnosť** 5 hod

  OSR, MEV

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/1/1	**1. TC** – Informácie okolo nás 8 hodín	
	▪ Základy práce s grafickým editorom ▪ Základy práce s textovým editorom ▪ Základy práce s mutimédiami	Žiak vie samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore, samostatne, ale aj podľa návodu nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť jednotlivé nástroje. Obrázok vie uložiť a otvoriť.Upravuje a dotvára fotografie v graf. Editore. Pracuje s textom – napísať alebo prepísať text, uložiť a otvoriť, uprovovať, kopírovať, mazať, presúvať, upravovať text. Vie vytvoriť pozvánku, oznam, plagát. Žiak vie narábať s multimediálnou informáciou, prehráva zvuk, spustí a zastaví zvuk, pracuje s multimediálnym softvérom.
I/1/2	**2. TC -** Komunikácia prostredníctvom IKT 8 hodín	
	Internet - popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. žiaci by sa mali zoznámiť **1.** s moţnosťami vstupných a výstupných zariadení, **2.** rôznych oblastí určenia softvéru, **3.** so získavaním základných zručností pri práci so súbormi a priečinkami, **4.** s elementárnymi funkciami lokálnej siete a internetu	Žiak vie porozumieť odkazom, pohybovať sa po stránkach, vyhľadávať obrázky na Internete a upravuje ich vo vhodnom prostredí, nájsť a prečítať informáciu a stiahnuť hru z webu.
I/1/3	**3. TC** - Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie 8 hodín	
	▪ Skladanie podľa návodu v detskom programovacom jazyku - Skladanie podľa návodu v detskom programovacom jazyku Žiaci sa zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov	Riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí, skladať scény pomocou malých obrázkov (ikon) – prilepenie, odstraňovanie, kopírovanie obrázkov. Pracovať s návodmi, popisovať návod pomocou obmedzenej množiny slov, zostavovať pravidlá správania sa objektov.

	pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.	
I/1/4	**4. TC** - Princípy fungovania IKT	4 hod
	▪ počítači ▪ Základné pravidlá správania sa v učebni ▪ Ovládanie počítača	Dodržiavať zásady správneho sedenia pri PC, vymenovať základné časti PC, poznať niektoré prídavné zariadenia a ich využitie. Dokumenty vyhľadať, uložiť a otvoriť. Minimalizovať, maximalizovať a zatvoriť pracovné okno. Dokument vytlačiť na tlačiarni. Spustiť CD a DVD. Dodržiavať hygienické pravidlá.
I/1/5	**5. TC** -	
	▪ Základné pravidlá práce na Internete ▪ Možnosti uplatnenia počítača v živote	Poznať základné pravidlá práce s Internetom, pochopiť základné autorské práva pri kopírovaní textu, obrázkov, hier, CD... Spoznať možnosti uplatnenia počítača v bežnom živote.

PRIEREZOVÉ TÉMY
OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
ENV – Environmentálna výchova
MEV – Mediálna výchova
MUV – Multikultúrna výchova
DOV – Dopravná výchova
OŽZ – Ochrana života a zdravia
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
RVTLK - Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

1. **Učebné zdroje:**

Učebnica podľa odporúčania MŠ SR z konkurzu
Program Drawing for Children, Logomotion, RNA
Program Skicár
Program Baltík
Prezentácie v PowerPointe
Pracovné listy vytvorené v Gimpe
Edukačné DVD a CD (Ferdova matematika, Detský kútik a iné)

PREDMET

Informatika 4.ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	1	2
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	0	0	1	1	2

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	Princípy fungovania IKT	7 hod.
	Cieľom tohto tématického okruhu je oboznámiť sa so zložením počítača, uchovávaním informácií v priečinkoch, s ovládaním tlačiarne a skenera, ukladaním fotografií do pamäte počítača.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - základné funkcie časti počítača - vytvoriť priečinok, uložiť do neho súbor, fotografiu, pomenovať a premenovať ich - žiak sa naučí oskenovať a vytlačiť dokument - žiak sa naučí uložiť do priečinka fotografiu z digitálneho fotoaparátu
I/4/2	Informácie okolo nás	7 hod.
	Cieľom tohto tématického okruhu je zoznámiť sa s grafickým a textovým editorom, s multimédiami a jednoduchými animáciami.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - nakresliť obrázok pomocou geometrických tvarov, pracovať s ním, používať operácie, kopírovanie, prilepenie, otáčanie, prevrátenie - napísať a upravovať text, vysvetliť zásady správneho písania klávesnicou, upravovať veľkosť, tvar, farbu písma, vkladať obrázky - naučí sa prehrať video, nahrať zvuk pomocou mikrofónu, naučí sa pracovať so slúchadlami, prehrať zvukový záznam, využiť pri tom efekty - žiak vie vytvoriť jednoduchú animáciu v grafickom programe napr. RNA
I/4/3	Komunikácia prostredníctvom IKT	7 hod.

	Tématický okruh sa zaoberá využívaním e-mailovej pošty, využívanie internetu ako zdroja zábavy, bezpečným správaním sa na internete	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - posielať a prijímať e-maily, používať jednoduché zásady písania e-mailov, poznať nebezpečenstvo zverejňovania svojich údajov - spustiť si hru z inernetu, vyhľadávať, kopírovať a ukladať obrázky do priečinku - finančná gramotnosť
I/4/4	Informačná spoločnosť	8 hod.
	Tématický okruh je orientovaný na bezpečnosť počítača, správne používanie hesiel, objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - žiak pozná riziko ohrozenia počítača, vie prečo a pred kým treba chrániť počítač - žiak vie samostatne ovláda´t výučbový softvér - finančna gramotnosť
I/4/5	Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	8 hod.
	Získanie základov algoritmického myslenia pri riešení hlavolamov, bludísk, obrázkových stavebníc, pri práci s detským programovacím jazykom (Baltík, Imagine, LogoMotion, robot Karol).	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí - získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime - riešiť algoritmy v detskom programovacom prostredí

TC = tematický celok
I/4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj	Dramatizácia rozprávky prostredníctvom robotickej stavebnice WeDo, rozlišenie dobra a zla, medziľudské vzťahy vyplývajúce z rozprávky „ Ako Wedko zvládol všetko“.
DOV – Dopravná výchova	druhy dopravy, spôsob prepravy nákladu a osôb, dopravné prostriedky, dopravné značky – oboznámenie sa prostredníctvom kartičkového programu a programu: Cirkus šaša Tomáša
OŽZ – Ochrana života a zdravia	Vysvetlenie rozdielov medzi reálnym a virtuálnym svetom, vysvetlenie rizík spojených s využívaním informačno-komunikačných technológií, vštepenie správnych návykov pri práci s počítačom a internetom
ENV – Enviromentálna výchova	Demonštrácia striedania ročných období, prírodných javov prostredníctvom kartičkového programu , pestovať

	kladný vzťah k prírode prostredníctvom interaktívnej tabule
MEV – Mediálna výchova	Vypracovanie pozvánky na kultúrnu akciu (Deň matiek, Vianočný bazár), naučiť sa orientovať na internete (detské webové stránky), kritický prístup k reklame na internete
MUV – Multikultúrna výchova	Oboznámenie sa s rozličnými vianočnými a veľkonočnými zvykmi národov EÚ pomocou detskej webovej stránky Infovekáčik
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Písanie listu kamarátovi, projekt k prebratému učivu z prírodovedy
ETV – Estetická výchova	Úprava a estetika pri výtvarných činnostiach v kresliacich programoch Skicár, TuxPaint. Výchova ku vkusu, vnímanie estetickej práce, dbať na úpravu písma v písaných dokumentoch.
VLV – Vlastenecká výchova	Moja vlasť, moje rodné mesto, vštepovať lásku k vlasti, ochrana hodnôt vytvorených našimi predkami, prírodné krásy Slovenska, spoznávanie historických pamiatok, úcta k štátnym symbolom, štátny znak, štátna zástava prostredníctvom interaktívnej tabule
Euroinfo	Priradenie vlajok k európskym štátom prostredníctvom kartičkového programu.
Regionálna výchova	Oboznámenie sa s prírodnými a kultúrnymi zvláštnosťami regiónu prostredníctvom interaktívnej tabule, Infovekáčika.
NBV – Náboženská výchova	Naša rodina – Boží dar, pamiatka reformácie, ako sa máme zdraviť, Advent – Vianoce, zjavenie Krista Pána mudrcom, kto je môj blížny, pôstne obdobie, ukrižovanie Pána Ježiša, Ježišovo vzkriesenie, svätodušné sviatky-prezentácie na interaktívnej tabuli pripravené vyučujúcim
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ	Eurá a centy

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

UMENIE A KULTÚRA

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova
ISCED 1

Hudobná výchova - HUV	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	1	1	1	1	4

1. ročník
1 hodiny týždenne
33 hodín ročne

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova v 1. ročníku je hlavne predmetom činnostným a zážitkovým. Na báze pokračovania predprimárnych hudobných hrových činností sa žiaci učia viac orientovať vo svete hudby, prebúdza sa v nich záujem o muzicírovanie a postupne možno aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia (napr. ZUŠ).

Plynulo nadväzuje na posilňovanie vrodených a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Dokáže spájať pieseň, hru a percepčné hudobné zážitky s inými témami a učebnými a výchovnými predmetmi formou blízkou detskému svetu.

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy v 1. ročníku ZŠ je nadviazať na hrové činnosti predprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať hudobné experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitostí hudby.

Prostredníctvom poznania a interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka, poznania a interpretácie detských riekaniek, ľudových piesní a počúvaním ich úprav (napr. pre detský zbor a klavír) postupne si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť k formovaniu kultúrnych kompetencií žiakov. Poznaním slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových aj piesní získať základy národnej identity a vlastenectva, postupným poznávaním umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života. Podľa výberu učiteľa spoznávať primerané autorské piesne vhodne spracované pre tento vek.

Výberom primeraných skladieb získavať vzťah a stať sa tolerantným k rôznym druhom a štýlom hudby.

Kľúčové kompetencie

Vokálno-intonačné činnosti:

- získať základné spevácke zručnosti a návyky
- detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade
- poznať a správne realizovať hodnoty nôt (štvrťová, osminová, aj pomlčky)

Percepčné činnosti:

- poznať krátke, veku primerané hudobné skladby a pohybom reagovať na ne

Inštrumentálne činnosti:

- poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na ne
- pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne

Hudobno-pohybové činnosti:

- vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky

Hudobno-dramatické činnosti:

- vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore, hudobné nástroje chápať ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad

1. ročník	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
I/1/1	**1. Vokálno-intonačné činnosti:**	• vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni, zaspievať minimálne 12 detských a ľudových piesní, hier so spevom. • získať základné spevácke zručnosti a návyky • detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade • poznať a správne realizovať hodnoty nôt (štvrťová, osminová, aj pomlčky)
I/1/2	**2. Inštrumentálne činnosti:**	• poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na ne • pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne • vedieť hrať jednoduché rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrťových, osminových nôt a pomlčiek.

I/1/3	**3. Hudobno-pohybové činnosti:**	• vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky • pohybom správne reagovať na hudbu, vystihnúť náladu hudby • vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, • reagovať na zmeny tempa a dynamiky
I/1/4	**4. Percepčné činnosti**	• poznať minimálne 4 hudobné skladby a ich autorov • rozoznať podľa melódie, rytmu a využitia hudobného nástroja náladu a atmosféru hudobnej skladby • poznať krátke veku primerané hudobné skladby a pohybom reagovať na ne
I/1/5	**5. Hudobno-dramatické činnosti**	• uskutočniť minimálne 1 hudobno-dramatické vystúpenie

Hudobný materiál: detské riekanky, vyčítanky, jednoduché slovenské ľudové piesne, detské piesne o prírode, o živote, so žartovnými príbehmi (v rozsahu c^1- a^1 podľa učebnice HV), inonárodné piesne s rozmanitou deťom primeranou tematikou, hudobné rozprávky, krátke inštrumentálne skladby, hry so spevom, príbehy, ľudové a umelé detské hudobno-pohybové a tanečné hry, hudobný materiál zameraný na jednotlivé ročné obdobia, zvykoslovie a rôzne sviatky, na ilustráciu didaktických problémov.

Pedagogické stratégie

V 1. ročníku ZŠ hudobná výchova nadväzuje na predprimárne vzdelávanie, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je **hra** na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Zámerom hudobno-výchovnej práce je zapojiť každého žiaka do hudobných aktivít. Uplatňujú sa všetky druhy hudobných činností, z ktorých dominujú spevácke a hudobno-pohybové. Kladieme dôraz na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehlbujeme počiatočný spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby a hudobné aktivity prinášali radosť a aj určitý relax, uvoľnenie. Usilujeme sa o to, aby sme žiakom poskytovali optimálne podnety pre ich hudobnú aktivitu, preto striedame rôzne hudobné činnosti, uprednostňujeme zážitkové a skúsenostné metódy, metódu hrania rol, hrové formy pri získavaní hudobných skúseností, riadené objavovanie hudby. Je žiaduce, aby každá vyučovacia hodina mala svoj cieľ, k splneniu ktorého smeruje každá činnosť žiakov a usmerňujúca práca učiteľa. Takýto postup vylučuje izolovanosť hudobných činností a je predpokladom systematickej hudobno-výchovnej práce.

Učiteľ počas vyučovacieho procesu využíva rôzne organizačné formy a metódy hudobno-výchovnej práce: skupinové, projektové, návštevu hudobných podujatí, besedy; zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusiu, metódy hrania rolí; špecifické metódy: intonačná metóda, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, improvizácia.

Učebné zdroje

Učebnica a metodika HV pre 1. ročník, ľudové piesne – spevníky ľudových piesní a hudobné rôzne knihy a iné materiály (napr. Slávik Slovenska...)
PhDr. Ľubica Kopinová, Mgr. Terézia Ružičková, Mgr. Viera Damboraková: Hudobná výchova pre 1. ročník ZŠ

Hodnotenie predmetu
Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č.7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

PREDMET:HUDOBNÁ VÝCHOVA

Hudobná výchova HUV	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	1	1	1	1	4

CHARAKTERISTIKA PREDMETU HUDOBNÁ VÝCHOVA

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdza sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia (napr. ZUŠ). Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na posilňovanie vrodených a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta.

Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo. Dobre známa sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, ako aj skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia.

V prvých ročníkoch primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené percepčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel.

Hudobná výchova pomáha rozvíjať citový svet žiakov v otvorenej atmosfére radosti a lásky, formou partnerského dialógu učiteľa so žiakmi – bez mentorovania, autoritárstva a tlaku na hromadené vedomosti. Učivo hudobnej výchovy má časovú dotáciu 33 hodín a skladá sa z troch tematických častí:

- vokálne činnosti
- inštrumentálne činnosti

- hudobno – pohybové činnosti
- percepčné činnosti
- hudobno – dramatické

CIEĽ PREDMETU

V druhom ročníku primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené percepčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov.

V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel.

Cieľom hudobnej výchovy v druhom ročníku ZŠ je nadviazať na zručnosti, vedomosti získané v prvom ročníku, pokračovať v nich a naďalej využívať hudobné experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitostí hudby. Naďalej pokračovať v budovaní kompetencií. Prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka, poznania a interpretácie detských riekaniek, ľudových piesní a počúvaním ich úprav pre detský zbor a klavír postupne si naďalej osvojovať hudobný materinský jazyk, vštepovať žiakom elementárne základy hudobných vedomostí,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva a takto prispieť k formovaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- hier s hudbou a jej prvkami, ktorá nadobúda črty tvorivej práce a vedomej zameranosti na jednotlivé hudobné javy, prehlbovať počiatočný spontánny záujem o hudbu,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

2. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

OBSAH PREDMETU

Obsah učiva je daný nasledujúcimi tematickými okruhmi:

1. TC – vokálno-intonačné činnosti 10 hod
OSR, RVTLK
2. TC - inštrumentálne činnosti 5 hod
OSR, MKV
3. TC - hudobno – pohybové činnosti 5 hod
RVTLK, ENV
4. TC - percepčné činnosti 6 hod
OSR, MEV
5. TC - hudobno – dramatické 7 hod
OŽZ, RTVLK,OSR

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
2. ročník		
I/1/1	**1. TC – vokálno-intonačné činnosti** 10 hodín	
	Detské popevky, riekanky, vyčítanky, piesne o prírode, o zvieratkách, so žartovnými príbehmi, o živote v rodine i v škole, hudobné rozprávky, slovenské a inonárodné piesne, ľudové a umelé detské hudobno-pohybové hry. ▪ základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, artikulácia, dynamické odlíšenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu, jednohlas, ▪ upevňovanie a uplatňovanie správnych speváckych návykov, ▪ písanie husľového kľúča ▪ poznávanie a písanie celej, polovej, štvrťovej a osminovej noty ▪ melodická ozvena, melodická otázka, melodizácia textu, mien,	Vedieť správne zaspievať 20 detských a ľudových piesní, hier so spevom. Naučiť sa hymnu SR. Chápať poslanie ľudovej hudobnej kultúry v živote človeka. Poznať a zapisovať noty danej dĺžky. Získať správne spevácke návyky. Vedieť správne dýchať.

	riekaniek, tvorivé hudobné hry, ▪ hudobný rytmus a metrum – spev v 2/4, ¾ , 4/4 takte	
I/1/2	**2. TC - inštrumentálne činnosti** 5 hodín	
	▪ hra na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie ▪ hra na detských hudobných nástrojoch, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok	Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na ne, sluchom ich rozoznať. Porovnávať hru na jednotlivých nástrojoch.
I/1/3	**3. TC - hudobno – dramatické činnosti** 7 hodín	
	▪ využitie všetkých činností pri predvedení dramatického príbehu.	Využiť poznatky a hudobné nástroje ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad. Hudobné vyjadrenie kontrastu v príbehu
I/1/4	**4. TC - Hudobno – pohybové činnosti** - 5 hodín	
	▪ reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta ▪ pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby (krok, chôdza, dopredu, dozadu, na mieste, poklus, beh), ▪ vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele (tlieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby), ▪ pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo	Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky.
I/1/5	**5. TC - Percepčné činnosti** - 6 hodín	
	▪ aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak	Dokázať vystihnúť náladu piesní a počúvanej hudby. Poznať krátke veku

	poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať, ▪ rozlíšenie zvukov okolitého sveta (zvuk, tón, reč, spev), ▪ rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, druhy tempa, ▪ pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, rozlišovanie známych piesní ľudových, umelých, melódie, sprievodu	primerané hudobné skladby a vedieť verbalizovať hudobný zážitok, vedieť ho vizualizovať a vyjadriť pohybom . Pozorne počúvať inštrumentálne a vokálne skladby a orientovať sa v nich na úrovni dosiahnutých schopností, zručností a poznatkov.

PRIEREZOVÉ TÉMY
OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
ENV – Environmentálna výchova
MEV – Mediálna výchova
MKV – Multikultúrna výchova
OŽZ – Ochrana života a zdravia
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
RVTLK - Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Hudobná výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program					
ŠVP + ŠkVP					4

3. ročník

1 hodiny týždenne

33 hodín ročne

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Rozmanité aktivizujúce hudobné činnosti a v rámci nich spev ako najprirodzenejší hudobný prejav detí mladšieho školského veku sú relevantnými prostriedkami na rozvíjanie kľúčových spôsobilostí vymedzených v prvej časti učebných osnov HV na primárnom stupni vzdelávania. Centrálne postavenie v hudobných činnostiach majú *vokálno-intonačné a sluchové činnosti*, ktoré sa realizujú v esteticko-výchovnej práci s piesňou. Metódy osvojovania piesní položia základy uvedomenia si vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia. Výber piesní a zvolené metodické postupy majú viesť žiakov k tomu, aby svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel (kam patria aj piesne) vedeli verbalizovať a pri elementárnom rozbore, osvojovaní a precítenej interpretácii piesní si veku primerane vytvárali vlastné názory a postoje v rámci systematicky premyslenej vokálno-intonačnej a sluchovej výchovy, ktorá uprednostňuje hravý spôsob získavania intonačných a sluchových zručností – čo predstavuje základ rozvíjania hudobných schopností – predpokladu úspešnej realizácie všetkých hudobných činností. *Nebojte sa intonovať!* Vzhľadom na znížený počet hodín HV v sekundárnom vzdelávaní je intonačná a sluchová výchova veľmi dôležitá, lebo na primárnom stupni vzdelávania získané hudobné schopnosti (najmä hudobná predstavivosť, hudobná pamäť, hudobné myslenie) predurčujú úspešnosť uvedomeného vnímania hudby vo vyšších ročníkoch. Treba však poznamenať, že zámerom vokálno-intonačných činností v 3. ročníku *nie je spev z nôt*, ale efektívne rozvíjanie hudobných schopností každého žiaka, čo zároveň zefektívni aj rozvoj ich všeobecných schopností a formuje celistvú osobnosť, a v rámci hlasovej

výchovy, kde žiaci získavajú základné spevácke zručností. V 3. ročníku sú na dôležitom mieste *hudobno-pohybové a inštrumentálne činnosti*, ktoré vhodne aktivizujú žiakov a zároveň by mali plniť aj relaxačnú a regeneračnú funkciu pri uvoľňovaní napätia, ktoré vzniká u žiakov počas náročného a pomerne dlhého pobytu v škole, kde musia často nepohnute sedieť. Veľkým pozitívom týchto hudobných činností je, že umožňujú deťom experimentovanie s hudbou. Hudobno-pohybová výchova v 3. ročníku popri tanečno-pohybových hrách a jednoduchých ľudových tancoch počíta aj s pohybovou reakciou na počúvanú hudbu, čo „odľahčuje" a zefektívňuje rozvíjanie hudobného myslenia. Detské hudobné nástroje poskytujú deťom radosť zo sebarealizácie, z individuálneho a kolektívneho elementárneho muzicírovania. Utvárajú atmosféru pesničky, sú vhodne využité na elementárnu tvorivosť aj ako prostriedok výchovy k uvedomenému počúvaniu hudby. Prostredníctvom *percepčných činností* žiaci 3. ročníka pri tvorivo zameranom počúvaní hlbšie prenikajú do štruktúry veku primeraných hudobných diel. Toto práve optimalizuje zapojenie pohybu a detských hudobných nástrojov do počúvania.

2. Ciele predmetu

Cieľom je prostredníctvom:

- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesni hudobnými skladateľmi, minulej a sučasnej podoby ľudových piesní, získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Vokálno-intonačné cvičenia**	**9 hodín**
	Základy spevu	Žiak vie: - Zvládať spevácke dýchanie - Podľa sluchu identifikovať skladby - Správne zvládnuť nasadenie tónu - Artikulovať spoluhlásky a koncovky pri speve - Rozlišovať znaky piano, forte, dynamika, prízvuk - Určiť noty
I/3/2	**Hudobno.dramatické činnosti**	**8 hodín**
	Tanec spojený so spevom Hudobná dramatizácia	Žiak : - Vie rozlíšiť ľudové piesne podľa regiónov - Posilňuje svoju národnú identitu - Vie pociťovať spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami - Vie rešpektovať názory iných
I/3/3	**Percepčné činnosti**	**8 hodín**
	Počúvanie hudby slovenských skladateľov a diela významných svetových skladateľov	Žiak: - Si uvedomuje národnú identitu - Vie vyjadriť náladu, cit pomocou počutej melódie - Vie otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy iných národov - Vie rozpoznať podľa úryvkov diela dvoch slovenských skladateľov
I/3/4	**Inštrumentálne činnosti**	**8 hodín**
	Spoznávanie hudobných nástrojov Praktické cvičenia s hud. nástrojmi	Žiak: - Pozná detské hudobné nástroje a vie ich použiť - Zvláda rytmiku, dynamiku - Rozpoznáva rytmické hodnoty a ich vzťahy v takte - Vie zahrať jednoduchý sprievod

✓ vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.	bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami elektrická energia a jej premeny	OSR, ENV ENV

Použité skratky:
ENV – Environmentálna výchova
OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
TPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Enviromentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	Vokálno – intonačné činnosti	8 hod.
	Ovládať základné hlasové zručnosti: správne držanie tela, spevácke dýchanie, otváranie úst, mäkké nasadenie tónu, artikulácia, spev hlavovým tónom. Piesne spievať intonačno-rytmicky správne a precítene. Podľa fonogestiky a písmenkových nôt intonovať v durovej diatonike + molový 5-akord, tvoriť v tomto tónovom priestore. Rozlišovať durové a molové tóniny (trojzvuky, stupnice, piesne). Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý dvojhlas. Poznať a vedieť správne zaspievať piesne aspoň z 3 oblastí Slovenska. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt vyskytujúcich sa v notových zápisoch. Bezpečne ovládať čítanie z nôt od h po d^2.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - správne zaspievať 15 piesni, intonuje v durovej diatonike - Ovláda základné hlasové zručnosti: správne držanie tela, spevácke dýchanie, otváranie úst, mäkké nasadenie tónu, artikulácia, spev hlavovým tónom. Spieva intonačno-rytmicky správne a precítene - Podľa fonogestiky a písmenkových nôt intonuje v durovej diatonike + molový 5-akord, tvorí v tomto tónovom priestore. Rozlišuje durové a molové tóniny (trojzvuky, stupnice, piesne) - Vie zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý dvojhlas. Pozná a vie správne zaspievať piesne aspoň z 3 oblastí Slovenska - Pozná a správne realizuje hodnoty nôt vyskytujúcich sa v notových zápisoch. Bezpečne ovláda čítanie z nôt od h po d^2.
I/4/2	Inštrumentálne činnosti	8 hod.
	Vedieť tvoriť ostinátne sprievody zodpovedajúce charakteru piesní. Zdokonaľovať sa v technike hry na detských hudobných nástrojoch. Tvorba vlastných hudobných nástrojov a ich tvorivé využívanie.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - zahrať jednoduché sprievody k piesňam správne zvoleným detským hudobným nástrojom - vie zdôrazniť dôležité hudobné myšlienky v počúvanej skladbe.
I/4/3	Hudobno – pohybové činnosti	7 hod.
	Vedieť zatancovať valašský krok, čardáš, mazurku, valčík, polku, zostaviť z krokov jednoduchý tanec, rešpektujúc formu piesne a kultivované telesné pohyby. Dokázať vyjadriť obsah piesní a skladieb pohybom. Elementárna pohybová improvizácia na hudbu. Taktovať 2- a 3- dobý takt.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - Žiak vie zatancovať jednoduchý čardáš, pomalý valčík - Dokáže pohybom správne reagovať na hudbu - Dokáže vyjadriť obsah piesní a skladieb pohybom - Dokáže taktovať 2- a 3- dobý takt.
I/4/4	Percepčné činnosti	8 hod.
	Poznať kontrast, návrat, totožnosť, podobnosť (variácie)	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí:

	a odlišnosť hudobných myšlienok v hudobnej skladbe. Expresívnu reakciu na hudbu umocňovať pohybom, vizualizáciou a verbalizáciou. Podľa sluchu rozoznať sláčikové, dychové nástroje, fujaru, gajdy. Vedieť sa orientovať v rôznych typoch nástrojového obsadenia.	- podľa sluchu pozná minimálne 6 hudobných skladieb, dokáže vystihnúť zámer skladateľa a odhaliť výrazové prostriedky, ktorými ich realizoval - Vie podľa sluchu rozoznať sláčikové, dychové nástroje, fujaru, gajdy - Vie sa orientovať v rôznych typoch nástrojového obsadenia.	
I/4/5	Hudobno – dramatické činnosti		7 hod.
	Prežívaním modelových situácií pociťovať spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami. Rešpektovať názory iných a stáť si za svojimi riešeniami. Vedieť transformovať v hudobných činnostiach získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí - Žiak prežívaním modelových situácií pociťuje spojenie hudobno-dramatického prejavu s reálnymi životnými situáciami - Rešpektuje názory iných a stojí si za svojimi riešeniami - Vie transformovať v hudobných činnostiach získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch.	

TC = tematický celok
I/4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj	Prostredníctvom nacvičených pesničiek rozlíšiť dobro a zlo, nácvik piesni so sociálnou tematikou.
MEV – Mediálna výchova	Nahrávanie nacvičených pesničiek na audio záznamníky.
MUV – Multikultúrna výchova	Spoznávanie a nácvik piesni iných národov a etník..
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Nácvik hudobných vystúpení na Vianočnú besiedku, na vystúpenie v kostole, pre predškolákov.
VLV – Vlastenecká výchova	Nácvik štátnej hymny a hymnických piesni.
Euroinfo	Oboznámenie sa s hymnami štátov V4.
Regionálna výchova	Počúvanie popr. nácvik ľudových piesni z rôznych regiónov Slovenska.
NBV – Náboženská výchova	Nácvik vianočných kolied, piesní na Nedeľné služby Božie pre deti.

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova
ISCED 1

Výtvarná výchova - VYV	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	1	1	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	2	2	1	1	6

1. ročník
2 hodiny týždenne
66 hodín ročne

Charakteristika vyučovacieho predmetu:
Výtvarná výchova (ďalej VV) primárneho vzdelávania, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto VV napĺňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.
Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet **výtvarná výchova** v sebe zahrňuje okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení – **dizajn** v jeho rôznych polohách (výrobkový, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), **fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá** (video a film).
Na primárnom stupni **výtvarná výchova** plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.
Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Ciele vyučovacieho predmetu:
Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele
Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.
Senzomotorické ciele
Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.
Socioafektívne ciele
Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.
Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

1. ročník	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
I/1/1	**Výtvarný jazyk**/základné prvky výtvarného vyjadrovania, vyhľadávanie a doplňanie, pozorovanie a výtvarné vyjadrenie obrysov rôznych tvarov, zoznámenie s farbami a farebnou hmotou škvrna a tvar, obrys, farba, lokálny tón	• tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry) – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu), • realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
I/1/2	**Výtvarný jazyk a kompozičné princípy a možnosti kompozície** vyhľadávanie zvoleného tvaru v neartikulovanej	• vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny

	textúre, tvorba kompozície z tvarov písmen, zmenšovanie a zväčšovanie predmetných tvarov, plocha a tvar, vytváranie kompozície uvedomenie si formátu mierka: zmenšovanie a zväčšovanie	výraz neúplné tvary, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny, • zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.), • zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za/pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov
I/1/3	**Podnety výtvarného umenia** Podľa prezentovanej ukážky ju v spolupráci s učiteľom vtipne transformovať; vybrať si scénu, ktorú chcú zobraziť, porozprávať ako si predstavujú jednotlivé postavy a prostredie a nakresliť ich akčná maľba / gesto, škvrna, ilustrácia rozprávky	• hravo manipulovať s rozmnoženinou, priraďovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru – figúra a pozadie • pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).
I/1/4	**Podnety dizajnu** Vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykom (rukou, prstami) jednoduché konštrukčno technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.) dizajn a ľudské telo	• vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu • zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.)
I/1/5	**Podnety hudby** Výtvarne stvárniť hudbu, výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby	• vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model) • zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; • vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie,)
I/1/6	**Synestetické podnety** Vyjadriť tvar, povrch, vo vzťahu navzájom a k motívu, hmat	• komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu • zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.), • zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania

		domodelovacej hmoty a jednoduchého odlievanie reliéfu do sadry
I/1/7	**Tradícia a identita/ Kultúrna krajina** Výtvarné zobrazenie vlastného poňatia okolia školy, výtvarná reakcia na prostredie školy	• komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu, • pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu). • zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
I/1/8	**Škola v galérii/Galéria v škole** Výtvarné vyjadrenie výrazu tváre rôznymi výtvarnými technikami (kresba, asambláž, fotokoláž ...) portrét	• vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetlovať a stmavovať farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb), materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsná, hladká, vzorovaná, • kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané tieto metódy:

1. Slovné metódy: riadený rozhovor, výklad, rozprávanie, beseda, poučenie, upozornenie, povzbudenie.
2. Názorné metódy: pozorovanie, demonštrácia výtvarnej techniky a postupu, názorné poznávanie a poučenie o technike, výrazových prostriedkoch a kompozičných riešeniach prostredníctvom diel voľného a úžitkového umenia, poznávanie výtvarného umenia.
3. Praktické metódy: samostatná činnosť, experimentovanie s výrazovými prostriedkami, výtvarnými materiálmi a postupmi, hľadanie výtvarných riešení (napríklad kompozície a pod.).

V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

prof., akad. Mal. Ladislav Čarný: Výtvarná výchova 1. ročník základných škôl, 2009
Klára Ferliková, Anton Macko: Výtvarná výchova v 1. a 2. ročníku ZŠ – metodická príručka, 2005

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Žiaci budú pracovať na základe vlastného vnímania okolitého sveta, vlastných predstáv a zážitkov. Bude sa rešpektovať individualita každého dieťaťa, preto budú žiacke výtvarné prejavy niesť určité osobité znaky. Škála hodnotenia sa uskutoční podľa kritérií, ktoré stanoví MZ. Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u včlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou.

Výtvarná výchova - VYV	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	1	1	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	2	2	1	1	6

2. ročník
2 hodiny týždenne
66 hodín ročne

Charakteristika vyučovacieho predmetu:
Výtvarná výchova (ďalej VV) primárneho vzdelávania, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto VV napĺňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.
Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet **výtvarná výchova** v sebe zahrňuje okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení – **dizajn** v jeho rôznych polohách (výrobkový, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), **fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá** (video a film).
Na primárnom stupni **výtvarná výchova** plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.
Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Ciele vyučovacieho predmetu:
Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:
Kognitívne ciele
Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy

vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícii, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

2. ročník	Obsahový štandard	Výkonový štandard
I/2/1	1. **Výtvarný jazyk /základné prvky podnety dizajnu výtvarného vyjadrovania** Operovať s tvarmi, transformovať predmetný tvar na iný. Línia, plocha, tvar,farba	Realizovať rôzne typy stôp (línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr.
I/2/2	**2. Výtvarný jazyk - kompozičné princípy a možnosti kompozície** Zvládnuť základné motorické úkony s rôznymi nástrojmi i bez nich. Kompozícia, tvar a priestor, rytmus a pohyb, symetria a asymetria	Vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, vyjadriť vizuálnu symetriu a asymetriu.
I/2/3	**3. Podnety výtvarného umenia /výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia** Rozvíjať tvorivosť, prekonávať konvenčné schémy. Surrealizmus, inšpirácia archaickými písmenami	Vytvoriť fantastický portrét, hieroglyfy, piktogramy,tajnú abecedu...
I/2/4	**4. Podnety fotografie** Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu. koláž	Zhotoviť montáž z fotografií
I/2/5	**5. Podnety filmu a videa** Formovať kultúrne postoje a získavať prvé vedomosti o vzniku filmu. Filmová postava, kostým, herectvo.	Vedieť narábať s pozitívom a negatívom tvaru – figúra a pozadie
I/2/6	**6. Podnety architektúry** Získavať vedomosti o architektonickom priestore a tvare. Architektúra ako skladačka.	Skonštruovať jednoduchú stavbu
I/2/7	**7. Podnety dizajnu** Zvládnuť jednoduché konštrukčno – technické úkony. Pohyblivá hračka, telový dizajn	Dokomponovať časti tela
I/2/8	**8. Podnety tradičných remesiel** Spoznávať tradičné ľudové remeslá, klobučníctvo	Vytvoriť objekt na kopyte

I/2/9	**9. Elektronické médiá** Formovať a rozvíjať gramotnosť žiaka v oblasti vyjadrovania sa vlastnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník. Hry s textom a písmom na počítači.	Vedieť využiť grafický program
I/2/10	**10.Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia** Triedenie, miešanie tvarov	Zobraziť ľudí, zvieratá a veci podľa kategórií
I/2/11	**11. Podnety hudby** Rozumieť umeleckému dielu. Kresbový prepis rôznych rytmov.	
I/2/12	**12. Synestetické podnety** Znalosť základných maliarskych a sochárskych žánrov. Hmota vo vzťahu k priestoru a plasticite.	Tvorba portrétu, sochy, reliéfu.
I/2/13	**13. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta** Podnecovať nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu. Podnety prírodovedy.	Pokúšať sa o štylizáciu – vlastné poňatie zobrazenia motívu
I/2/14	**14. Tradícia a identita/kultúrna krajina** Rozvíjať cítenie a vnímanie prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania Výtvarná reakcia na prírodniny z okolia	Vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti
I/2/15	**15. Škola v galérii/galéria v škole** Spoznávať výtvarné umenie. Socha v galérii, živá socha	Navštíviť galériu, usporiadať výstavu
I/2/16	**16. Výtvarné hry** Formovať celistvú osobnosť. Hravá výtvarná tvorba na základe diktovania činností, land art – výtvarné hry v krajine	Realizovať výtvarné hry v krajine

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané tieto metódy:

1. Slovné metódy: riadený rozhovor, výklad, rozprávanie, beseda, poučenie, upozornenie, povzbudenie.
2. Názorné metódy: pozorovanie, demonštrácia výtvarnej techniky a postupu, názorné poznávanie a poučenie o technike, výrazových prostriedkoch a kompozičných riešeniach prostredníctvom diel voľného a úžitkového umenia, poznávanie výtvarného umenia.
3. Praktické metódy: samostatná činnosť, experimentovanie s výrazovými prostriedkami, výtvarnými materiálmi a postupmi, hľadanie výtvarných riešení (napríklad kompozície a pod.).

V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

Klára Ferliková, Anton Macko: Výtvarná výchova v 1. a 2. ročníku ZŠ – metodická príručka, 2005
prof. akad. mal. Ladislav Čarný: Výtvarná vychová v 2. ročníku ZŠ, 2010

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.
Žiaci budú pracovať na základe vlastného vnímania okolitého sveta, vlastných predstáv a zážitkov. Bude sa rešpektovať individualita každého dieťaťa, preto budú žiacke výtvarné prejavy niesť určité osobité znaky.
Škála hodnotenia sa uskutoční podľa kritérií, ktoré stanoví MZ. Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u včlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou.

3. ročník

1 hodina týždenne

33 hodín ročne

1. Charakteristika predmetu

Predmet VV je rozdelený na sedemnásť tematických celkov.

1. Plošné geometrické tvary.
2. Priestorové geometrické tvary.
3. Farba.
4. Tvar, komponovanie novotvaru.
5. Mierka.
6. Paketáž.
7. Materiálový reliéf.
8. Inšpirácia gréckym umením.
9. Dopĺňanie časti fotografie.
10. Priestor filmu, rám, filmová scénografia.
11. Výraz architektúry.
12. Grafický dizajn.
13. Bábkarstvo.
14. Kreslenie prostredníctvom počítača.
15. Podnety prírodovedy.
16. Atribúty ikonografie.
17. Výtvarné hry.

2. Ciele predmetu

Psychomotorický cieľ: vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, dokázať operovať s tvarmi, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaní, vytiahnutím podľa šablony, priraďovať príbuzné tvary, skladať tvar z rozmanitých prvkov, realizovať rôzne typy stôp na ploche i modelovacej hmote, vyjadriť lokálny farebný ton zobrazeného tvaru, predmetu, zosvetliť a stmaviť farebné tony miešaním farebných hmôt, používať základné farebné kontrasty. Komponovať- vedome umiestňovať tvar, vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby maľby, grafiky, priestorového vytvárania, vyjadriť základnú symetriu a asymetriu, pokúšať sa o štylizáciu – vlastné poňatie zobrazenia motívu.

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Hra s farbou**	**10 hodín**
	Výtvarné umenie a SNG Výtvarní umelci Výstava	Žiak vie: - vymenovať základné farby - správne roztriediť studené a teplé farby - vlastnosti a vplývanie farieb na človeka a jeho náladu - aktívne miešať farby - zachytiť lomenie farieb - aktívne rozvíjať predstavivosť a tvorivosť - dodržať tvarový a farebný rytmus - aktívnym spôsobom rozvíjať jemnú motoriku rúk
I/3/2	**Práca s prírodným materiálom**	**8 hodín**
	Výtvarné umenie a ÚĽUV	Žiak vie: - rozvíjať predstavivosť a tvorivosť - rozlíšiť rôzne druhy prírodných materiálov - zachytiť tvar daných predmetov - pracovať s netradičným spôsobom - využiť prírodný materiál
I/3/3	**Dekoratívne práce**	**9 hodín**
	Dekoratívna výzdoba Darčekové predmety	Žiak vie: - využiť predstavivosť a tvorivosť - správne využiť farebne a tvarovo zaujímavé tvary - chápať potrebu lásky a rodiny pre život človeka - vybrať a spájať rôznorodý materiál a tvorivo ho graficky zobraziť - vyjadriť tvar z predstavy - aktívne pracovať s líniou

		- byť sebakritický
I/3/4	**Výtvarné zobrazenie predmetov**	**6 hodín**
	Výtvarní umelci	Žiak vie: - využiť výtvarnú predstavivosť a tvorivosť - rozlíšiť štýly jednotlivých ilustrátorov

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Enviromentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

PREDMET

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4.ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	1	1	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	2	2	1	1	6

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	Základné prvky výtvarného vyjadrovania	7 hod.
	Základnými prvkami výtvarného vyjadrovania je bod, šrafúra, tieň a farba. Cieľom tématického okruhu je rozvíjať predstavivosť, fantáziu, výtvarný jazyk, budovať tvar a priestor, využívať farebné kontrasty.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - používať výtvarný jazyk hravými činnosťami s bodmi - budovať tvar a priestor linkou, šrafovaním a tieňovaním, textúrami /predmetná kresba/ - využívať farebné kontrasty /teplá – studená, tmavá – svetlá/, doplnkové farby
I/4/2	Výtvarný jazyk, kompozičné princípy a možnosti kompozície	7 hod.
	Cieľom tohto tématického okruhu je vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys s nárokom na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov a spontánny výraz. Dôraz sa kladie na výstavbu proporcií a tvarov v plošnom a priestorovom vyjadrení.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - používať základy proporčnosti v kresbe - používať základy proporčnosti v modelovaní

I/4/3	Podnety výtvarného umenia	8 hod.
	V tematickom okruhu Podnety výtvarného umenia je cielom oboznámiť sa s tvorbou krajinomaľby a zátišia.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - vytvoriť variácie krajiny v rôznych situáciách, variáciach svetla a farby - vytvoriť zátišia v rôznych situáciách, variáciach svetla a farby
I/4/4	Podnety filmu, videa a architektúry	7 hod.
	V tomto tématickom okruhu sa žiaci zoznámia s podnetmi z filmu (filmový trik, kulisa), architektúry (netradičné architektonické diela) a videa.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - vytvoriť symbol, znak, kulisu - z filmovej scény určiť a vyjadriť historické prostredie - nachádzať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou
I/4/5	Podnety rôznych oblastí	8 hod.
	Cieľom tématického okruhu je využiť podnety z rôznych oblastí poznávania sveta, použiť vedomosti o krajine svojho okolia, obce a ich vizuálnych a estetických kvalít.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí - použiť na výtvarné využitie mapu ako výtvarný prejav - vytvoriť monument obce

TC = tematický celok
I/4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj	Prostredníctvom rozprávkových motívov rozlíšiť dobro a zlo a znázorniť medziľudské vzťahy.
DOV – Dopravná výchova	Kresba rozličných typov dopravných prostriedkov spojená s vychádzkou do mesta a do Múzea dopravy.
OŽZ – Ochrana života	Výtvarné znázornenie 1.pomoci, pomoci starším a invalidom, starostlivosť a ochrana mladšieho súrodenca.
ENV – Enviromentálna výchova	Výtvarné spracovanie motívov ochrany prírody, správanie sa v lese, znečisťovania vodných tokov, rozhovor o dôležitosti dažďových pralesov.
MEV – Mediálna výchova	Vypracovanie plagátu k Vianočnému bazáru, pozvánky na detské bohoslužby a spropagovanie Dňa matiek.
MUV – Multikultúrna výchova	Spoznávanie a výtvarné znázornenie rôznych foriem folklóru iných národov alebo etník.

PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Výtvarné zvládnutie kolobehu vody v prírode a prezentácia projektu pred triedou.
VLV – Vlastenecká výchova	Moja vlasť, moje rodné mesto, vštepovať lásku k vlasti, ochrana hodnôt vytvorených našimi predkami, prírodné krásy Slovenska, spoznávanie historických pamiatok, úcta k štátnym symbolom.
Euroinfo	Kreslenie vlajok štátov Eurovskej únie.
Regionálna výchova	Návšteva historickej pamiatky v meste a jej výtvarné spracovanie na mieste.
NBV – Náboženská výchova	Výtvarné spracovanie vianočných motívov, výroba kulís pre vianočnú besiedku.

UČEBNÉ OSNOVY

PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Vlastiveda

Vyučovací predmet	ročník, primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	spolu
vlastiveda			1	2	3

VLASTIVEDA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z vlastivedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov" od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôsobené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdu žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape" a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

© Štátny pedagogický ústav

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlíšia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja obec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska),	moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska
✓ zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny,	smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany
✓ určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine,	cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy
✓ orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine,	znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu
✓ porozprávať vlastnými slovami cestu do školy alebo zo školy domov,	predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia
✓ opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné),	znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode
✓ zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy a bydliska,	zimné sviatky, pamätihodnosti
✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec,	významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach,
✓ identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb),	známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci
✓ opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas,	znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarné práce
✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť	veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny
	znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít
	časová priamka (vizualizácia času)

© Štátny pedagogický ústav

pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné), ✓ porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň, ✓ zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov, ✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania), ✓ vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi), ✓ opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách), ✓ opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny), ✓ určiť dve historické pamiatky vo svojej obci, ✓ prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu, ✓ určiť, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú, ✓ charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa), ✓ opísať činnosti ľudí na jar, ✓ porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci, ✓ identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin, ✓ vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách, ✓ interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch.	

© Štátny pedagogický ústav

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť vlastnými slovami, čo je mapa, ✓ identifikovať znaky na mape (farby, tvary), ✓ odmerať podľa nakreslenej (grafickej) mierky vzdialenosti na mape, ✓ ukázať polohu Slovenska na mape sveta a Európy, ✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec, ✓ porozprávať o ceste od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) – „Čítanie z mapy = prstom po mape“, ✓ pátrať po obrazovom materiáli (internet, médiá) z cesty a interpretovať ho, ✓ odlíšiť na ceste od Tatier k Dunaju tri známe pohoria a tri kotliny, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju, ✓ porozprávať o ceste od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí – „Čítajú z mapy =	vlastivedná mapa Slovenska, znaky na mape a v legende, svetové strany na mape, poloha miestnej krajiny na Slovensku, význam modrej, hnedej a zelenej farby na mape, kreslená mierka Tatry, Nízke Tatry, Pieniny, Malá Fatra, Veľká Fatra, Poľana, Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy, Slovenské Rudohorie, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Váh, Dunaj, Hron, Dunajec, Demänovské jaskyne, Domica listnaté, zmiešané a ihličnaté lesy, TANAP pamiatky (UNESCO) Slovenska (Bardejov, Vlkolínec, Banská Štiavnica s okolím, Spišský hrad a okolie, jaskyne Slovenského krasu, bukové lesy Východných Karpát, Levoča, drevené kostolíky) Bratislava, Košice, Trnava Bratislavský hrad, Devín, Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a zoo, Dunaj, Nitriansky hrad, Žilina, Kysuce, Martin, Strečno, Orava, Oravský hrad a priehrada, Horehronie, Banská Bystrica, Zvolenský zámok, Spiš, Poprad, Prešov Konštantín (Cyril) a Metod, Svätoplukove prúty, vpády Tatárov a Turkov, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, prvá svetová vojna, Milan

© Štátny pedagogický ústav

prstom po mape“, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Dunaja po Hornád, ✓ opísať výlet od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš - „Čítanie z mapy = prstom po mape“, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty po hradoch na východe Slovenska, ✓ identifikovať päť najvýznamnejších kultúrnohistorických pamiatok Slovenska na mape, ✓ vytvoriť zoznam desiatich prírodných divov Slovenska, ✓ rozlíšiť pomocou mapy najvýznamnejšie cesty Slovenskom, ✓ zistiť na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy), ✓ vytvoriť plán cesty po Slovensku.	Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, druhá svetová vojna, samostatná Slovenská republika, naše štátne symboly

© Štátny pedagogický ústav

Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiak vie/dokáže spoznať najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov.

- od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie)
- od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí
- od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš

© Štátny pedagogický ústav

UČEBNÉ OSNOVY

PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Vyučovací predmet	**ročník, primárne vzdelávanie**				
	1.	2	3	4	**spolu**
slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	**31**

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálne postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

1. ročník ZŠ

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry v tomto ročníku je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunikovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova – žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty.

V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

© Štátny pedagogický ústav

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačených aj písaných písmen, odpísať a prepísať text.

Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: *prípravné, šlabikárové a čítankové.*

2. ročník ZŠ

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka v druhom ročníku je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova - žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte.

V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

© Štátny pedagogický ústav

Rozprávanie: – zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.
Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.
Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov.
Písanie: žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

3. ročník

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:
Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.
Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

© Štátny pedagogický ústav

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

4. ročník

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich

© Štátny pedagogický ústav

prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píšu texty podľa zadania učiteľa.

© Štátny pedagogický ústav

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Čítanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci prípravného obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ rozprávať podľa obrázka, ✓ jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom,	komunikácia
✓ sluchovo rozlišovať hlásky v slove, ✓ zrakovo rozlišovať písmená,	hláska písmeno
✓ spájať hlásky do slabík,	slabika
✓ hovoriť slovo po slabikách, ✓ určovať počet slabík v slove,	slovo
✓ tvoriť vetu podľa grafickej schémy, ✓ určovať počet slov vo vete,	veta
✓ čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy.	veľké tlačené písmená

Písanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ písať tvary veľkých tlačených písmen,	tvary veľkých tlačených písmen
✓ písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.	prípravné cviky

© Štátny pedagogický ústav

Rozprávanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky,	výslovnosť slovenských hlások
✓ predstaviť sa rodným menom a priezviskom.	predstavenie sa

Počúvanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka..., ✓ pracovať podľa inštrukcie učiteľa.	prijímanie informácií

Čítanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci šlabikárového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať všetky písmená, ✓ rozlišovať hlásky, ✓ vyslovovať krátku a dlhú hlásku, ✓ rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké,	písmená hlásky dĺžka hlásky tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy
✓ určovať hlásky v slabike, ✓ spájať hlásky do slabiky,	slabika (analýza a syntéza)

© Štátny pedagogický ústav

✓ čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou),	
✓ čítať slová po slabikách, ✓ určovať počet slabík a hlások v slove, ✓ určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), ✓ čítať slová zložené z otvorených slabík, ✓ čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, ✓ čítať slová zo zatvorených slabík, ✓ čítať slová so slabikotvorným r – ŕ, l – Ĺ, ✓ čítať slová a vysvetľovať ich význam,	slovo
✓ čítať vety, ✓ určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, ✓ rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka,	veta druhy viet interpunkčné znamienka
✓ správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky
✓ čítať text zľava doprava.	orientácia v texte

© Štátny pedagogický ústav

Písanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou,	tvary veľkých a malých písaných písmen
✓ odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy,	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu
✓ prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy,	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu
✓ na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom.	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania

Rozprávanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy,	vyžiadanie informácie
✓ súvislo rozprávať o nejakej udalosti, ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu.	rozprávanie o udalosti

© Štátny pedagogický ústav

Počúvanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.	počúvanie a porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka

Čítanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci čítankového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať báseň, hádanku zapísanú tlačeným alebo písaným písmom, ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza), ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke,	báseň hádanka
✓ prečítať s porozumením prozaický text, ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, ✓ porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky), ✓ určiť nadpis a autora textu,	text rozprávka, príbeh nadpis, autor
✓ správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie	druhy viet

© Štátny pedagogický ústav

a želacie vety,	
✓ prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu, ✓ správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, ✓ predniesť báseň alebo kratší prozaický text,	rozprávanie dej v umeleckom texte umelecký prednes
✓ odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, ✓ prečítať text danej postavy v dramatickom diele, ✓ používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, ✓ určiť postavy v dramatickom texte, ✓ primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, ✓ identifikovať ilustráciu v texte, ✓ poznať funkciu ilustrácie, ✓ prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, ✓ priradiť vhodnú ilustráciu k textu, ✓ priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu,	dramatizácia umeleckého textu dej zdramatizovaného textu postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti ilustrácia a jej funkcia

© Štátny pedagogický ústav

Písanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ odpísať krátky text podľa predlohy, ✓ prepísať tlačený text písaným písmom, ✓ písať vety a krátke texty podľa diktovania, ✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, ✓ používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, ✓ napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko,	odpis písaného textu prepis tlačeného textu písanie podľa diktovania samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom
✓ písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, ✓ správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), ✓ písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte.	veta – veľké písmená na začiatku viet interpunkčné znamienka na konci viet

© Štátny pedagogický ústav

Rozprávanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, ✓ pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, ✓ zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ✓ ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, ✓ zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, ✓ požiadať niekoho o niečo.	základy spoločenského správania komunikácia

Počúvanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.	počúvanie (porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka)

© Štátny pedagogický ústav

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
✓ správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách,	hláska a písmeno
✓ vymenovať počet písmen a hlások v slovách,	
✓ rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch),	rozlíšenie pojmov hláska – písmeno odlišnosť písmen *ch, dz* a *dž* v hovorenej reči a v písanom prejave
✓ správne vyslovovať hlásky v slovách,	výslovnosť hlások a písmen v slovách
✓ napísať tlačené a písané písmená slovenskej abecedy,	abeceda
✓ vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí,	
✓ zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena,	
✓ správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky
✓ rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...),	rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)
✓ správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov,	
✓ opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami,	
✓ samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé,	samohlásky: krátke a dlhé
✓ samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké,	spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké
✓ samostatne vymenovať dvojhlásky,	dvojhlásky
✓ v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,	rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozdeliť samohlásky na dve skupiny, ✓ správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, ✓ uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, ✓ rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud - súd),	samohlásky: krátke a dlhé samohláska *ä* a jej pravopis
✓ správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, ✓ správne prepisovať slabiky ja–já, je, ju–jú na začiatku a na konci slova, ✓ zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô,	dvojhlásky: *ia, ie, iu, ô*
✓ identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j ď, ť, ň, ľ a samostatne ich vymenovať, ✓ uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, ✓ správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,	mäkké spoluhlásky pravopis *i/í* po mäkkých spoluhláskach a *y/ý* v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások *č, dž, ž, š, c, dz, j ď, ť, ň, ľ* výslovnosť a pravopis spoluhlások *ď, ť, ň, ľ* pred samohláskami *i, e* a pred dvojhláskami *ia, ie, iu*
✓ identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, ✓ rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, ✓ uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, ✓ uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),	tvrdé spoluhlásky výskyt *i/í* po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách výslovnosť a pravopis spoluhlások *d, t, n, l* v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások ď, ť, ň, ľ

© Štátny pedagogický ústav

✓ rozoznávať krátke a dlhé slabiky, ✓ správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, ✓ správne spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík, ✓ rozdeľovať slová na slabiky, ✓ rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, ✓ správne rozdeľovať slová na konci riadku, ✓ rozoznávať kvantitu slabík, ✓ rozdeľovať slová s dvojhláskami na slabiky,	slabika kvantita slabík spájanie hlások do slabík slabičnosť slov rozdeľovanie slov na konci riadka
✓ tvoriť gramaticky správne vety, ✓ poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), ✓ správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, ✓ uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, ✓ rozlišovať neúplnú vetu v texte,	jednoduchá veta druhy viet interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety neúplná veta
✓ zablahoželať ústne aj písomne, ✓ používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, ✓ napísať správne adresu svojho bydliska, ✓ napísať jednoduchý (súkromný) list, ✓ sformulovať blahoželanie ústne, písomne, ✓ napísať blahoželanie na pohľadnicu,	ústne a písomné blahoželanie tykanie – vykanie adresa bydliska súkromný list blahoželanie (ústne, písomne) pohľadnica

© Štátny pedagogický ústav

✓ porozprávať vlastný zážitok, ✓ porozprávať obsah z prečítaného textu, ✓ porozprávať príbeh podľa série obrázkov, ✓ porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, ✓ vytvoriť nadpis k príbehu, ✓ opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov, ✓ opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnej zásoby.	rozprávanie (ústne) opis predmetu, ilustrácie

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porozumieť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť), ✓ uplatňovať správnu techniku čítania pri čítaní akéhokoľvek textu, ✓ čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ prečítať text na primeranej úrovni, pričom uplatňuje vhodnú moduláciu hlasu, suprasegmentálne javy (melódia vety, slovný prízvuk, dôraz, pauza, rytmus, intenzita hlasu), ✓ čítať text s porozumením, ✓ reprodukovať informácie podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte	text

© Štátny pedagogický ústav

uvedené priamo, ✓ porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, ✓ vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, ✓ rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, ✓ identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, ✓ identifikovať v básni strofu, ✓ identifikovať v básni rým, verš, ✓ zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, ✓ identifikovať nadpis v texte, ✓ tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým),	báseň, strofa, rým, verš nadpis
✓ vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, ✓ poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry, ✓ orientovať sa v knižnici, ✓ čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, ✓ povedať obsah prečítanej knihy, ✓ vymenovať postavy z prečítanej knihy, ✓ poznať mená detských ilustrátorov, ✓ nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe,	autor, spisovateľ, spisovateľka kniha, knižnica, čitateľ ilustrácia, ilustrátor
✓ recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti,	krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti

© Štátny pedagogický ústav

✓ odlíšiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok), ✓ zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu,	ľudové riekanky, vyčítanky, piesne
✓ vysvetliť pojem ľudová rozprávka, ✓ plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, ✓ uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ identifikovať postavy v rozprávke, ✓ porozprávať dej rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, ✓ vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh,	ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)
✓ vysvetliť pojem bábkové divadlo, ✓ vysvetliť, čo je bábka, kto je bábkoherec, bábkar, ✓ zhotoviť jednoduchú bábku (z papiera, látky), ✓ zahrať bábkovú hru so spolužiakmi,	bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar
✓ vysvetliť pojem zdrobnenina, ✓ vyhľadať zdrobneninu v texte, ✓ vytvoriť krátky literárny text so zdrobneninami,	zdrobnenina
✓ čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov, ✓ povedať stručný obsah prečítaného textu, ✓ poznať názvy známych detských časopisov.	noviny detské časopisy

© Štátny pedagogický ústav

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, ✓ použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, ✓ podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách,	abeceda slovníky encyklopédie, telefónny zoznam
✓ nahradiť spoluhlásku l, ĺ a r, ŕ samohláskou a vytvoriť slabiku, ✓ identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, ✓ tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík,	slabikotvorné hlásky l, ĺ, r, ŕ (písanie a výslovnosť)
✓ vymenovať obojaké spoluhlásky, ✓ identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, ✓ písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý,	obojaké spoluhlásky
✓ vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), ✓ rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, ✓ používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte,	vybrané slová po obojakých spoluhláskach (*b, m, p, r, s, v, z)* príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)
✓ vysvetliť pojem podstatné mená, ✓ pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, ✓ identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte,	podstatné mená všeobecné a vlastné podstatné mená

© Štátny pedagogický ústav

✓ vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, ✓ uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov,	
✓ vysvetliť pojem slovesá, ✓ opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, ✓ identifikovať slovesá v texte na základe otázky, ✓ písať v slovesách koncovku – li, ✓ identifikovať slová podobného významu v texte, ✓ vysvetliť pojem prídavné mená, ✓ pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, ✓ identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte, ✓ identifikovať slová opačného významu v texte, ✓ používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte,	slovesá slová podobného významu (synonymá) prídavné mená slová opačného významu (antonymá)
✓ vysvetliť pojem zámená, ✓ identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte, ✓ používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii, ✓ vysvetliť pojem číslovky, ✓ opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí?,	zámená číslovky

© Štátny pedagogický ústav

✓ vyhľadať v texte základné a radové číslovky, ✓ používať číslovky v bežnej komunikácii, ✓ zapísať číslovky slovom,	
✓ rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), ✓ v liste rozoznať oslovenie a podpis, ✓ správne napísať oslovenie v liste, ✓ písomne zoštylizovať jednoduchý list, ✓ rozoznať druhy korešpondencie,	list členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis) oslovenie
✓ porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, ✓ porozprávať dej podľa časovej postupnosti,	rozprávanie – písomne osnova (úvod, jadro, záver) časová postupnosť
✓ sformulovať krátky oznam, ✓ napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, ✓ napísať správu mejlom, ✓ odlíšiť správu od oznamu,	oznam SMS, mejl správa odlíšenie oznamu od správy
✓ vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, ✓ triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, ✓ dokáže písomne sformulovať krátky inzerát,	inzerát
✓ vysvetliť pojem reklama, ✓ rozlíšiť druhy reklamy, ✓ sformulovať krátky reklamný text,	reklama druhy reklamy

© Štátny pedagogický ústav

✓ posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,	
✓ vysvetliť pojem pozvánka, ✓ rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), ✓ sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert),	pozvánka
✓ opísať charakteristické prvky predmetu, ✓ opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, ✓ slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, ✓ identifikovať nákres, schému v texte, ✓ charakterizovať návod, ✓ pracovať podľa jednoduchého návodu, ✓ prezentovať návod verejne, ✓ rozpoznať jednoduchý recept, ✓ rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), ✓ pracovať podľa jednoduchého receptu, ✓ zostaviť jednoduchý recept,	opis pracovného predmetu nákres schéma návod recept
✓ identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, ✓ rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, ✓ predstaviť sa prostredníctvom vizitky, ✓ vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.	vizitka

© Štátny pedagogický ústav

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard:**
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať plynulo súvislý umelecký text, ✓ uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, ✓ správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ literárny text čítať s porozumením, ✓ odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, ✓ vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, ✓ pozná mená významných autorov detskej literatúry, ✓ porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, ✓ vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy),	literatúra pre deti a mládež
✓ vysvetliť pojmy poézia a próza, ✓ rozoznať v texte poéziu od prózy, ✓ recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, ✓ rozoznať v prozaickom útvare odseky,	poézia, próza odsek
✓ vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, ✓ vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, ✓ čítať krátke ľudové útvary s porozumením, ✓ vysvetliť pojem pranostika,	ľudová slovesnosť pranostika

© Štátny pedagogický ústav

✓ vyhľadať pranostiky v texte, ✓ zapamätať si najznámejšie pranostiky, ✓ vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, ✓ vysvetliť pojem prirovnanie, ✓ identifikovať prirovnania v texte, ✓ napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní,	príslovie porekadlo prirovnanie
✓ autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, ✓ v rozprávke výrazne čítať priamu reč, ✓ rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, ✓ rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky,	autorská rozprávka hlavná a vedľajšia postava
✓ určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, ✓ určiť rozdiely medzi rozprávkou a povesťou, ✓ charakterizovať povesť, ✓ určiť hlavnú myšlienku povesti, ✓ správne formulovať otázky k obsahu povesti, ✓ vysloviť vlastný názor na povesť.	hlavná myšlienka povesť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)

© Štátny pedagogický ústav

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard:**
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvárať nové slová s rôznymi predponami, ✓ uplatniť pravopis predpôn, ✓ identifikovať slabičné a neslabičné predpony, ✓ rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, ✓ používať slová s predponami v texte,	tvorenie slov predponami pravopis a výslovnosť predponových odvodenín
✓ uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyť – viť, výr – vír), ✓ uplatniť pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske,	pravopis ďalších vybraných slov geografické názvy s *i/í* a *y/ý* po obojakej spoluhláske
✓ rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky *v*,	delenie hlások na znelé a neznelé spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfematickom švíku, hranici slov pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky *v*

© Štátny pedagogický ústav

✓ vysvetliť pojem priama reč, ✓ rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, ✓ na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte, ✓ rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči,	priama reč uvádzacia veta, úvodzovky
✓ rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, ✓ určiť gramatické kategórie podstatných mien, ✓ určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, ✓ určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, ✓ vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, ✓ skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, ✓ určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, ✓ použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, ✓ určiť rod, číslo a pád prídavných mien, ✓ určiť základný tvar prídavného mena, ✓ určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, ✓ identifikovať zámená v texte, ✓ rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie),	ohybné a neohybné slovné druhy podstatné mená - vlastné a všeobecné vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád) rod podstatných mien číslo podstatných mien pád podstatných mien základný tvar podstatného mena prídavné mená (rod, číslo, pád) základný tvar prídavného mena zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde zámená druhy zámen (osobné, privlastňovacie)

© Štátny pedagogický ústav

✓ používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, ✓ identifikovať základné a radové číslovky v texte, ✓ správne skloňovať číslovky, ✓ uplatniť pravopis čísloviek, ✓ určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, ✓ určiť gramatické kategórie slovies (osobu, číslo a čas), ✓ správne časovať slovesá, ✓ správne časovať sloveso *byť* vo všetkých slovesných časoch,	číslovky: základné a radové slovesá gramatické kategórie slovies časovanie slovies
✓ charakterizovať neohybné slovné druhy, ✓ vymenovať neohybné slovné druhy, ✓ určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, ✓ identifikovať neohybné slovné druhy v texte, ✓ vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, ✓ identifikovať predložky v texte, ✓ uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, ✓ identifikovať spojky v texte, ✓ vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, ✓ rozoznať v texte častice a citoslovcia, ✓ určiť funkciu častíc a citosloviec, ✓ vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu,	neohybné slovné druhy príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovcia funkcia neohybných slovných druhov vo vete príslovky predložky pravopis predložiek a ich správna výslovnosť spojky najfrekventovanejšie spojky (*a, ale, keď, aby, že ...*) častice a citoslovcia

© Štátny pedagogický ústav

nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), ✓ používať častice a citoslovcia v ústnej a písomnej komunikácii,	
✓ vysvetliť pojem umelecký a vecný text, ✓ prakticky rozoznať umelecký a vecný text, ✓ vysvetliť pojem kľúčové slová, ✓ identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, ✓ porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh, ✓ napísať osnovu, ✓ zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, ✓ napísať krátky umelecký text, ✓ napísať krátky vecný text,	umelecký a vecný text kľúčové slová osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne) tvorivé písanie
✓ vysvetliť pojem diskusia, ✓ diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, ✓ vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, ✓ dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, ✓ primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, ✓ prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, ✓ poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu,	diskusia názor
✓ opísať podľa predlohy osobu, ✓ vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie,	opis osoby (ústne, písomne)

© Štátny pedagogický ústav

vnútorné (charakterové), ✓ opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), ✓ v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania,	
✓ vysvetliť pojem interview, ✓ písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, ✓ zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti,	interview (cielený rozhovor)
✓ zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, ✓ dodržiavať časovú postupnosť deja, ✓ napísať dejovú postupnosť rozprávania, ✓ písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove,	reprodukcia rozprávania časová postupnosť deja
✓ vlastnými slovami charakterizovať plagát, ✓ rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, ✓ vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti.	plagát

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard:**
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať náučný text s porozumením, ✓ identifikovať informácie uvedené priamo v texte, ✓ tvoriť otázky k informáciám uvedeným priamo v texte,	náučná literatúra

© Štátny pedagogický ústav

✓ identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, ✓ tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, ✓ identifikovať v texte diagramy a grafy, ✓ prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, ✓ určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, ✓ v texte navzájom odlíšiť umeleckú a náučnú literatúru, ✓ čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, ✓ naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, ✓ predniesť kratšie prozaické dielo, ✓ charakterizovať divadlo, divadelnú hru, ✓ účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, ✓ dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, ✓ poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle,	diagramy a grafy umelecká literatúra divadlo, divadelná hra
✓ charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlíšiť, ✓ poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, ✓ rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal,	rozhlas, televízia, film, kino prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou

© Štátny pedagogický ústav

✓ vymenovať hlavné postavy z detského filmu, ✓ opísať vzťahy medzi filmovými postavami, ✓ poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine,	
✓ vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, ✓ identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, ✓ zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku,	dialóg mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)
✓ vysvetliť pojem kapitola, ✓ rozoznať v knihe kapitoly,	kapitola
✓ vysvetliť pojem bájka, ✓ vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), ✓ čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, ✓ pokúsiť sa o dramatizáciu bájky, ✓ vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bájky, ✓ poznať mená autorov bájok slovenskej a svetovej literatúry,	bájka bájka v svetovej literatúre (Ezop) bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)
✓ vysvetliť pojem komiks, ✓ čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, ✓ zoradiť obrázky podľa dejovej postupnosti, ✓ nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, ✓ charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy,	komiks dejová postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku) pojmové mapy

© Štátny pedagogický ústav

✓ samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy, ✓ tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení.	

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

počet: 1

Zameranie: opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky

© Štátny pedagogický ústav

8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, Í, r, ŕ
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

© Štátny pedagogický ústav

2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad ríchly chlapec mal ríchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov

2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov

© Štátny pedagogický ústav

3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov

4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

© Štátny pedagogický ústav

UČEBNÉ OSNOVY

PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM EZŠ

2. stupeň základnej školy – nižšie sekundárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Vyučovací predmet	ročník, primárne vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	spolu
MAT	4	4	4	4	5	25

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať a zapísať prirodzené čísla, ✓ rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu, ✓ zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu, ✓ rozlíšiť párne a nepárne čísla, ✓ porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, ✓ zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ..., ✓ zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne, ✓ doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi, ✓ vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká, ✓ poznať základné rímske číslice a čísla, ✓ prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).	prirodzené číslo, cifra, číslica rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ..., susedné čísla, párne, nepárne čísla číselná os, vzdialenosť na číselnej osi znaky <, >, =, usporiadanie vzostupné a zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ... rímske číslice I, V, X, L, C, D, M tabuľka, diagram, graf propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy): - porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel, - zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... zaokrúhľovanie na..., - sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie) - násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, - súvis s prirodzenými číslami propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)

© Štátny pedagogický ústav

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, ✓ zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, ✓ porovnať čísla rozdielom, ✓ písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov, ✓ pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, ✓ že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľnom poradí, ✓ že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí, ✓ spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. 70 . 800, 72 000 : 9 a pod.), ✓ písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), ✓ písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, ✓ písomne vydeliť dvojciferným číslom, ✓ zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, ✓ porovnať čísla podielom, ✓ pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), ✓ že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí,	počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ... poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla) propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) propedeutika distributívnosti

© Štátny pedagogický ústav

✓ vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, ✓ správne určiť poradie počtových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami, ✓ počítať správne so zátvorkami, ✓ použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).	

© Štátny pedagogický ústav

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán ✓ zostrojiť kružnicu s daným polomerom, ✓ rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, ✓ poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, ✓ narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky), ✓ narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti, ✓ odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, ✓ odhadnúť vzdialenosť na metre, ✓ premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, ✓ vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, ✓ vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, ✓ vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, ✓ zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo	priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protiľahlé strany, vodováha, olovnica dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra náčrt, nákres, plán, kódovanie štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2, mm^2 v štvorcovej sieti

© Štátny pedagogický ústav

pomocou inej siete, ✓ postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, ✓ určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).	

© Štátny pedagogický ústav

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi, ✓ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, ✓ nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, ✓ nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, ✓ pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného stredu, ✓ identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredu, ✓ nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov, ✓ nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, ✓ zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti, ✓ pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.	súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti

© Štátny pedagogický ústav

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, ✓ zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), ✓ znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, ✓ rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť, ✓ zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, ✓ zistiť počet vypisovaním všetkých možností, ✓ pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, ✓ analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti.	dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov

© Štátny pedagogický ústav

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, ✓ rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, ✓ zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, ✓ rozhodnúť o správnom poradí počtových operácií pri riešení úloh, ✓ vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. 2 . 6 + 20 : 4 (aj na kalkulačke).	objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100 propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc) propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm^3, cm^3, dm^3, m^3

© Štátny pedagogický ústav

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla, ✓ uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte, ✓ správne zobraziť desatinné číslo na číselnej osi, ✓ zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi, ✓ porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky, ✓ sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky, ✓ vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, ✓ desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke), ✓ vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel, ✓ vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami, ✓ využiť vlastnosti desatinných čísiel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti, ✓ porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.	desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel znaky =, >, < zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ... aritmetický priemer objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: celok, časť celku, zlomok ako časť celku, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)

© Štátny pedagogický ústav

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, ✓ vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, ✓ vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, ✓ premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, ✓ zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, ✓ vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, ✓ vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.	rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohouholník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km^2, m^2, dm^2, cm^2, mm^2) slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka

© Štátny pedagogický ústav

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, ✓ narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, ✓ primerane odhadnúť veľkosť uhla, ✓ premeniť stupne na minúty a naopak, ✓ zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, ✓ porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, ✓ pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, ✓ vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, ✓ rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, ✓ vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, ✓ sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), ✓ využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.	uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer ramená uhla, vrchol uhla os uhla a jej vlastnosti porovnávanie uhlov priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník vrcholový uhol, susedný uhol sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov

© Štátny pedagogický ústav

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ rozlíšiť základné prvky trojuholníka, ✓ vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, ✓ vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, ✓ rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, ✓ zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, ✓ opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, ✓ narysovať pravidelný šesťuholník, ✓ vetu o trojuholníkovej nerovnosti, ✓ na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, ✓ opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), ✓ presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, ✓ zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.	trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník náčrt, konštrukcia zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka

© Štátny pedagogický ústav

Kombinatorika v kontextových úlohách

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, ✓ z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, ✓ pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, ✓ zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, ✓ zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.	usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) dáta, údaje, tabuľka, diagram kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)

© Štátny pedagogický ústav

Zlomky, počtové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, ✓ chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov, ✓ v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, ✓ kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, ✓ graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, ✓ správne znázorniť zlomok na číselnej osi, ✓ porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi >, <, =, ✓ vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, ✓ krátením upraviť zlomok na základný tvar, ✓ sčítať a odčítať zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi, ✓ nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), ✓ pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, ✓ písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, ✓ vypočítať zlomkovú časť z celku,	celok, zlomok ako časť z celku znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) znázornenie zlomkov na číselnej osi zlomok ako číslo zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku rovnosť zlomkov krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov základný tvar zlomku zmiešané číslo porovnávanie zlomkov (>, <, =) sčitovanie zlomkov, odčitovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo násobenie zlomkov, delenie zlomkov zlomková časť z celku prevrátený zlomok desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj (kladné) racionálne číslo propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh: číselná os, kladné a záporné číslo,

© Štátny pedagogický ústav

✓ pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami, ✓ prečítať a zapísať desatinné zlomky, ✓ previesť zlomok na desatinné číslo, ✓ zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), ✓ určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, ✓ zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.	navzájom opačné čísla, usporiadanie čísel

© Štátny pedagogický ústav

Percentá, promile

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu, ✓ rozlíšiť, určiť a vypočítať základ, ✓ rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent, ✓ vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent, ✓ vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent, ✓ uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života, ✓ že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.), ✓ vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu, ✓ vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, ✓ vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %, ✓ prečítať údaje súvisiace s počtom percent / promile z diagramov (grafov), ✓ zapísať znázornenú časť celku počtom percent /promile, ✓ znázorniť na základe odhadu (počtu percent /promile) časť celku v kruhovom diagrame, ✓ porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobraziť	percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent promile (‰) kruhový diagram, stĺpcový diagram istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram

© Štátny pedagogický ústav

vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, ✓ zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky, ✓ vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, ✓ vypočítať hľadanú istinu, ✓ vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).	

© Štátny pedagogický ústav

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, ✓ vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky, ✓ načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky, ✓ zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov, ✓ zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek, ✓ nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek, ✓ vzťah 1 liter = 1 dm^3, ✓ premeniť základné jednotky objemu, ✓ vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu / objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu / objemu.	priestor, vzor, obraz, náčrt voľné rovnobežné premietanie, perspektíva kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany teleso, jednoduché a zložené teleso nárys, bokorys, pôdorys sieť kvádra, sieť kocky, ... povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3, dm^3, cm^3, mm^3, km^3, l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj

© Štátny pedagogický ústav

Pomer, priama a nepriama úmernosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer, ✓ rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, ✓ zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy, ✓ rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou / nepriamou úmernosťou , ✓ vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).	pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov, rozdeľovanie celku v danom pomere plán, mapa, mierka plánu a mapy priama a nepriama úmernosť trojčlenka (jednoduchá, zložená) tabuľka priamej a nepriamej úmernosti kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku

Kombinatorika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, ✓ vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, ✓ systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), ✓ vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.	objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností počet usporiadaní, počet možností úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) propedeutika základných modelov kombinatoriky

© Štátny pedagogický ústav

Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi, ✓ prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), ✓ určiť k danému číslu číslo opačné, ✓ vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi), ✓ porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, ✓ správne zobraziť celé čísla na číselnej osi, ✓ priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, ✓ zobraziť kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi, ✓ určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla, ✓ sčítať a odčítať celé a desatinné čísla, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných), ✓ jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď, ✓ spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.	číselná os kladné a záporné číslo, celé číslo navzájom opačné čísla kladné a záporné desatinné číslo absolútna hodnota čísla usporiadanie čísel porovnanie čísel pojem racionálneho čísla súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel

© Štátny pedagogický ústav

Premenná, výraz

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy, ✓ rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice, ✓ zapísať postup riešenia slovnej úlohy, ✓ overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy, ✓ rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, ✓ zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou, ✓ určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej, ✓ určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej, ✓ sčítať a odčítať výrazy s premennou, ✓ vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly, ✓ vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$), ✓ zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, ✓ vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine podľa súradníc, ✓ určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.	číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov nerovná sa, je rôzne od, znaky $=, \neq$ hodnota číselného výrazu výraz s premennou (algebrický výraz) dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné rovnica dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej) neznáma veličina vo vzorci vzorec (skrátený zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca vynímanie pred zátvorku riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej

© Štátny pedagogický ústav

	propedeutika znázornenia priamej a nepriamej úmernosti grafom

© Štátny pedagogický ústav

Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky), ktoré sú preťaté priečkou, ✓ určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priečkou, ✓ vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov, ✓ načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, ✓ rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnobežníkmi, ✓ narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky, ✓ zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky, ✓ načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky, ✓ zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu, ✓ vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnobežníkoch a lichobežníkoch, ✓ vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka,	rovnobežnosť, rovnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky, priečka, rovnobežky preťaté priečkou súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti štvoruholníky, rovnobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku) strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnobežníka, vlastnosti rovnobežníka súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360°$) základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník obvod a obsah rovnobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika), lichobežníka a trojuholníka (objavovanie výpočtu obsahu týchto útvarov)

© Štátny pedagogický ústav

✓ vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.	

© Štátny pedagogický ústav

Kruh, kružnica

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zostrojiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom, ✓ vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice, ✓ určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky, ✓ zostrojiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici, ✓ zostrojiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice, ✓ slovne opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice, ✓ vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu, ✓ vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu, ✓ vyznačiť v kruhu kruhový odsek, ✓ určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku, ✓ vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.	kružnica, kruh, medzikružie stred kruhu (kružnice) polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah vzájomná poloha kružnice a priamky sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, vzdialenosť stredu kružnice od tetivy Tálesova kružnica kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi \doteq 3{,}14$ (resp. $\pi \doteq \frac{22}{7}$) obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi \cdot r \cdot r$; $o = 2\pi r = \pi d$

© Štátny pedagogický ústav

Hranol

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní, ✓ opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky, ✓ určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola, ✓ zostrojiť sieť kolmého hranola, ✓ použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola), ✓ vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, ✓ vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.	teleso, kocka, kváder, vrcholy, hrany, steny hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký, ...) sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti povrch, objem, vzorce na ich výpočet jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...)

© Štátny pedagogický ústav

Pravdepodobnosť, štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, ✓ posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy), ✓ rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti, ✓ vypočítať relatívnu početnosť udalosti, ✓ spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente, ✓ vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor, ✓ vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe, ✓ zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky, ✓ prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu, ✓ znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak.	udalosť, pravdepodobnosť pokus, početnosť, relatívna početnosť možné a nemožné udalosti porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer tabuľka, kruhový diagram, stĺpcový diagram

© Štátny pedagogický ústav

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent), ✓ zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov, ✓ zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne, ✓ vysvetliť vzťahy $x^2 = (-x)^2$ a $x^3 \neq (-x)^3$, ✓ prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ), ✓ zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, ✓ vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, ✓ vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100, ✓ zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., ✓ zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla, ✓ vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania,	súčin rovnakých činiteľov, jeho zápis pomocou mocniny druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny základ mocniny (mocnenec), exponent (mocniteľ) druhá odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt{\ }$), základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny tretia odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt[3]{\ }$), zápis tretej odmocniny mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami zápis čísla, vedecký zápis čísla, zápis čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$), a práca s takýmito číslami na kalkulačke veľmi veľké a veľmi malé čísla, vytváranie predstavy o nich odhad, odhad výsledku, zaokrúhľovanie

© Štátny pedagogický ústav

✓ použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.	

© Štátny pedagogický ústav

Pytagorova veta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka, ✓ formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam, ✓ zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka, ✓ vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, ✓ vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, ✓ vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán, ✓ samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.	pravouhlý trojuholník, základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, $a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$, $a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$, $c = \sqrt{a^2 + b^2}$, význam a využitie Pytagorovej vety vyjadrenie neznámej zo vzorca

© Štátny pedagogický ústav

Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní, ✓ opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky, ✓ určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana, ✓ zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa, ✓ dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.	(rotačný) valec, (rotačný) kužeľ, guľa, guľová plocha ihlan (pravidelný, trojboký, štvorboký, ...) sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrchol strana kužeľa stred gule, polomer a priemer gule objem, povrch

© Štátny pedagogický ústav

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebrických) výrazov, ✓ rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice, ✓ vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej, ✓ vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$), ✓ význam skúšky správnosti a rozumie tomu, prečo nie je pri niektorých rovniciach nutná, ✓ vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$), ✓ vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x+3} = 4$), ✓ urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli, ✓ určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, ✓ vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov), ✓ vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnicou, nerovnicou, tipovaním, ...), ✓ vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici),	rovnosť a nerovnosť dvoch algebrických výrazov lineárna rovnica s jednou neznámou lineárna nerovnica s jednou neznámou ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň) rovnice a nerovnice znamienka rovnosti (nerovnosti), znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnosti skúška správnosti výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli rovnica s jednou neznámou podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď vyjadrenie neznámej zo vzorca

© Štátny pedagogický ústav

✓ overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.	

© Štátny pedagogický ústav

Podobnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov, ✓ rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, ✓ vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov, ✓ na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy, ✓ využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok, ✓ určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).	geometrické útvary v rovine zhodnosť geometrických útvarov podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov podobnosť trojuholníkov vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) podobnosť trojuholníkov v praxi

© Štátny pedagogický ústav

Štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ zrealizovať primeraný štatistický prieskum, ✓ pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu, ✓ vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru, ✓ spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky, ✓ interpretovať údaje z tabuľky, ✓ prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.	štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu tabuľka, graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia využitie IKT v štatistike, prieskum

© Štátny pedagogický ústav

Grafické znázorňovanie závislostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže: ✓ opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém, ✓ zobraziť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. $A[3 ; 2]$; úsečka XY, ak $X[2 ; -4]$ a $Y[-3 ; 3]$, atď.), ✓ zostrojiť graf priamej úmernosti a lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky, ✓ určiť k danej prvej súradnici druhú súradnicu bodu, ktorý leží na danom grafe, ✓ prečítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte, ✓ vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti.	pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine súradnicové osi, priesečník súradnicových osí súradnice bodu graf, hodnota hodnoty v tabuľke, najmenšia hodnota, nulová hodnota, najväčšia hodnota závislosť dvoch hodnôt, nezávislá a závislá premenná graf priamej úmernosti, graf nepriamej úmernosti lineárna závislosť, lineárna funkcia graf lineárnej funkcie

© Štátny pedagogický ústav

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraďuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

© Štátny pedagogický ústav

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

© Štátny pedagogický ústav

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie,
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **aplikačný kontext a** kľúčové **pojmy**.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci **kompetencie čítanie s porozumením** predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri **kompetenciách písanie a hovorenie** žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **pojmy**, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

© Štátny pedagogický ústav

- **Napríklad:** predmetová kompetencia **V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.**

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV):statický opis; dynamický opis atď.		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie atď.		
Predmetové kompetencie	**Výkon**	**Obsah**
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov **1. Vybrať** a **použiť** slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	***Optimálny V.*** **Žiak** **1.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom vlastného textu a použiť ich. **1.2** si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.	**6. ročník:** **Učiteľ napĺňa stanovené výkony 1.1 a 1.2 bez zavádzania nových pojmov.** **7. ročník:** • tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

© Štátny pedagogický ústav

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	**Komunikačné kompetencie**	**Interpersonálne (sociálne) kompetencie**	**Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie**
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">Tabuľka 1 Komunikačné jazykové kompetencie[1]</th></tr>
<tr><th>Čítanie s porozumením</th><th>Písanie</th><th>Hovorenie</th></tr>
<tr><td colspan="3">Predmetové kompetencie</td></tr>
<tr><td>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</td><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</td><td>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</td></tr>
<tr><td>II. Pochopiť obsah textu.</td><td>II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Pochopiť kompozíciu textu.</td><td>II. Organizovať text z hľadiska kompozície.</td><td>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.</td></tr>
<tr><td>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</td><td rowspan="2">IV. Štylizovať text.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">IV. Pochopiť gramatickú formu textu.</td><td>IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.</td></tr>
<tr><td>V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.</td><td rowspan="3">V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.</td></tr>
<tr><td>VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.</td></tr>
<tr><td>VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.</td></tr>
</table>

Inštrukcia

[1]) Jednotlivé tabuľky jazykových komunikačných kompetencií (čítanie s porozumením, písanie, hovorenie) sú v dokumente zaradené pod sebou, čo však neznamená, že učiteľ je povinný preberať ich v tej postupnosti, ako ich udáva pedagogický dokument. V právomoci učiteľa je rozhodnúť o postupe preberania jednotlivých komunikačných jazykových kompetencií a ich možnej kombinácii.

© Štátny pedagogický ústav

Tabuľka 2	**Čítanie s porozumením**
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	Vyvodiť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.
	Overiť si význam slova.
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.
	Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.
	Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
	Určiť syntaktické zloženie viet.
	Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Tabuľka 3	**Písanie**
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.
	Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	Zostaviť osnovu, koncept.
	Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
	Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
	Prispôsobiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.
	Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
	Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
	Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.
	Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.
	Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
	Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
	Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
	Vytvoriť čistopis.
	Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.

© Štátny pedagogický ústav

Tabuľka 4	Hovorenie
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.
	Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
	Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
	Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
	Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.
	Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
	Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
IV. Štylizovať text.	Utvoriť jednoduché vety a súvetia.
	Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.
	Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.
	Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
	Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
	Využívať gestikuláciu a mimiku.

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.

1. <u>Vybrať</u> text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
2. Nahlas, ticho a opakovane <u>prečítať</u> text.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.
1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.
2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.
2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>[1]
• splývavá/viazaná výslovnosť
• znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk
• rozprávanie s prvkami opisu
• opis pracovného postupu
• interview</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.
1.2 dokáže reprodukovať definície slohových útvarov/žánrov.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
2.2 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.</td></tr>
</table>

[1] **Piaty ročník** základnej školy má v predmete slovenský jazyk a literatúra zabezpečiť plynulý prechod medzi prvým a druhým stupňom základnej školy. Obsahový štandard je z tohto dôvodu v 5. ročníku minimalizovaný. Dôraz sa kladie na skvalitňovanie a upevňovanie získaných vedomostí a nadobudnutých kompetencií z primárneho vzdelávania.

© Štátny pedagogický ústav

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
II. Pochopiť obsah textu. 1. **Vyvodiť** explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. 2. **Porozumieť** významu slov v umeleckých a vecných textoch. 3. **Overiť** si význam slova. 4. **Prerozprávať** obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.	**Optimálny II.** **Žiak** **1.1** dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. **1.2** dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu. **1.3** dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber. **1.4** dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. **2.1** dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. **2.2** dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek. **3.1** si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek. **4.1** dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. **4.2** dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.	**5. ročník** • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečia • jednovýznamové a viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie • hlavná myšlienka • téma • poznámky/konspekt
	Minimálny II. **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému. **1.2** dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku. **2.1** dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. **2.2** dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych lexikálnych jednotiek v texte. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať význam neznámych lexikálnych jednotiek v jazykových slovníkoch. **4.1** dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti. **4.2** dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Pochopiť kompozíciu textu.

1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu.
2. <u>Rozoznať</u> časti vnútornej kompozície textu.</td><td><u>Optimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní.
1.2 dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov.
2.1 dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• splývavá/viazaná výslovnosť
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa pri čítaní rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
2. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné).
2.1 dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť.
2.2 dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu.
2.3 dokáže vysvetliť úlohu slovies v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise.
2.4 dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu.
2.5 dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk podstatné mená – ohybný slovný druh
• vzor: chlap, hrdina, dub, stroj
• životné – neživotné
• vzor: žena, ulica, dlaň, kosť
• vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča
• prídavné mená
• akostné, vzťahové
• stupňovanie
• vzor: pekný, cudzí</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní niektoré prostriedky nadväznosti.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vymenovať jednotlivé vzory podstatných a prídavných mien.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu.
2.3 dokáže s pomocou učiteľa v známom texte vysvetliť vysokú frekvenciu slovies v rozprávaní.
2.4 dokáže s pomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.
2. <u>Vybrať</u> vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• rozprávanie s prvkami opisu
• opis pracovného postupu
• interview</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tú, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
2.1 dokáže z navrhnutého súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať ten, ktorý zodpovedá téme.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

1. <u>Zostaviť</u> osnovu, koncept.
2. <u>Zoradiť</u> motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
3. <u>Prispôsobiť</u> formálnu úpravu textu vybranému žánru.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu.
2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti.
2.2 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti.
2.3 dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru.
2.4 dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému.
2.5 dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť.
3.1 dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• poznámky /konspekt</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa urobiť poznámky zo zadaného textu.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.
2.3 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu.
3.1 dokáže s pomocou učiteľa vo vlastných textoch uplatniť formálnu úpravu jednotlivých</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

	slohových útvarov/žánrov.	

PÍSANIE

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. **Zosúladiť** slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. 2. **Využívať** bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. 3. **Overiť si** v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	**Optimálny III.** **Žiak** **1.1** dokáže prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. **2.1** dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte. **2.2** dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte. **2.3** dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte. **3.1** pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.	**5. ročník** • slovná zásoba • spisovný jazyk – nárečie • jednovýznamové, viacvýznamové slová • príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
	Minimálny výkon III. **Žiak** **1.1** pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často nevhodne opakuje slová v rámci textu. **2.1** dokáže reprodukovať definície pojmov príslovie, pranostika, prirovnanie. **2.2** dokáže reprodukovať definície pojmov spisovný jazyk a nárečie. **2.3** dokáže reprodukovať definície jednovýznamových a viacvýznamových slov. **3.1** dokáže na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. 1. **Utvoriť** jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	**Optimálny IV.** **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu.	**5. ročník** • slovosled
	Minimálny IV **Žiak** **1.1** dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.	

PÍSANIE

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

1. <u>Vybrať</u> a <u>použiť</u> slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.</td><td><u>Optimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte.
1.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• poznámky /konspekt</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže využiť zadanú informáciu alebo časť textu vo vlastnom texte.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.

1. <u>Určiť</u> rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
2. <u>Vytvoriť</u> modifikovaný text.</td><td><u>Optimálny VI.</u>

Žiak
1.1 dokáže odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre.
2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• poznámky /konspekt</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny VI</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchý opis.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

1. <u>Skontrolovať a upraviť text</u> s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
2. <u>Upraviť</u> text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
3. <u>Vytvoriť</u> čistopis.</td><td><u>Optimálny VII.</u>

Žiak
1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
2.1 dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte.
3.1 dokáže napísať čistopis.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• splývavá/viazaná výslovnosť
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk
• znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky
• prestávka, sila hlasu
• dôraz
• slovná zásoba
• spisovný jazyk – nárečie
• jednovýznamové, viacvýznamové slová
• príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
• podstatné mená – ohybný slovný druh
• vzory: chlap, hrdina, dub, stroj
• životné – neživotné
• vzory: žena, ulica, dlaň, kosť
• vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča
• prídavné mená: akostné, vzťahové
• stupňovanie
• vzory: pekný, cudzí
• predložková väzba
• slovosled</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny VII.</u>

Žiak
1.1 dokáže na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať chyby vo svojom texte.
2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> vlastný názor a pomocou argumentov ho <u>obhájiť</u>.
2. <u>Sformulovať</u> tému adekvátnu komunikačnej situácii.
3. <u>Zosúladiť</u> jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
4. <u>Zvoliť</u> vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
5. <u>Zistiť</u> pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
6. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty.
2.1 dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.
2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť.
2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému.
2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.
3.1 dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
4.2 v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu.
5.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• splývavá/viazaná výslovnosť
• znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk
• slovná zásoba
• spisovný jazyk – nárečie
• jednovýznamové, viacvýznamové slová
• príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
• argument, dokazovanie</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a predovšetkým použiť subjektívne argumenty.
2.1 si dokáže vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém.
2.2 dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.
2.3 dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.
2.4 dokáže s pomocou učiteľa opraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede.
3.1 dokáže vo vlastnom prejave použiť obmedzenú lexiku a často opakuje slová.
4.1 po vyzvaní učiteľom dokáže zmeniť silu hlasu.
5.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli jeho prejavu.</td></tr>
</table>

HOVORENIE

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

1. <u>Vybrať</u> slová, vety a textové pasáže a <u>použiť</u> ich vo vlastnom prejave.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>

• poznámky/konspekt</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

1. <u>Využívať</u> v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
2. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• splývavá/viazaná výslovnosť
• znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk
• slovná zásoba
• spisovný jazyk – nárečie
• jednovýznamové, viacvýznamové slová
• príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
• slovosled</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Štylizovať text.

1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety.
2. <u>Využívať</u> vo vetách správne gramatické tvary slov.
3. <u>Uplatňovať</u> logickú nadväznosť vytvoreného textu.
4. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
2.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
2.2 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.
3.1 dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

1. <u>Uplatňovať</u> plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
2. <u>Využívať</u> gestikuláciu a mimiku.</td><td><u>Optimálny V.</u>

Žiak
1.1 sa dokáže v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať.
2.1 dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• splývavá/viazaná výslovnosť
• znelé a neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky
• prestávka, sila hlasu, dôraz
• hlavný slovný prízvuk</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže po upozornení zmeniť silu hlasu.
2.1 dokáže po upozornení vo svojom prejave upraviť gestikuláciu a mimiku.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.

1. <u>Vybrať</u> text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
2. Nahlas, ticho a opakovane <u>prečítať</u> text.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.
1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.
2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.
2.2 dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidlá spodobovania.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• priama reč, uvádzacia veta
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.
1.2 dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvar zodpovedajúci téme.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
2.2 dokáže po príprave a s pomocou učiteľa správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Pochopiť obsah textu.

1. <u>Vyvodiť</u> explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
2. <u>Porozumieť</u> významu slov v umeleckých a vecných textoch.
3. <u>Overiť</u> si význam slova.
4. <u>Porozumieť</u> štruktúre slova a jeho častiam.
5. <u>Prerozprávať</u> obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.
1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
2.2 dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam.
2.3 dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná.
3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch.
4.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
4.2 dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu.
4.3 dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.
4.4 dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.
5.1 dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
5.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
• slovník: výkladový, cudzích slov
• tvorenie slov odvodzovaním: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo
• tvorenie slov skladaním, zložené slová
• argument, protiargument
• dokazovanie, dôkaz

<u>7. ročník:</u>
• spisovné slová – nespisovné slová
• domáce slová – slová cudzieho pôvodu
• nové slová
• zastarané slová, historizmy, archaizmy
• slangové slová
• nárečové slová
• skratky
• pointa</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.
1.2 dokáže s pomocou učiteľa vyvodiť jednoduchý záver príbehu.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte.
2.2 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.
2.3 dokáže v prečítanom texte s pomocou učiteľa vysvetliť význam slov, ktoré pozná.
3.1 dokáže identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.
4.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.
4.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.
5.1 dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.
5.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td>III. Pochopiť kompozíciu textu.

1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu.
2. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</td><td><u>Optimálny</u> III.
Žiak
1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.
1.2 dokáže vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec.
1.3 dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.
2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).

<u>Minimálny III.</u>
Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu.
1.2 dokáže označiť v tabuľke riadok a stĺpec.
2.1 dokáže určiť úvod v príbehu.</td><td><u>6. ročník</u>
• vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie

<u>7. ročník</u>
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf
• spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
2. <u>Určiť</u> syntaktické zloženie viet.
3. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu.
2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet.
3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť.
3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviek v texte.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• podstatné mená: konkrétne, abstraktné
• vokatív
• prídavné mená: privlastňovacie, druhové
• vzory: páví, matkin, otcov
• zámená: skloňovanie
• slovesá: zvratné, nezvratné; plnovýznamové, neplnovýznamové
• slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
• príslovky – neohybný slovný druh
• druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny
• stupňovanie prísloviek
• predložky: vokalizácia
• citoslovcia – neohybný slovný druh
• hlavné vetné členy
• podmet: vyjadrený, nevyjadrený
• prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný
• vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda
• dvojčlenná veta: úplná, neúplná
<u>7. ročník:</u>
• pomnožné podstatné mená: rod
• číslovky – ohybný slovný druh
• delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné
• skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád
• slovesá: ohybný slovný druh
• slovesá: jednoduchý – zložený tvar
• vid: dokonavý, nedokonavý
• spojky – neohybný slovný druhy
• holá veta, rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom
• vetný základ
• vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny)
• jednočlenná veta: slovesná, neslovesná</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa určiť holú a rozvitú vetu.
3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba);slávnostný príhovor(prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.
2. <u>Vybrať</u> vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie,
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
2.1 dokáže reprodukovať definíciu daných pojmov.
2.2 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

1. <u>Zostaviť</u> osnovu, koncept.
2. <u>Zoradiť</u> motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
3. <u>Zoradiť</u> motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
4. <u>Prispôsobiť</u> formálnu úpravu textu vybranému žánru.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru.
2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky.
3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy.
4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• vnútorná kompozícia: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu.
3.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie.
4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.

1. <u>Zosúladiť</u> slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.
2. <u>Využívať</u> bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
3. <u>Overiť si</u> v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</td><td><u>Optimálny III.</u>
Žiak
1.1 dokáže prispôsobiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie.
1.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
1.3 dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte.
2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
• slovník: výkladový, cudzích slov

<u>7. ročník:</u>
• spisovné slová – nespisovné slová
• domáce slová –slová cudzieho pôvodu
• nové slová
• zastarané slová, historizmy, archaizmy
• slangové slová
• nárečové slová
• skratky</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny výkon III.</u>
Žiak
1.1 dokáže reprodukovať definície pojmov.
1.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť skratku.
2.1 dokáže pri tvorbe textu využívať obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu.
3.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Štylizovať jednoduché vety.

1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
1.2 dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
1.3 dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• hlavné vetné členy
• podmet: vyjadrený, nevyjadrený
• prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný
• vetné sklady: prisudzovací, zhoda
• dvojčlenná veta: úplná, neúplná
<u>7. ročník:</u>
• holá veta
• rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom
• vetný základ
• vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny)
• jednočlenná veta: slovesná, neslovesná</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné holé a rozvité vety.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

1. <u>Vybrať</u> a <u>použiť</u> slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.
2. <u>Vybrať</u> a <u>použiť</u> údaje z grafov a tabuliek.
3. <u>Vytvoriť</u> graf a tabuľku.</td><td><u>Optimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich.
1.2 si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.
2.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu.
2.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte.
3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>

<u>7. ročník:</u>
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo svojom texte.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo svojom texte.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.

1. <u>Určiť</u> rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
2. <u>Vytvoriť</u> modifikovaný text.</td><td><u>Optimálny VI.</u>

Žiak
1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre.
2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• projekt
<u>7. ročník:</u>
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny VI.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.
1. <u>Skontrolovať a upraviť text</u> s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
2. <u>Upraviť</u> text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
3. <u>Vytvoriť</u> čistopis.
4. <u>Skontrolovať</u> a <u>zhodnotiť</u> spolužiakov text.</td><td><u>Optimálny VII.</u>

Žiak
1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.
2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.
2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
3.1 dokáže vytvoriť čistopis.
4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• statický opis
• dynamický opis
• charakteristika
• rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
• projekt

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu
• umelecký opis
• slávnostný príhovor (prívet)
• tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
• graf</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny VII.</u>

Žiak
1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte.
2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr>
<td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> vlastný názor a pomocou argumentov ho <u>obhájiť</u>.
2. <u>Sformulovať</u> tému adekvátnu komunikačnej situácii.
3. <u>Zosúladiť</u> jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
4. <u>Zvoliť</u> vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
5. <u>Začať</u> a <u>ukončiť</u> komunikáciu na určitú tému.
6. <u>Zistiť</u> pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
7. <u>Analyzovať</u> a <u>zhodnotiť</u> kvalitu ústneho prejavu.
8. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td>
<td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.
2.1 si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.
2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.
2.3 dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.
2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.
3.1 dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
5.1 dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky.
6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.
7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii.
8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.</td>
<td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
• slovník: výkladový, cudzích slov
• gestikulácia, mimika, postoj
• dialóg
• argument, protiargument
• dokazovanie, dôkaz

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
• spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
• spisovné slová – nespisovné slová
• domáce slová – slová cudzieho pôvodu
• nové slová
• zastarané slová, historizmy, archaizmy
• slangové slová
• nárečové slová
• skratky
• komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ
• efektívna komunikácia
• asertívna komunikácia</td>
</tr>
<tr>
<td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.
2.1 si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať.
2.2 dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.
2.3 dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.
3.1 dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vo vlastnom prejave slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami.
6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.</td>
</tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. 1. **Vybrať** slová, vety a textové pasáže a **použiť** ich vo vlastnom prejave.	**Optimálny II.** **Žiak** **1.1** dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	**6. ročník:** • dialóg • argument, protiargument • dokazovanie, dôkaz • gestikulácia, mimika, postoj **7. ročník:** • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
	Minimálny II. **Žiak** **1.1** dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku. 1. **Využívať** v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. 2. **Rešpektovať** jazykové pravidlá.	**Optimálny III.** **Žiak** **1.1** dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	**6. ročník:** • neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová **7. ročník:** • spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu • spisovné slová – nespisovné slová • slangové slová • nárečové slová • domáce slová –slová cudzieho pôvodu • nové slová • zastarané slová, historizmy, archaizmy
	Minimálny II. **Žiak** **1.1** dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Štylizovať text.

1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety a súvetia.
2. <u>Využívať</u> vo vetách správne gramatické tvary slov.
3. <u>Uplatňovať</u> logickú nadväznosť vytvoreného textu.
4. <u>Rešpektovať</u> v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
5. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.
3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
3.2 dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text.
4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• podstatné mená: konkrétne, abstraktné
• vokatív
• prídavné mená: privlastňovacie, druhové
• vzory: páví, matkin, otcov
• zámená: skloňovanie
• slovesá: zvratné, nezvratné; plnovýznamové, neplnovýznamové
• slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
• príslovky – neohybný slovný druh
• druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny; stupňovanie prísloviek
• predložky: vokalizácia
• citoslovcia – neohybný slovný druh
• hlavné vetné členy
• podmet: vyjadrený, nevyjadrený
• prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný
• vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda
• dvojčlenná veta: úplná, neúplná

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
• pomnožné podstatné mená: rod
• číslovky – ohybný slovný druh
• delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné;
• skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád
• slovesá – ohybný slovný druh
• slovesá: jednoduchý – zložený tvar</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety.
2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfologickú chybu vo svojej výpovedi.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

		• vid: dokonavý, nedokonavý • spojky – neohybný slovný druhy • holá veta • rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom • vetný základ • vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) • jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

1. <u>Uplatňovať</u> plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
2. <u>Využívať</u> gestikuláciu a mimiku.</td><td><u>Optimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu.
1.2 dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk.
1.3 dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.
2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• dialóg
• gestikulácia, mimika, postoj

<u>7. ročník:</u>
• spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
• sila hlasu
• artikulácia
• komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ
• efektívna komunikácia
• asertívna komunikácia</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojom prehovore.
2.1 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.

1. <u>Vybrať</u> text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
2. Nahlas, ticho a opakovane <u>prečítať</u> text.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.
1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.
2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• výťah
• prihláška
• úradný/štruktúrovaný životopis
• slávnostný prejav

<u>9. ročník</u>
• odborný opis
• úradný list
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový
• výklad
• úvaha
• zvuková rovina jazyka
• jazykoveda</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov.
1.2 dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvar zodpovedajúci téme.
1.3 dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Pochopiť obsah textu.

1. <u>Vyvodiť</u> explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
2. <u>Porozumieť</u> významu slov v umeleckých a vecných textoch.
3. <u>Overiť</u> si význam slova.
4. <u>Prerozprávať</u> obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.
1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam.
2.2 dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte.
3.1 dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek.
4.1 dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
4.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• nepriame pomenovania: metafora
• jednoslovné pomenovania
• viacslovné pomenovania (združené pomenovania)
• frazeologizmus

<u>9. ročník</u>
• slovná zásoba – systematizácia
• odborné slová
• náuka o významovej rovine jazyka</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie.
1.2 dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.
3.1 dokáže určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.
4.1 dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.
4.2 dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Pochopiť kompozíciu textu.

1. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vonkajšej kompozície textu.
2. <u>Rozoznať a pomenovať</u> časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</td><td><u>Optimálny III.</u>

Žiak
1.1 rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.
1.2 rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi.
1.3 dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.
2.1 dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
2.2 dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>

<u>9. ročník</u>
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť pri čítaní jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.
1.2 dokáže pomenovať niektoré časti tabuľky.
1.3 dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornej kompozícii umeleckého textu.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">ČÍTANIE S POROZUMENÍM</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

1. <u>Vyhľadať</u> prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
2. <u>Určiť</u> syntaktické zloženie viet.
3. <u>Pochopiť a vysvetliť</u> funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu.
2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie).
3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
3.2 dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť.
3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• vsuvka, prístavok, oslovenie
• podstatné mená mužského rodu zvieracie
• podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l
• cudzie nesklonné podstatné mená
• skloňovanie podstatného mena pani
• zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie
• častice: neohybný slovný druh
• vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezhodný), prístavok
• jednoduché súvetie
• interpunkcia

<u>9. ročník</u>
• zápor v slovenčine
• súdržnosť textu
• jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
• morfológia/tvaroslovie
• syntax/skladobná rovina jazyka</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkcia.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.
3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> cieľ a tému písomného prejavu.
2. <u>Vybrať</u> vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</td><td><u>Optimálny I.</u>

Žiak
1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník:</u>
• výťah
• prihláška
• úradný/štruktúrovaný životopis
• slávnostný prejav

<u>9. ročník:</u>
• odborný opis
• úradný list
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový
• výklad
• úvaha</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny I.</u>

Žiak
1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
2.1 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

1. <u>Zostaviť</u> osnovu, koncept.
2. <u>Zoradiť</u> motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
3. <u>Zoradiť</u> motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
4. <u>Prispôsobiť</u> formálnu úpravu textu vybranému žánru.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.
2.2 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
2.3 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
3.1 dokáže pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii.
4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>

<u>9. ročník:</u>
• jazykové štýly: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
2.1dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu.
2.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
2.3 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.
4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.

1. <u>Zosúladiť</u> slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.
2. <u>Overiť si</u> v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</td><td><u>Optimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie.
2.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník:</u>
• spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov
• nepriame pomenovanie: metafora
• jednoslovné pomenovania
• viacslovné pomenovania (združené pomenovania)
• frazeologizmus

<u>9. ročník:</u>
• slovná zásoba – systematizácia
• odborné slová
• náuka o významovej rovine jazyka
• národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>

Žiak
1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová.
2.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.

1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
2. <u>Utvoriť</u> jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
1.2 dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu.
1.3 dokáže správne tvoriť vety so záporom.
2.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
2.2 dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu.
2.3 dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník:</u>
• vsuvka, prístavok, oslovenie
• jednoduché súvetie
• vedľajšie vetné členy
• predmet
• príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčiny
• prívlastok: zhodný, nezhodný
• prístavok
• interpunkcia
•

<u>9. ročník:</u>
• súdržnosť textu
• zápor v slovenčine
• syntax/skladobná rovina</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou.
1.2 dokáže s pomocou učiteľa v jednoduchých vetách určiť významovú funkciu niektorých hlavných a vedľajších vetných členov.
1.3 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom.
2.1 dokáže tvoriť jednoduché súvetia, ktoré však obsahujú logické a pravopisné chyby.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Pojmy**
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. **Vybrať** a **použiť** slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. 2. **Vybrať** a **použiť** údaje z grafov a tabuliek. 3. **Vytvoriť** graf a tabuľku.	**Optimálny V.** **Žiak** **1.1** dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte. **2.1** dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte. **3.1** dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.	**8. ročník** **9. ročník:** • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
	Minimálny V. **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo vlastnom texte. **2.1** dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo vlastnom texte. **3.1** dokáže s pomocou učiteľa z dostupných údajov a informácií vytvoriť tabuľku a použiť ju v texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. 1. **Určiť** rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. 2. **Vytvoriť** modifikovaný text.	**Optimálny VI.** **Žiak** **1.1** dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov. **2.1** dokáže aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	**8. ročník** **9. ročník:** • jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
	Minimálny VI. **Žiak** **1.1** dokáže s pomocou učiteľa a podľa stanovených kritérií porovnať texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">PÍSANIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

1. <u>Skontrolovať a upraviť text</u> s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
2. <u>Upraviť</u> text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
3. <u>Vytvoriť</u> čistopis.
4. <u>Skontrolovať</u> a <u>zhodnotiť</u> spolužiakov text.</td><td><u>Optimálny VII.</u>

Žiak
1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu.
2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
3.1 dokáže vytvoriť čistopis.
4.1 dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným.
4.2 dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník:</u>
• vsuvka, prístavok, oslovenie
• spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov
• nepriame pomenovania: metafora
• jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)
• frazeologizmus
• podstatné mená mužského rodu zvieracie
• podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l
• cudzie nesklonné podstatné mená
• skloňovanie podstatného mena pani
• zámená: ohybný slovný druh; skloňovanie zámen; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie
• neohybné slovné druhy – častice
• jednoduché súvetie
• vedľajšie vetné členy: prívlastok(zhodný, nezhodný), prístavok
• interpunkcia

<u>9. ročník</u>
• pravopis
• spojovník, pomlčka
• interpunkčné znamienka
• zápor v slovenčine
• súdržnosť textu
• jazykové štýly: náučný, administratívny,</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny VII.</u>

Žiak
1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte.
2.1 dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text.
2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

		publicistický, rečnícky, umelecký • slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový • morfológia/tvaroslovie • syntax/skladba

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon – Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr>
<td>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

1. <u>Sformulovať</u> vlastný názor a pomocou argumentov ho <u>obhájiť</u>.
2. <u>Sformulovať</u> tému adekvátnu komunikačnej situácii.
3. <u>Zosúladiť</u> jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
4. <u>Zvoliť</u> vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
5. <u>Začať</u> a <u>ukončiť</u> komunikáciu na určitú tému.
6. <u>Zistiť</u> pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
7. <u>Analyzovať</u> a <u>zhodnotiť</u> kvalitu ústneho prejavu.
8. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td>
<td><u>Optimálny I.</u>
Žiak
1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.
2.1 si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
2.2 dokáže samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne.
2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému.
3.1 dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
5.1 dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky.
6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.
7.1 dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.

<u>Minimálny I.</u>
Žiak
1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.
2.1 si dokáže vybrať jednu z ponúknutých tém.
2.2 dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.
2.3 dokáže podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému.
3.1 dokáže s pomocou učiteľa určiť vo vlastnom prejave nespisovné prostriedky a nahradiť ich spisovnými.
5.1 dokáže začať a ukončiť komunikáciu v súlade s témou a rečníckym žánrom.
6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.
7.1 dokáže spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.</td>
<td><u>8. ročník</u>
• vsuvka, oslovenie, prístavok
• nepriame pomenovanie: metafora
• jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)
• frazeologizmus
• slávnostný prejav

<u>9. ročník</u>
• rétorika
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: rozprávací, výkladový, informačný, opisný
• výklad
• úvaha
• národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia</td>
</tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

1. <u>Vybrať</u> slová, vety a textové pasáže a <u>použiť</u> ich vo vlastnom prejave.</td><td><u>Optimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník:</u>
• spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov
• nepriame pomenovania: metafora
• jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)
• frazeologizmus

<u>9. ročník:</u>
• slovná zásoba – systematizácia
• odborné slová
• náuka o významovej rovine jazyka
• jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
• národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny II.</u>

Žiak
1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

1. <u>Využívať</u> v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
2. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny III.</u>

Žiak
1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný príhovor; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad; komunikačná situácia</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">IV. Štylizovať text.

1. <u>Utvoriť</u> jednoduché vety a súvetia.
2. <u>Využívať</u> vo vetách správne gramatické tvary slov.
3. <u>Uplatňovať</u> logickú nadväznosť vytvoreného textu.
4. <u>Rešpektovať</u> v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.
5. <u>Rešpektovať</u> jazykové pravidlá.</td><td><u>Optimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.
2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
4.1 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.
4.2 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
4.3 dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• vsuvka, prístavok, oslovenie
• podstatné mená mužského rodu zvieracie
• podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l
• cudzie nesklonné podstatné mená
• skloňovanie podstatného mena pani
• zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie
• častice: neohybný slovný druh
• jednoduché súvetie

<u>9. ročník</u>
• zápor v slovenčine
• súdržnosť textu
• jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký
• slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
• morfológia/tvaroslovie
• syntax/skladobná rovina jazyka</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny IV.</u>

Žiak
1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia.
2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú a konkrétnu morfologickú chybu vo svojej výpovedi.
2.2 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.
4.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu.
4.2 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><th colspan="3">HOVORENIE</th></tr>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Pojmy</th></tr>
<tr><td rowspan="2">V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

1. <u>Uplatňovať</u> plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
2. <u>Využívať</u> gestikuláciu a mimiku.</td><td><u>Optimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať.
1.2 dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi.
2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
2.2 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>

<u>9. ročník</u>
• rétorika</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny V.</u>

Žiak
1.1 dokáže opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore.
1.2 po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči.
2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov.
2.2 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – **literárna zložka** – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesuálnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie;
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú naplňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **kontext a pojmy**.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **novozavedené pojmy**, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je

© Štátny pedagogický ústav

uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

© Štátny pedagogický ústav

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATEĽSKÉ KOMPETENCIE

1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
3. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
4. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
5. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
6. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
7. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
8. Usporiadať známe javy do tried.
9. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
10. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
11. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
12. Transformovať literárny text.
13. Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
14. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
15. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, pieseň</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
2. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</td><td><u>Optimálny:</u>
Žiak
• dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
• dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni.
• dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte.
• dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte.
• dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton.
• dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• pieseň
• rytmus
• personifikácia/zosobnenie
• epiteton
• refrén
• téma</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny:</u>
Žiak
• dokáže po predchádzajúcej príprave plynulo prečítať text známej básne.
• dokáže reprodukovať definíciu pojmu rytmus.
• dokáže reprodukovať definíciu pojmu personifikácia, epiteton.
• dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť refrén.
• dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť personifikáciu, epiteton.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, prozaický text

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvorivo myslieť

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu. • dokáže vysvetliť pojem nonsens. • dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu. • dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu. • dokáže analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. **Minimálny:** **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definíciu nonsensu. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	**5. ročník** • nonsens

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): filmová/televízna rozprávka

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. **2.** Modulovať hlas podľa zmyslu textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela. **8.** Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou. • dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu. • dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela. • dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. • dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. • dokáže zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára. **Minimálny:** **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. • dokáže reprodukovať definíciu filmovej/televíznej rozprávky. • dokáže reprodukovať definície pojmov scenár a scenárista. • dokáže zreprodukovať definície pojmov herec a režisér. • dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok.	**5. ročník** • filmová/televízna rozprávka • téma • scenár • scenárista • režisér • herec • dramaturg • dialóg

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): ľudová povesť; autorská povesť; legenda</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.
7. Vytvoriť krátky umelecký text.</td><td><u>Optimálny:</u>
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
• dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda.
• dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou.
• dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou.
• dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende.
• dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela.
• dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela.
• dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
• dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
• dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.</td><td rowspan="2"><u>5. ročník</u>
• ľudová povesť
• autorská povesť
• legenda
• téma
• rozprávač</td></tr>
<tr><td><u>Minimálny:</u>
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať umelecký text.
• dokáže reprodukovať definície pojmov ľudová povesť, autorská povesť a legenda.
• dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho diela.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): náučná literatúra; encyklopédia

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; vytvárať vlastný hodnotový systém.

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
1. Nahlas a plynulo čítať náučný text. **2.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **3.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **4.** Vytvoriť krátky náučný text. **5.** Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici. **6.** Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. • dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia. • dokáže na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť. • dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii. • dokáže vytvoriť encyklopedické heslo. • dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel. • dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.	**5. ročník** • náučná literatúra • encyklopédia
	Minimálny: **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať náučný text. • dokáže reprodukovať definície pojmov náučná literatúra a encyklopédia. • dokáže v encyklopédii vyhľadať požadované heslo.	

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; prozaický text</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Usporiadať známe javy do tried.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
8. Transformovať literárny text.
9. Vytvoriť krátky umelecký text.</td><td>Optimálny výkon:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad.
• dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky.
• dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu.
• dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte.
• dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník</u>
• príslovie
• porekadlo
• pranostika
• anekdota

<u>7. ročník</u></td></tr>
<tr><td>Minimálny výkon:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota.
• dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví.
• dokáže zreprodukovať obsah anekdoty.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): bájka</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</td><td>Pojmy</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
7. Transformovať literárny text.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže vysvetliť pojem bájka.
• dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník</u>
• bájka

<u>7. ročník</u></td></tr>
<tr><td>Minimálny:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže reprodukovať pojem bájka.
• dokáže zreprodukovať obsah bájky.
• dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báj; poviedka; balada

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

Predmetové kompetencie	Výkon **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.**	Obsah
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. **2.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **3.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **4.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **5.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **6.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **7.** Zdramatizovať prozaický text. **8.** Napísať kratší prozaický útvar.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov. • dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. • dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície. • dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. • dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. **Minimálny:** **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže reprodukovať definície jednotlivých pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. • dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície – zápletku. • dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	**6. ročník:** • báj • poviedka • balada • kompozícia literárneho diela • vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápletka, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie • spôsob rozprávania: ja-rozprávanie, on-rozprávanie • anekdota • humor **7. ročník**

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dobrodružná literatúra</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor a argumentovať</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</td><td>Obsah</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra.
• dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• dobrodružná literatúra

<u>7. ročník</u>
• umelecká literatúra</td></tr>
<tr><td>Minimálny:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra.
• dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozhlasová rozprávka</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city, spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
<u>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</u></td><td>Obsah</td></tr>
<tr><td>1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
2. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
8. Transformovať literárny text.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
• dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.
• dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou.
• dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky.
• dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky.
• dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
• dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický.
• dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky.
• dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo.

Minimálny:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text.
• dokáže reprodukovať definíciu rozhlasovej rozprávky.
• dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah rozhlasovej rozprávky.
• dokáže určiť hlavnú postavu.
• dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry.</td><td><u>6. ročník:</u>

<u>7. ročník:</u>
• rozhlasová hra
• monológ</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; populárna pieseň</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby</td></tr>
<tr><td>Predmetové kompetencie</td><td>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</td><td>Obsah</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Recitovať spamäti básnické diela.
2. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
• dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom.
• dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte.
• dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým.
• dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky.
• dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>6. ročník:</u>
• populárna pieseň
• verš
• rým: striedavý, združený,

<u>7. ročník</u>
• rým: prerývaný, obkročný
• voľný verš</td></tr>
<tr><td>Minimálny:
Žiak
• dokáže spamäti zarecitovať známu báseň.
• dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združeným rým.
• dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

<table>
<tr><td colspan="3">APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, lyrika: lyrické dielo, ľúbostná lyrika, prírodná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika; modlitba</td></tr>
<tr><td colspan="3">KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu</td></tr>
<tr><th>Predmetové kompetencie</th><th>Výkon
Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.</th><th>Obsah</th></tr>
<tr><td rowspan="2">1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text.
2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
3. Usporiadať známe javy do tried.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
7. Vytvoriť krátky umelecký text.</td><td>Optimálny:
Žiak
• dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
• dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.
• dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov.
• dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru.
• dokáže určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</td><td rowspan="2"><u>8. ročník</u>
• lyrika: ľúbostná lyrika, prírodná lyrika
• modlitba
• básnická otázka
• metafora

<u>9. ročník</u>
• spoločenská lyrika
• reflexívna lyrika</td></tr>
<tr><td>Minimálny:
Žiak
• dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.
• dokáže zreprodukovať definície daných pojmov.
• dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť básnickú otázku.
• dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</td></tr>
</table>

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): epika: epické dielo; detektívny román; biografický román; dievčenský román; historický román; dobrodružný román, román vo forme denníka; vedecko-fantastická literatúra; literatúra faktu; populárno-vedecká literatúra

KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Obsah
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Usporiadať známe javy do tried. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. 7. Vytvoriť krátky umelecký text. 8. Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. • dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. • dokáže určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. • dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodní. • dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. **Minimálny:** **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. • dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. • dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	**8.ročník** • epika: román: detektívny román, biografický román, dievčenský román, historický román, dobrodružný román, román vo forme denníka • diel • vedecko-fantastická literatúra • literatúra faktu • vedecko-populárna literatúra **9. ročník** • epika: aforizmus • vonkajšia kompozícia literárneho diela

© Štátny pedagogický ústav

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dráma: dramatické dielo; tragédia, komédia, činohra		
KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; reflektovať vlastnú identitu		
Predmetové kompetencie	**Výkon** **Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.**	**Obsah**
1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. **2.** Modulovať hlas podľa zmyslu textu. **3.** Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. **4.** Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. **5.** Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. **6.** Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. **7.** Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. **8.** Transformovať literárny text.	**Optimálny:** **Žiak** • dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. • dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. • dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. • dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. • dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi. • dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. • dokáže vytvoriť krátky dramatický text. • dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. • dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	**8. ročník** **9. ročník** • dráma: tragédia, komédia, činohra • dejstvo
	Minimálny: **Žiak** • dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. • dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. • dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy a charakterizovať ich. • dokáže s pomocou učiteľa transformovať dramatický literárny text na prozaický. • dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. • dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

© Štátny pedagogický ústav

DIKTÁTY				PÍSOMNÉ PRÁCE	
Ročník	**Počet**	**Zameranie**	**Rozsah**	**Počet**	**Zameranie**
5. ročník	4	✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá	50 – 60 plnovýznamových slov	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka	61 – 70 plnovýznamových slov	2	✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 – 80 plnovýznamových slov	2	✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	4	✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka	91 – 100 plnovýznamových slov	2	✓ výklad ✓ úvaha

© Štátny pedagogický ústav

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2.Vnútorná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútorná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

© Štátny pedagogický ústav

Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

© Štátny pedagogický ústav

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		**PÍSOMNÉ PRÁCE**	
Známka	**Chyby v diktáte**	**Známka**	**Body**
1	0 – 1 chyba	**1**	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	**2**	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	**3**	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	**4**	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	**5**	8 – 0 bodov
Poznámka:			
• Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba • Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.			

© Štátny pedagogický ústav

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy

1. – 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím programom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: slovenský jazyk

Poznámka:

⊗ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.
✍ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.
Tučné písmo – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje súbor *jazykovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť ***povinne zaradené*** do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor jazykovedných termínov obsahuje aj všetky jazykovedné pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Tieto pojmy sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

© Štátny pedagogický ústav

Zvuková rovina jazyka a pravopis	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
abeceda	✓	✓	✓	✓	✓
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	✓	✓	✓	✓	✓
hlásky, slabiky, slová	✓	✓	✓	✓	✓
delenie hlások: samohlásky – spoluhlásky – dvojhlásky	✓	✓	✓	✓	✓
samohlásky: krátke – dlhé	✓	✓	✓	✓	✓
spoluhlásky: tvrdé – mäkké	✓	✓	✓	✓	✓
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	✓	✓	✓	✓	✓
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka	✓	✓	✓	✓	✓
spojovník, pomlčka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
melódia vety (oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, zvolacia, želacia)	✓	✓	✓	✓	✓
pravopis	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
bodkočiarka	✓	✓	✓	✓	✓
úvodzovky	✓	✓	✓	✓	✓
priama reč, uvádzacia veta	✓	✓	✓	✓	✓
slabikotvorné hlásky -l, -ĺ, -r, -ŕ	✓	✓	✓	✓	✓
výslovnosť	✓	✓	✓	✓	✓
splývavá/viazaná výslovnosť	✓	✓	✓	✓	✓
výslovnosť a výskyt ä	✓	✓	✓	✓	✓
výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách	⊗	✓	✓	✓	✓
spodobovanie	✓	✓	✓	✓	✓
znelé – neznelé; znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky	✓	✓	✓	✓	✓
obojaké spoluhlásky	✓	✓	✓	✓	✓
vybrané slová	✓	✓	✓	✓	✓
rozdeľovanie slov na slabiky	✓	✓	✓	✓	✓
rozdeľovanie predponových slov	✓	✓	✓	✓	✓
slabičné a neslabičné predpony	✓	✓	✓	✓	✓
prestávka, sila hlasu, **tempo**	✓	✓	✓	✓	✓
hlavný slovný prízvuk	✓	✓	✓	✓	✓
dôraz	✓	✓	✓	✓	✓
vsuvka, oslovenie	⊗	⊗	⊗	✓	✓
prístavok	⊗	⊗	⊗	✓	✓
pravidlo o rytmickom krátení	✓	✓	✓	✓	✓
interpunkčné znamienka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Významová/lexikálna rovina	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slovo	✓	✓	✓	✓	✓
slovná zásoba	✓	✓	✓	✓	✓
spisovný jazyk – nárečia	✓	✓	✓	✓	✓
spisovné slová – nespisovné slová	⊗	⊗	✓	✓	✓
slangové slová	⊗	⊗	✓	✓	✓
nárečové slová	⊗	⊗	✓	✓	✓
neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová	⊗	✓	✓	✓	✓
domáce slová – slová cudzieho pôvodu	⊗	⊗	✓	✓	✓
nové slová	⊗	⊗	✓	✓	✓
zastarané slová, historizmy, archaizmy	⊗	⊗	✓	✓	✓
odborné slová	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
jednovýznamové a viacvýznamové slová	✓	✓	✓	✓	✓
synonymá	✓	✓	✓	✓	✓
antonymá	✓	✓	✓	✓	✓
slovníky	✓	✓	✓	✓	✓
pravopisný, synonymický	✓	✓	✓	✓	✓
výkladový, cudzích slov	⊗	✓	✓	✓	✓
frazeologický	✓	✓	✓	✓	✓
tvorenie slov odvodzovaním	⊗	✓	✓	✓	✓
predpona	✓	✓	✓	✓	✓
prípona	⊗	✓	✓	✓	✓
slovotvorný základ	⊗	✓	✓	✓	✓
základové slovo	⊗	✓	✓	✓	✓
odvodené slovo	✓	✓	✓	✓	✓
tvorenie slov	⊗	✓	✓	✓	✓
skladaním	⊗	✓	✓	✓	✓
zložené slová	⊗	✓	✓	✓	✓
spôsoby obohacovania slovnej zásoby	⊗	⊗	⊗	✓	✓
tvorenie slov	⊗	⊗	⊗	✓	✓
preberanie slov	⊗	⊗	⊗	✓	✓
skratky	⊗	⊗	✓	✓	✓
nepriame pomenovania (metafora)	⊗	⊗	⊗	✓	✓
jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)	⊗	⊗	⊗	✓	✓
ustálené slovné spojenie/frazeologizmus	✓	✓	✓	✓	✓
príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie	✓	✓	✓	✓	✓
slovná zásoba – systematizácia	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Tvarová/morfologická rovina jazyka			5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
skloňovanie			✓	✓	✓	✓	✓
pád – pádové otázky			✓	✓	✓	✓	✓
podstatné mená			✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh		⊗	✓	✓	✓	✓
	všeobecné – vlastné		✓	✓	✓	✓	✓
	konkrétne – abstraktné		⊗	✓	✓	✓	✓
	životné – neživotné		✓	✓	✓	✓	✓
	rod		✓	✓	✓	✓	✓
		mužský, ženský, stredný	✓	✓	✓	✓	✓
	číslo		✓	✓	✓	✓	✓
		jednotné, množné	✓	✓	✓		✓
	pád		✓	✓	✓	✓	✓
		nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál, inštrumentál	✓	✓	✓	✓	✓
		vokatív	⊗	✓	✓	✓	✓
	vzor		✓	✓	✓	✓	✓
		chlap, hrdina dub, stroj	✓	✓	✓	✓	✓
		žena, ulica, dlaň, kosť	✓	✓	✓	✓	✓
		mesto, srdce, vysvedčenie, dievča	✓	✓	✓	✓	✓
	pomnožné		⊗	⊗	✓	✓	✓
		rod pomnožných podstatných mien	⊗	⊗	✓	✓	✓
	podstatné mená mužského rodu		⊗	⊗	⊗	✓	✓
		zvieracie	⊗	⊗	⊗	✓	✓
		neživotné zakončené na -r, -l	⊗	⊗	⊗	✓	✓
	cudzie nesklonné podstatné mená		⊗	⊗	⊗	✓	✓
	skloňovanie podstatného mena pani		⊗	⊗	⊗	✓	✓
prídavné mená			✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh		✓	✓	✓	✓	✓
	akostné		✓	✓	✓	✓	✓
	stupňovanie		✓	✓	✓	✓	✓
	vzťahové		✓	✓	✓	✓	✓
	privlastňovacie		⊗	✓	✓	✓	✓
	privlastňovacie: druhové		⊗	✓	✓	✓	✓
	rod, číslo, pád		✓	✓	✓	✓	✓
	vzor		✓	✓	✓	✓	✓
		pekný, cudzí	✓	✓	✓	✓	✓
		páví	⊗	✓	✓	✓	✓
		matkin, otcov	⊗	✓	✓	✓	✓

© Štátny pedagogický ústav

Tvarová/morfologická rovina jazyka			5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
zámená			👍	👍	👍	✓	👍
	ohybný slovný druh		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	skloňovanie		⊗	✓	⊗	✓	👍
	základný tvar		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	rod, číslo, pád		⊗	⊗	⊗	✓	👍
	delenie zámen		👍	👍	👍	✓	👍
		osobné – základné, privlastňovacie	👍	👍	👍	👍	👍
		opytovacie	⊗	⊗	⊗	✓	👍
		ukazovacie	⊗	⊗	⊗	✓	👍
číslovky			👍	👍	✓	👍	👍
	ohybný slovný druh		⊗	⊗	✓	👍	👍
	skloňovanie		⊗	⊗	✓	👍	👍
	rod, číslo, pád		⊗	⊗	✓	👍	👍
	delenie čísloviek		⊗	⊗	✓	👍	👍
		určité	⊗	⊗	✓	👍	👍
		neurčité	⊗	⊗	✓	👍	👍
		základné	👍	👍	👍	👍	👍
		radové	👍	👍	👍	👍	👍
		násobné	⊗	⊗	✓	👍	👍
slovesá			👍	✓	👍	👍	👍
	ohybný slovný druh		⊗	⊗	✓	👍	👍
	tykanie/vykanie		👍	👍	👍	👍	👍
	časovanie		👍	👍	👍	👍	👍
	osoba 1., 2., 3.		👍	👍	👍	👍	👍
	číslo		👍	👍	👍	👍	👍
	čas		👍	👍	👍	👍	👍
		minulý, prítomný, budúci	👍	👍	👍	👍	👍
	zvratné, nezvratné		⊗	✓	👍	👍	👍
	neurčitok		👍	👍	👍	👍	👍
	sloveso byť		👍	👍	👍	👍	👍
	jednoduchý a zložený tvar		⊗	👍	✓	👍	👍
	plnovýznamové – neplnovýznamové		⊗	✓	👍	👍	👍
	spôsob		⊗	✓	👍	👍	👍
		oznamovací, rozkazovací, podmieňovací	⊗	✓	👍	👍	👍
	vid		⊗	⊗	✓	👍	👍
		dokonavý, nedokonavý	⊗	⊗	✓	👍	👍

© Štátny pedagogický ústav

Tvarová/morfologická rovina jazyka			**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
príslovky			✍	✓	✍	✍	✍
	neohybný slovný druh		⊗	✓	✍	✍	✍
	druhy prísloviek		⊗	✓	✍	✍	✍
		miesta, času, spôsobu, príčiny	⊗	✓	✍	✍	✍
	stupňovanie prísloviek		⊗	✓	✍	✍	✍
predložky			✍	✓	✍	✍	✍
	neohybný slovný druh		⊗	✓	✍	✍	✍
	väzba s pádom		✓	✍	✍	✍	✍
	vokalizácia		⊗	✓	✍	✍	✍
spojky			⊗	⊗	✓	✍	✍
	neohybný slovný druh		⊗	⊗	✓	✍	✍
častice	neohybný slovný druh		⊗	⊗	⊗	✓	✍
citoslovcia			⊗	✓	✍	✍	✍
	neohybný slovný druh		⊗	✓	✍	✍	✍

© Štátny pedagogický ústav

Syntaktická/skladobná rovina			5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
veta			👍	👍	👍	👍	👍
jednoduchá veta			👍	👍	👍	👍	👍
	holá		⊗	⊗	✓	👍	👍
	rozvitá		⊗	⊗	✓	👍	👍
	rozvitá s viacnásobným vetným členom		⊗	⊗	✓	👍	👍
vety podľa obsahu			👍	👍	👍	👍	👍
	oznamovacia		👍	👍	👍	👍	👍
	opytovacia		👍	👍	👍	👍	👍
	rozkazovacia		👍	👍	👍	👍	👍
	želacia		👍	👍	👍	👍	👍
	zvolacia		👍	👍	👍	👍	👍
slovosled			✓	👍	👍	👍	👍
hlavné vetné členy			⊗	✓	👍	👍	👍
	podmet		⊗	✓	👍	👍	👍
		vyjadrený	⊗	✓	👍	👍	👍
		nevyjadrený	⊗	✓	👍	👍	👍
	prísudok		⊗	✓	👍	👍	👍
		slovesný	⊗	✓	👍	👍	👍
		neslovesný; slovesno-menný	⊗	✓	👍	👍	👍
	vetný základ		⊗	⊗	✓	👍	👍
vedľajšie vetné členy			⊗	⊗	✓	👍	👍
	predmet		⊗	⊗	✓	👍	👍
	príslovkové určenie		⊗	⊗	✓	👍	👍
		miesta	⊗	⊗	✓	👍	👍
		času	⊗	⊗	✓	👍	👍
		spôsobu	⊗	⊗	✓	👍	👍
		príčiny	⊗	⊗	✓	👍	👍
	prívlastok		⊗	⊗	⊗	✓	👍
		zhodný	⊗	⊗	⊗	✓	👍
		nezhodný	⊗	⊗	⊗	✓	👍
	prístavok		⊗	⊗	⊗	✓	👍
zhoda			⊗	✓	👍	👍	👍
vetné sklady			⊗	✓	👍	👍	👍
	prisudzovací		⊗	✓	👍	👍	👍
jednočlenná veta			⊗	⊗	✓	👍	👍
	slovesná		⊗	⊗	✓	👍	👍
	neslovesná		⊗	⊗	✓	👍	👍
dvojčlenná			⊗	✓	👍	👍	👍
	úplná		⊗	✓	👍	👍	👍
	neúplná		⊗	✓	👍	👍	👍
jednoduché súvetie			⊗	⊗	⊗	✓	👍
zápor v slovenčine			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
súdržnosť textu			⊗	⊗	⊗	⊗	✓
interpunkcia			⊗	⊗	⊗	✓	👍

© Štátny pedagogický ústav

Sloh		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
pozdrav		✓	✓	✓	✓	✓
oslovenie		✓	✓	✓	✓	✓
predstavenie sa		✓	✓	✓	✓	✓
privítanie		✓	✓	✓	✓	✓
rozlúčenie		✓	✓	✓	✓	✓
prosba/želanie		✓	✓	✓	✓	✓
poďakovanie		✓	✓	✓	✓	✓
ospravedlnenie – ústne		✓	✓	✓	✓	✓
ospravedlnenie s vysvetlením		✓	✓	✓	✓	✓
vyjadriť súhlas/nesúhlas		✓	✓	✓	✓	✓
blahoželanie – ústne/písomne		✓	✓	✓	✓	✓
adresa		✓	✓	✓	✓	✓
adresa odosielateľa		✓	✓	✓	✓	✓
adresát		✓	✓	✓	✓	✓
pohľadnica		✓	✓	✓	✓	✓
súkromný list – ústne/písomne		✓	✓	✓	✓	✓
tvorba otázok (žiadosť o informáciu)		✓	✓	✓	✓	✓
rozhovor		✓	✓	✓	✓	✓
začiatok a koniec telefonického rozhovoru		✓	✓	✓	✓	✓
osnova		✓	✓	✓	✓	✓
nápis		✓	✓	✓	✓	✓
nadpis		✓	✓	✓	✓	✓
odsek		✓	✓	✓	✓	✓
rozprávanie – ústne		✓	✓	✓	✓	✓
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne		✓	✓	✓	✓	✓
	úvod, jadro, záver	✓	✓	✓	✓	✓
	časová postupnosť v rozprávaní	✓	✓	✓	✓	✓
rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne		⊗	✓	✓	✓	✓
rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomne		⊗	⊗	✓	✓	✓
vnútorná kompozícia		⊗	⊗	✓	✓	✓
	úvod	⊗	⊗	✓	✓	✓
	zápletka	⊗	⊗	✓	✓	✓
	vyvrcholenie	⊗	⊗	✓	✓	✓
	obrat	⊗	⊗	✓	✓	✓
	rozuzlenie	⊗	⊗	✓	✓	✓
opis – ústne/písomne		✓	✓	✓	✓	✓
	predmetu	✓	✓	✓	✓	✓
	obrázka/ilustrácie	✓	✓	✓	✓	✓
	osoby	✓	✓	✓	✓	✓
	pracovného postupu	✓	✓	✓	✓	✓
	statický opis	⊗	⊗	✓	✓	✓
	dynamický opis	⊗	⊗	✓	✓	✓
	umelecký opis	⊗	⊗	⊗	✓	✓
	odborný opis	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
	charakteristika	⊗	⊗	⊗	✓	✓

© Štátny pedagogický ústav

Sloh		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
umelecký a vecný text		✓	✓	✓	✓	✓
krátke správy		✓	✓	✓	✓	✓
	SMS, e-mail	✓	✓	✓	✓	✓
oznámenie		✓	✓	✓	✓	✓
správa		✓	✓	✓	✓	✓
pozvánka		✓	✓	✓	✓	✓
plagát		✓	✓	✓	✓	✓
vizitka		✓	✓	✓	✓	✓
kľúčové slová		✓	✓	✓	✓	✓
poznámky/konspekt		✓	✓	✓	✓	✓
výťah		⊗	⊗	⊗	✓	✓
koncept		✓	✓	✓	✓	✓
reprodukcia ústna		✓	✓	✓	✓	✓
inzerát		✓	✓	✓	✓	✓
reklama		✓	✓	✓	✓	✓
rétorika		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	artikulácia	⊗	⊗	✓	✓	✓
	sila hlasu	⊗	⊗	✓	✓	✓
	gestikulácia	⊗	✓	✓	✓	✓
	mimika	⊗	✓	✓	✓	✓
	postoj	⊗	✓	✓	✓	✓
cielený rozhovor (interview)		✓	✓	✓	✓	✓
hlavná myšlienka		✓	✓	✓	✓	✓
téma		✓	✓	✓	✓	✓
pointa		⊗	⊗	✓	✓	✓
prihláška		⊗	⊗	⊗	✓	✓
úradný list		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
úradný/štruktúrovaný životopis		⊗	⊗	⊗	✓	✓
slávnostný príhovor (prívet)		⊗	⊗	✓	✓	✓
slávnostný prejav		⊗	⊗	⊗	✓	✓
jazykové štýly		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náučný štýl	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	administratívny štýl	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	publicistický štýl	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	rečnícky štýl	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	hovorový štýl	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	umelecký štýl	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Sloh		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slohové postupy		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	informačný	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	rozprávací	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	opisný	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	výkladový	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
úvaha		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
výklad		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
diskusia		✓	✓	✓	✓	✓
	argument, dokazovanie	⊗	✓	✓	✓	✓
	protiargument	⊗	✓	✓	✓	✓
dôkaz		⊗	✓	✓	✓	✓
debata		✓	✓	✓	✓	✓
názor		✓	✓	✓	✓	✓
odosielateľ/vysielateľ		⊗	⊗	✓	✓	✓
prijímateľ		⊗	⊗	✓	✓	✓
komunikačná situácia		⊗	⊗	✓	✓	✓
efektívna komunikácia		⊗	⊗	✓	✓	✓
asertívna komunikácia		⊗	⊗	✓	✓	✓
dialóg		⊗	✓	✓	✓	✓
projekt		⊗	✓	✓	✓	✓
tabuľka		⊗	⊗	✓	✓	✓
	názov, hlavička, riadok, stĺpec	⊗	⊗	✓	✓	✓
graf		⊗	⊗	✓	✓	✓

Jazykoveda a národný jazyk		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
národný jazyk		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	spisovný jazyk	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	nárečia	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
jazykoveda		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o zvukovej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o významovej/lexikálnej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o tvarovej/morfologickej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy 1.– 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím štúdiom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: literárna výchova

Poznámka:

⊗ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.
☝ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.
Tučné písmo – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a čitateľských kompetencií* a súbor *literárnovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť *povinne zaradené* do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor literárnovedných termínov obsahuje aj všetky literárnoteoretické pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica, na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

© Štátny pedagogický ústav

Všeobecné pojmy	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
autor – spisovateľ – poslucháč	✓	✓	✓	✓	✓
čitateľ – divák	✓	✓	✓	✓	✓
herec	✓	✓	✓	✓	✓
režisér	✓	✓	✓	✓	✓
scenárista	✓	✓	✓	✓	✓
dramaturg	✓	✓	✓	✓	✓
kniha	✓	✓	✓	✓	✓
knižnica	✓	✓	✓	✓	✓
časopis	✓	✓	✓	✓	✓
noviny	✓	✓	✓	✓	✓
rozhlas	✓	✓	✓	✓	✓
televízia	✓	✓	✓	✓	✓
film	✓	✓	✓	✓	✓
text	✓	✓	✓	✓	✓
ilustrácia	✓	✓	✓	✓	✓
scenár	✓	✓	✓	✓	✓
poézia	✓	✓	✓	✓	✓
próza	✓	✓	✓	✓	✓
divadelná hra	✓	✓	✓	✓	✓
bábkové divadlo	✓	✓	✓	✓	✓
bábka	✓	✓	✓	✓	✓
literatúra pre deti	✓	✓	✓	✓	✓
náučná literatúra	✓	✓	✓	✓	✓
encyklopédia	✓	✓	✓	✓	✓
umelecká literatúra	⊗	⊗	✓	✓	✓
dobrodružná literatúra	⊗	✓	✓	✓	✓
literatúra faktu	⊗	⊗	⊗	✓	✓
vedecko-fantastická literatúra	⊗	⊗	⊗	✓	✓
vedecko-populárna literatúra	⊗	⊗	⊗	✓	✓
humor	⊗	✓	✓	✓	✓

Literárne druhy		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
epika		⊗	⊗	⊗	✓	✓
dráma		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
lyrika		⊗	⊗	⊗	✓	✓
	prírodná lyrika	⊗	⊗	⊗	✓	✓
	ľúbostná lyrika	⊗	⊗	⊗	✓	✓
	spoločenská lyrika	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	reflexívna lyrika	⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Literárne žánre		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
komiks		✍	✍	✍	✍	✍
bájka		✍	✓	✍	✍	✍
báseň		✍	✓	✍	✍	✍
pieseň		✓	✍	✍	✍	✍
	ľudová pieseň	✍	✍	✍	✍	✍
	populárna pieseň	⊗	✓	✍	✍	✍
hádanka		✍	✍	✍	✍	✍
vyčítanka		✍	✍	✍	✍	✍
príslovie		✍	✓	✍	✍	✍
porekadlo		✍	✓	✍	✍	✍
pranostika		✍	✓	✍	✍	✍
rozprávka		✍	✍	✍	✍	✍
	ľudová rozprávka	✍	✍	✍	✍	✍
	autorská rozprávka	✍	✍	✍	✍	✍
	televízna rozprávka	✓	✍	✍	✍	✍
	filmová rozprávka	✓	✍	✍	✍	✍
rozhlasová hra		⊗	⊗	✓	✍	✍
báj		⊗	✓	✍	✍	✍
legenda		✓	✍	✍	✍	✍
poviedka		⊗	✓	✍	✍	✍
modlitba		⊗	⊗	⊗	✓	✍
román		⊗	⊗	⊗	✓	✍
	detektívny román	⊗	⊗	⊗	✓	✍
	dobrodružný román	⊗	⊗	⊗	✓	✍
	biografický román	⊗	⊗	⊗	✓	✍
	historický román	⊗	⊗	⊗	✓	✍
	dievčenský román	⊗	⊗	⊗	✓	✍
	román vo forme denníka	⊗	⊗	⊗	✓	✍
povesť		✍	✍	✍	✍	✍
	ľudová povesť	✓	✍	✍	✍	✍
	autorská povesť	✓	✍	✍	✍	✍
balada		⊗	✓	✍	✍	✍
anekdota		⊗	✓	✍	✍	✍
aforizmus		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
tragédia		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
komédia		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
činohra		⊗	⊗	⊗	⊗	✓

© Štátny pedagogický ústav

Štruktúra diela			5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dej			✓	✓	✓	✓	✓
hlavná myšlienka			✓	✓	✓	✓	✓
téma			✓	✓	✓	✓	✓
literárna postava			✓	✓	✓	✓	✓
	hlavná literárna postava		✓	✓	✓	✓	✓
	vedľajšia literárna postava		✓	✓	✓	✓	✓
rozprávač			✓	✓	✓	✓	✓
	spôsob rozprávania ja-rozprávanie – on-rozprávanie		⊗	✓	✓	✓	✓
kompozícia literárneho diela			⊗	✓	✓	✓	✓
	vonkajšia kompozícia literárneho diela		⊗	⊗	⊗	⊗	✓
		nadpis	✓	✓	✓	✓	✓
		odsek	✓	✓	✓	✓	✓
		kapitola	✓	✓	✓	✓	✓
		diel	⊗	⊗	⊗	✓	✓
		verš	✓	✓	✓	✓	✓
		strofa	✓	✓	✓	✓	✓
		dejstvo	⊗	⊗	⊗	⊗	✓
	vnútorná kompozícia literárneho diela		⊗	✓	✓	✓	✓
		úvod	⊗	✓	✓	✓	✓
		zápletka	⊗	✓	✓	✓	✓
		vyvrcholenie	⊗	✓	✓	✓	✓
		obrat	⊗	✓	✓	✓	✓
		rozuzlenie	⊗	✓	✓	✓	✓

Štylizácia textu	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dialóg	✓	✓	✓	✓	✓
monológ	⊗	⊗	✓	✓	✓
prirovnanie	✓	✓	✓	✓	✓
zdrobnenina	✓	✓	✓	✓	✓
personifikácia/zosobnenie	✓	✓	✓	✓	✓
metafora	⊗	⊗	⊗	✓	✓
epiteton	✓	✓	✓	✓	✓
básnická otázka	⊗	⊗	⊗	✓	✓
nonsens	✓	✓	✓	✓	✓

© Štátny pedagogický ústav

Metrika		5 ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
rým						
	združený	⊗	✓			
	striedavý	⊗	✓			
	obkročný	⊗	⊗	✓		
	prerývaný	⊗	⊗	✓		
rytmus		✓				
verš		⊗	✓			
voľný verš		⊗	⊗	✓		
refrén		✓				

© Štátny pedagogický ústav

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra
ISCED 1

Slovenský jazyk - SLJ	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	9	8	7	7	31
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	9	8	7	7	31

1. ročník
9 hodín týždenne
297 hodín ročne

Charakteristika predmetu

Jazyk slovenský v 1. ročníku základnej školy má prioritné a špecifické postavenie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií, ktorých základ žiaci získavajú práve v 1. ročníku ZŠ. Žiak si z predškolského obdobia prináša so sebou určité jazykové zručnosti a návyky, ktoré má následne rozvíjať z viacerých aspektov. K hlavným aspektom patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry, ktoré by mal zvládať na elementárnej úrovni.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter. V 1.ročníku ZŠ sa člení na dve základné zložky – čítanie a písanie, ostatné zložky slovenského jazyka – literatúra, jazyková výchova a sloh sú organickou súčasťou týchto dvoch základných zložiek.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku základnej školy je položenie základov komunikačných zručností žiakov, osvojenie si a zmechanizovanie návykov správneho a estetického písania, pestovanie lásky a úcty k materinskému jazyku, osvojenie si poznatkov o predmetoch a javoch okolitého sveta, kategorizovanie pojmov, podnecovanie k rozvoju myšlienkových operácií a motivácia k práci v škole.

Z celkového cieľa vyučovania slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku základnej školy vyplývajú i čiastkové ciele:

- funkčne používať jazyk v rozličných komunikačných situáciách,
- osvojiť si verbálne, ale aj neverbálne výrazové komponenty,
- veku primerane ovládať schopnosť ústnej a písomnej komunikácie,
- učiť sa správne, čitateľne, esteticky a primerane rýchlo písať, osvojiť si techniku písania a cvičiť sa v nej,
- osvojiť si výslovnostnú normu, cvičiť sa v správnej artikulácii a v správnej výslovnosti pri asimilácii,
- učiť sa sluchovému a zrakovému rozlišovaniu hlások na začiatku slov,
- osvojovať si manuálne a motorické zručnosti pri práci s ceruzou,
- rozvíjať vyjadrovacie schopnosti detí,
- rozvíjať grafomotorické zručnosti,
- osvojiť si poznávanie a čítanie malých aj veľkých písmen z abecedy,
- osvojiť si správnu techniku písania,

- učiť sa čítaniu s porozumením a správnej intonácii,
- rozvíjať a posilniť kvalitu spôsobilostí, ako čitateľská gramotnosť, ústny a písomný prejav,
- chápať jazyk ako nástroj myslenia a komunikácie medzi ľuďmi a preferovať rozvoj komunikatívnych kompetencií, ako základ ďalšieho rozvíjania v ostatných predmetoch,
- preferovať vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať.

1. ročník	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prípravné obdobie **Čítanie**	Rozprávať podľa obrázkov na základe zážitkov. Rozvoj komunikačných vyjadrovacích schopností Rozoznávať vetu, slovo, slabiku Analytické činnosti: veta, slovo, slabika Grafické znázorňovanie vety Grafické delenie slov na slabiky Určovanie pozície hlások v slove Detailný analýza slova na hlásky – určovanie pozície hlások v slove	• Vie rozprávať podľa obrázku a vlastnej skúsenosti • Vie rozoznať vetu, slovo, slabiku • Vie graficky znázorniť vetu, slovo, slabiku • Vie určiť pozíciu hlások v slove sluchom aj zrakom
Písanie	Rozoznávať tlačené veľké a malé tvary písmen: aáA,mM, lL, eéE, iíI, vV, uúU, sS, oóO, jJ Uvoľňovacie cviky Poznávanie písmen Čítanie slov po písmenách Zdokonaľovať jemnú motoriku ruky, zápästia – uvoľňovacími, prípravnými cvikmi	• Vie čítať dané tvary tlačených písmen • Vie napísať jednotlivé predpísané cviky
Nácvičné (šlabikárové) obdobie **Čítanie**	Rozvoj čitateľských schopností a zručností Vzbudenie záujmu o čítanie Mať odvahu vyjadriť sa Podporovať radosť z čítania Využívanie písmen veľkej tlačenej abecedy pri čítaní pre uľahčenie a urýchlenie chápania princípu čítania Osvojovanie – čítanie písmen slovenskej abecedy - v závislosti na poradí ako sú uvedené v používaných platných učebniciach Detailná analýza slov a určovanie pozície hlások v slove Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú otvorené slabiky	• pozná a vie prečítať všetky písmená slovenskej abecedy • v praktických činnostiach, pričítaní vie spájať hlásky do slabík a vie prečítať všetky typy slabík vyskytujúcich sa v slovách • pri čítaní dlhého menej obvyklého slova si vie pomôcť prečítaním po slabikách bez zbytočného opakovania slova a bez tichého hláskovania (tzv. dvojitého čítania) • chápe význam prečítaného slova(priradí slovo k obrázku • chápe obsah prečítanej vety a krátkeho súvislého textu, • v prípade zabudnutia menej frekventovaného písmena si vie poradiť vyhľadaním písmena pomocou nápovedného obrázka,

Písanie	Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabiky so spoluhláskovou skupinou Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú viacnásobnú spoluhláskovú skupinu. Čítanie slabík, slov. viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabičné r - ŕ, l – Ĺ. Čítanie písaných písmen, slabík, slov, viet a krátkych súvislých textov V praktických činnostiach oboznámiť žiakov s funkciou týchto interpunkčných znamienok: bodka, čiarka, otáznik, výkričník, dvojbodka, úvodzovky, rozdeľovník V praktických činnostiach rozumieť pojmom rozprávka, príbeh, báseň, text, nadpis, riadok, autor. V praktických a hrových činnostiach viesť žiakov k uvedomovaniu si významu a špecifických funkcií čítania a písania v každodenných životných situáciách. Nácvik písmen malej a veľkej abecedy a ich spojov Osvojovanie si písania písmen slovenskej abecedy v poradí závislom od používaných učebníc a písaniek Spájanie písmen do slabík a slov Odpis písaných písmen, slabík, slov a viet Prepis tlačených písmen, slabík, slov a viet Písanie slov a jednoduchých viet podľa diktovania Podporovanie vlastného a tvorivého písania veľkou tlačenou abecedou	• dokáže správne spájať písmená • vie z písanej predlohy čitateľne a správne odpísať slová a krátky primeraný text • v praktických činnostiach /pripísaní/ vie členiť vety na slová, slová na slabiky tak, aby výsledkom bolo správne napísané slovo alebo veta • dokáže podľa diktovania napísať slová bez vynechávania písmen • dokáže podľa diktovania napísať jednoduché krátke vety • vie k známemu obrázku napísať jeho pomenovanie (tzv. autodiktát), bez vynechávania písmen (ostatné chyby tolerujeme) • vie správne umiestniť dĺžeň • vlastné mená osôb píše s veľkým začiatočným písmenom • na začiatku vety píše veľké písmeno • pri písaní rozlišuje oznamovaciu, opytovaciu a rozkazovaciu vetu
Čítankové obdobie **Čítanie**	Podnecovať žiakov aktivite, tvorivosti, samostatnému vyjadrovaniu, láske ku knihe – literatúre Vnímať kultúrne tradície svojho jazyka a reči, aktívne počúvať Zdokonaľovanie techniky čítania Čítanie s porozumením Cvičenie správnej intonácie Voľná reprodukcia prečítaného textu Vyjadrenie pocitov vyvolaných prečítaným textom (smutné,	• pri čítaní rozlišuje pojmy: text, riadok, článok, nadpis • v praktických činnostiach pozná funkciu interpunkčných znamienok: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník • intonačne správne číta izolované krátke oznamovacie a opytovacie vety

Písanie	zábavné, poučné ...) Vnímanie umeleckých textov rôznych žánrov Príprava na prechod k tichému čítaniu Presnosť a čistota práce, úhľadnosť, správny tvar, veľkosť, dodržiavanie hygienických požiadaviek Zdokonaľovanie techniky písania – odpis a prepis textu Písanie podľa diktovania Vytváranie spôsobilostí samostatne sa písomne vyjadrovať	• vie správne a čitateľne odpísať, prepísať, doplniť text • vie napísať diktovaný text bez chyby

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané metódy analýzy a syntézy, motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), didaktické hry, metóda pozorovania a výkladu, didaktických hier (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti), problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania), heuristická metóda (učenie sa riešením problémov), dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania). V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

Margita Nemčiková, PeadDr. Alžbeta Hirková a kolektív: Šlabikár 1. časť, 2. časť a Čítanka
Margita Nemčiková, PeadDr. Alžbeta Hirková a kolektív: Metodické poznámky k šlabikáru Lipka, pracovnému zošitu Lipka a písankám pre 1. ročník základných škôl
Pracovný zošit Lipka, 2010

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa 1. ročníka je pozitívne hodnotenie (slovom, úsmevom, pohladením). Škála hodnotenia sa uskutoční podľa kritérií, ktoré stanoví MZ. Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u včlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou.

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
DOV – Dopravná výchova
OŽZ – Ochrana života a zdravia
ENV – Environmentálna výchova
MEV – Mediálna výchova
MUV – Multikultúrna výchova
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
ETV – Estetická výchova
VLV – Vlastenecká výchova
Euroinfo
Regionálna výchova
NBV – Náboženská výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet Slovenský predmet a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové centrálne postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, vymenovať počet písmen a hlások v slovách, rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch), správne vyslovovať hlásky v slovách, napísať tlačené a písané písmená slovenskej abecedy, vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena,	hláska a písmeno rozlíšenie pojmov hláska – písmeno odlišnosť písmen ch, dz a dž v hovorenej reči a v písanom prejave výslovnosť hlások a písmen v slovách abeceda
správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)
samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, samostatne vymenovať dvojhlásky, v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,	samohlásky: krátke a dlhé spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké dvojhlásky rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky
rozdeliť samohlásky na dve skupiny, správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova	samohlásky: krátke a dlhé samohláska ä a jej pravopis

Slovenský jazyk a literatúra – primárne vzdelávanie

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY

PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Slovenský jazyk a literatúra

napr. (latka – látka, sud - súd),	
správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, správne prepisovať slabiky ja–já, je, ju–jú na začiatku a na konci slova, zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô,	dvojhlásky: ia, ie, iu, ô
identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j ď, ť, ň, ľ a samostatne ich vymenovať, uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,	mäkké spoluhlásky pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach a y/ý v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások č, dž, ž, š, c, dz, j ď, ť, ň, ľ výslovnosť a pravopis spoluhlások ď, ť, ň, ľ pred samohláskami i, e a pred dvojhláskami ia, ie, iu
identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),	tvrdé spoluhlásky výskyt i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách výslovnosť a pravopis spoluhlások d, t, n, l v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások ď, ť, ň, ľ
rozoznávať krátke a dlhé slabiky, správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, správne spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík, rozdeľovať slová na slabiky, rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, správne rozdeľovať slová na konci riadku, rozoznávať kvantitu slabík, rozdeľovať slová s dvojhláskami na slabiky,	slabika kvantita slabík spájanie hlások do slabík slabičnosť slov rozdeľovanie slov na konci riadka
tvoriť gramaticky správne vety, poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, rozlišovať neúplnú vetu v texte,	jednoduchá veta druhy viet interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety neúplná veta
zablahoželať ústne aj písomne,	ústne a písomné blahoželanie

používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, napísať správne adresu svojho bydliska, napísať jednoduchý (súkromný) list, sformulovať blahoželanie ústne, písomne, napísať blahoželanie na pohľadnicu,	tykanie – vykanie adresa bydliska súkromný list blahoželanie (ústne, písomne) pohľadnica
porozprávať vlastný zážitok, porozprávať obsah z prečítaného textu, porozprávať príbeh podľa série obrázkov, porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, vytvoriť nadpis k príbehu, opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov, opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnej zásoby.	rozprávanie (ústne) opis predmetu, ilustrácie

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výuky budú na vyučovacích hodinách využívané metódy analýzy a syntézy, výkladu, didaktických hier, pozorovania, rozprávania, rozhovoru, vysvetľovania, práce s obrazom, práce s učebnicou, zmyslového nazerania.

Okrem klasických foriem vyučovacieho procesu budú zaraďované aj netradičné formy – problémové, skupinové vyučovanie. V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

Učebnica Aitec, Slovenský jazyk pre 2.ročník, Hirschnerová

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Žiaci sa budú hodnotiť aj písomnými previerkami a ústnym priebežným skúšaním. Škála hodnotenia sa uskutoční podľa kritérií, ktoré stanoví MZ. Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u včlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou.

3. ročník

7 hodín týždenne

231 hodín ročne

1. Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú, literárnu zložku a čítanie.

V jazykovej zložke sa žiaci oboznamujú s abecedou, slabikotvornými spoluhláskami, obojakými spoluhláskami, vybranými slovami, ohybnými slovnými druhmi.

V zložke čítanie a literárna výchova žiaci spoznávajú literatúru pre deti, delia ju na poéziu a prózu, oboznamujú sa s formami ľudovej slovesnosti, autorskou rozprávkou a povesťou.

Zložka slohová obsahuje: list, oznam, inzerát, reklamu, pozvánku, vizitku, opis a osnovu.

2. Ciele predmetu

Cieľom jazykového vyučovania je rozvíjanie a preferovanie komunikačných schopností žiakov, ktoré budú východiskom ich ďalšieho vzdelávania v slovenskom jazyku i v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Preferovať komunikatívno-zážitkový model, podnecovať aktivitu žiakov, vytvárať u žiakov hodnoty a postoje zamerané na príjem umeleckého textu – čítanie, deklamácia, počúvanie, analýza, interpretácia a hodnotenie, budovať sebadôveru žiakov, viesť ich k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov, k zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie, pozitívnemu vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie. Výsledkom činnosti na hodinách sú projekty, ich verejná prezentácia.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v 3. ročníku ZŠ je predovšetkým:
v jazykovej zložke:

- prakticky využiť poznatky s abecedou pri práci s encyklopédiami a slovníkmi
- rozširovať aktívnu slovnú zásobu žiakov o vybrané slová a im príbuzné
- využívať frazémy s vybranými slovami v komunikačnej situácii
- vedieť používať vybrané slová v pravopisných cvičeniach a diktátoch a uplatňovať ich v medzi predmetových vzťahoch
- rozlišovať a vyhľadávať podstatné mená v texte
- tvoriť vety na podstatné mená
- používať správny pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien
- prakticky využívať vedomosti o slovných druhoch v zložke čítanie a literárna výchova
- nadobúdať lepšie čitateľské zručnosti

- vyjadriť pocity, zážitky z prečítanej literatúry
- vedieť sa orientovať v knižnici
- naučiť sa pojem verš, odsek
- rozširovať si slovnú zásobu o výrazy z ľudovej slovesnosti
- vedieť prečítať rozprávku s porozumením a pokúsiť sa ju zdramatizovať
- využívať verbálnu i neverbálnu komunikáciu
- vedieť vytvoriť krátke otázky k textu
- vedieť sformulovať vlastnú reakciu na text v slohu
- zamerať sa na písomnú komunikáciu
- vedieť používať druhy korešpondencie
- snažiť sa používať presné pojmy, názvy
- vedieť stručne podať informáciu
- všímať si jazykové prvky inzerátu
- rozoznávať typické prvky reklamy a využiť ich v tvorbe vlastnej reklamy
- učiť sa aktívne používať slovnú zásobu a rozširovať ju o nové slová pri použití opisu

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Hláskoslovie a Abeceda**	**48 hodín**
	Hláskoslovie Znelé a neznelé spoluhlásky Spodobovanie	Žiak vie: - správne triediť hlásky - rozlišovať znelé a neznelé spoluhlásky - určovať, kde sa nachádza spodobovanie a kde nie
I/3/2	**Vybrané slová**	**60 hodín**
	Obojaké spoluhlásky Vybrané slová po obojakých spoluhláskach	Žiak vie: - správne používať tvrdé a mäkké i/y po obojakých spoluhláskach - správne rozlíšiť rovnozvučné slová podľa y/i
I/3/3	**Slovné druhy**	**42 hodín**
	Ohybné slovné druhy Neohybné slovné druhy	Žiak vie: - správne triediť slovné druhy podľa otázok - rozlíšiť ohybné a neohybné slovné druhy - vymenovať ohybné slovné druhy podľa poradia - vymenovať neohybné slovné druhy podľa poradia
I/3/4	**Veta**	**30 hodín**
	Rozširovanie slov vo vete Zužovanie slov vo vete	Žiak vie: - vymenovať hlavné vetné členy - určovať hlavné vetné členy - rozširovať a zužovať vety podľa vetných členov
I/3/5	**Čítanie**	**30 hodín**
	Spisovatelia	Žiak vie: - čítať s porozumením textu

	Ľudové výroky Literárne diela	- poznať slovenských detských spisovateľov a ich diela - rozlišovať krátke ľudové výroky - triediť rozprávky, povesti, bájky - orientovať sa v prečítanom texte - vymenovať postavy z prečítaného textu - správne intonovať - plynule čítať zadaný text
I/3/6	**Slohová tvorba**	**21 hodín**
	Tvorenie viet Tvorba krátkych slohových textov	Žiak vie: - zostaviť krátky príbeh na danú tému - použiť priamu reč - použiť uvádzaciu reč - rozlíšiť úvod, jadro a záver

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Enviromentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

1. Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra má viacúčelový charakter, pretože spája viacero rozsiahlych zložiek. Medzi ne patria jazyková, slohová, literárna a čítanie.

V prvej zložke sa žiaci naučia lexikológiu, hláskoslovie a tvaroslovie .

V druhej časti žiaci spoznávajú ľudovú slovesnosť. Oboznamujú sa s literárnymi žánrami. Do slohovej zložky je zahrnuté tvorenie viet a rozpoznávanie jednotlivých častí slohovej práce.

2. Ciele predmetu

Medzi základné ciele vyučovania slovenského jazyka patrí rozvíjanie lingvistických schopností žiakov, ktoré budú základným pilierom ich nasledujúceho vzdelávania v ostatných predmetoch. Prvotným záujmom je priviesť žiakov k samostatnému tvoreniu ich názorov, k zvládnutiu pochopenia základných pravidiel sociálnej interakcie a pozitívnemu vzťahu k jazyku .Na hodinách slovenského jazyka budú žiaci motivovaní a vedení k pochopeniu ľudovej tvorby, ktorá zahrňuje pranostiky, porekadlá a príslovia. Výsledkom aktivity na hodinách je schopnosť žiakov samostatne pracovať a orientovať sa v jazykovej a literárnej zložke ich materinského jazyka.

Primárnym cieľom vyučovania slovenského jazyka v 4. ročníku ZŠ je zvládnutie pravopisu, čítať s porozumením. rozlišovať gramatické kategórie a tvoriť jednotlivé slohové útvary.

PREDMET

Slovenský jazyk 4.ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	9	8	7	7	31
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	9	8	7	7	31

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	**Hláskoslovie**	**38 hodín**
	Spodobovanie Písanie i, í, y, ý po obojakých spoluhláskach	- vedieť vyhľadávať spoluhlásky podľa znelosti - vedieť vymenovať slovenskú abecedu - vedieť správne vyslovovať hlásky na konci slov pred pauzou - vedieť správne vyslovovať slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu vo vnútri slova - vedieť správne písať a vyslovovať predložky "s", "so" a "z", "zo" - vedieť využívať vybrané a odvodené slová v rôznych vetách a slovných spojeniach
I/4/2	**Lexikológia**	**20 hodín**
	Spoznávame slovnú zásobu Slová s citovým zafarbením Slová bez citového zafarbenia Tvorenie slov predponami	Žiak má - vedieť rozlíšiť slová spisovné od nespisovných - vedieť triediť slová podľa citového zafarbenia - vedieť využiť predpony na tvorbu nových slov - vedieť používať pojmy "slovotvorný základ", "slovotvorná predpona", "odvodené slovo", "základové slovo"
I/4/3	**Tvaroslovie**	**114 hodín**
	Slovné druhy Skloňovanie Časovanie	Žiak vie - určiť slovné druhy podľa ohybnosti - určovať a rozlišovať gramatické kategórie a vzory - rozlišovať pádové prípony od predpôn - časovať
I/4/4	**Veta**	**26 hodín**
	Jednoduchá veta – holá, rozvitá	Žiak vie - použiť najfrekventovanejšie spojky - určiť vety podľa obsahu - zapísať priamu reč

I/4/5	**Čítanie a sloh**	**66 hodín**
	Bájka, rozprávka, povesť, ľudové výroky Verbálna komunikácia	Žiak vie: - plynule čítať s porozumením textu - dodržať správne dýchanie a artikuláciu - rozlíšiť základné znaky bájky, rozprávky, povesti - rozlíšiť dialóg a monológ - triediť ľudové výroky - používať slovník - si vybrať vhodný spôsob komunikácie - použiť asertívne správanie - vysloviť vlastný názor - vystúpiť pred triedou - rozprávať príbeh podľa obrázku a osnovy - vyhľadávať kľúčové slová

TC = tematický celok
I/4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

DOV – Dopravná výchova
ENV – Enviromentálna výchova
MUV – Multikultúrna výchova
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
ETV – Estetická výchova
VLV – Vlastenecká výchova
Regionálna výchova

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

ZDRAVIE A POHYB

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná výchova
ISCED 1

Telesná výchova - TEV	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	2	2	8
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	2	2	2	2	8

1. ročník
2 hodiny týždenne
66 hodín ročne

Charakteristika predmetu:

Obsah vzdelávania telesnej a športovej výchovy je rozdelený na nasledovné tematické celky:

Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
Kreatívne a estetické pohybové činnosti
Psychomotorické cvičenia a hry
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

V tematickom celku Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti žiaci primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávajú základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

V tematickom celku Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry sa žiaci primerane veku a svojim schopnostiam učia správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

V tematickom okruhu Kreatívne a estetické pohybové činnosti žiaci správne technicky vykonávajú cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

V okruhu Psychomotorické cvičenia a hry žiaci primerane veku a svojim schopnostiam vykonávajú základné psychomotorické cvičenia, poznajú ich význam, možnosti aplikácie, dokážu vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Tematický okruh Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti dáva žiakom

základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.

Ciele predmetu

Ťažiskovými cieľmi telesnej a športovej výchovy sú:

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu a využitie času na cvičenie a športovanie
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách
- pozitívne vnímať rôzne hry
- dodržiavať zásady fair-play
- adekvátne povzbudzovať pri hrách
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera
- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i v hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb
- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu
- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode
- získavať pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, chrániť prírodu
-

Kľúčové kompetencie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- má osvojené základné lokomócie, poradové cvičenia a elementárne zručnosti z akrobacie primerane veku a svojim schopnostiam
- pozná ich možnosti aplikácie
- je aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry
- prejavuje schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá
- vie technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním
- vie odhadovať pohyb náčinia a prispôsobiť mu vlastný pohyb
- prejavuje pozitívny postoj k herným činnostiam

- uplatňuje zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach
- má primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické, intelektuálne, kultúrno-umelecké a tvorivé schopnosti
- vie ich primerane aplikovať v živote i športe
- má primerane veku osvojené správne držanie tela a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach
- vie aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxácie, dýchania
- má primerane veku osvojené základné zručnosti z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vie ich primerane aplikovať v živote i v športe

Dosiahnuté postoje:

- pozitívne vníma základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia
- správne vníma význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu a využitie času na cvičenie a športovanie
- prejavuje snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách
- pozitívne vníma rôzne hry
- dodržiava zásady fair-play
- adekvátne povzbudzuje pri hrách
- adekvátne reaguje pri víťazstve i prijíma prehru s uznaním kvalít súpera
- pozitívne vníma spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka
- pozitívne reaguje na partnerov v tanci i v hre a upevňuje sociálne vzťahy v skupine
- prejavuje snahu o sebazdokonaľovanie a dokáže vnímať a precítiť pohyb
- pozitívne vníma prejavy svojho tela pri pohybe
- formuje pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu
- pozitívne vníma pohybové aktivity v prírode
- získava pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, chrániť prírodu

1. ročník	Obsahový štandard	Výkonový štandard
20 hodín	**1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti** Rozvíjanie pohybových schopností. Základné lokomócie:chôdza,beh, skok,hod , lezenie,plazenie, poradové cvičeniaa elemen. zručnosti Poradové cvičenia: štart, akrobacia cieľ, súťaž, zákl. povely Gymnastické zručnosti:	Žiak vie: uplatniť zákl.lokomócie, poradové cvičenia, gymnastické zručnosti v hrách , súťažiach a iných pohyb. činnostiach
20 hodín	**2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry** Rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť aktívny a prejavovať pozitívny postoj k hre: pohybová hra hráč,spoluhráč, súper, pravidlá hry, hracie náčinie	Pomenovať a poznať zákl.herné činnosti jednotlivca , poznať názvy hier realizovaných pri výučbe, využiť naučené zručnosti, v rôznom prostredí, aplikovať v hre dohodnuté pravidlá
10 hodín	**3. Kreatívne a estetické činnosti** Rozvoj tvorivej improvizácie,kreativity, rozvoj pohybovej gramotnosti, Základy rytmiky a tanca, tanečná improvizácia	Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom , zvuk. signálom ,hudbou
10 hodín	**4. Psychomotorické cvičenia a hry** Osvojenie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť. Primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia: názvy častí tela, polohy tela, správne držanie tela	Ukázať správne zákl. polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách poznať držanie tela a dýchanie vnímať prejavy vlastného tela pri pohybe
6 hodín	**5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti** Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe Základné pojmy: plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.	správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky. ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách. uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané formy jednotného riadenia diferencovaných skupín, individualizácia činností, skupinové vyučovanie a problémové vyučovanie.

Z metód práce so žiakmi budú využívané metódy: ukážka spojená s výkladom, vzorová ukážka, nácviku, výcviku, vysvetľovanie, analýza, syntéza, metóda opakovania, preverovania a pod.

V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

www.statpedu.sk

P. Belšan: Telesná výchova v 3. a 4. ročníku základnej školy, Metodický text, 1986

P. Belšan: Metodická príručka na vyučovanie telesnej výchovy pre 1.a 2. ročník základnej školy, 1984

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

UČEBNÉ OSNOVY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná výchova
ISCED 1

2. ročník

2 hodiny týždenne

66 hodín ročne

Charakteristika predmetu:

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Tematické celky:

Základné pohybové zručnosti

Manipulačné, prípravné a športové hry

Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia

Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,

- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu.

2. ročník	Obsahový štandard	Výkonový štandard – Žiak vie/dokáže:
20 hodín	**1. Základné pohybové zručnosti** základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej	• používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom, • vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, • pomenovať základné pohybové zručnosti, • zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, • pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho

	organizácie činností v priestore úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh akceleračný, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.) cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)	častí, • zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov
20 hodín	**2. Manipulačné, prípravné a športové hry** základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, streľba, dribling hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie.	• charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami, • pomenovať základné herné činnosti jednotlivca, • vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe, • aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich, • zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, • uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre.

	pravidlá fair-play pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných), prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis	• zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe,
10 hodín	**3. Hudobno-pohybové a tanečné činnosti** rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) tanečná improvizácia pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy	• vykonať ukážku rytmických cvičení, • zladiť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, • uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách • improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,
10 hodín	**4. Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia** identifikovať znaky zdravého životného štýlu, rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,	• zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, • pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) • význam pohybu pre zdravie človeka, • spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom

	popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách.	• hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad organizácie cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, cvičenia pre správne držanie tela
6 hodín	**5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti** základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí	• vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, • zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, • uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, v škole i vo voľnom čase, • bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach, • prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, • vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.

Telesná výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	2	2	8
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
ŠVP + ŠkVP	2	2	2	2	8

3. ročník

2 hodiny týždenne

66 hodín ročne

1. Charakteristika predmetu:

Obsah vzdelávania telesnej a športovej výchovy je rozdelený na nasledovné tematické celky:

Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
Kreatívne a estetické pohybové činnosti
Psychomotorické cvičenia a hry
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

V tematickom celku Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti žiaci primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávajú základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

V tematickom celku Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry sa žiaci primerane veku a svojim schopnostiam učia správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

V tematickom okruhu Kreatívne a estetické pohybové činnosti žiaci správne technicky vykonávajú cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

V okruhu Psychomotorické cvičenia a hry žiaci primerane veku a svojim schopnostiam vykonávajú základné psychomotorické cvičenia, poznajú ich význam, možnosti aplikácie, dokážu vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Tematický okruh Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti dáva žiakom

základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.

2. Ciele predmetu

Ťažiskovými cieľmi telesnej a športovej výchovy sú:

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu a využitie času na cvičenie a športovanie
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách
- pozitívne vnímať rôzne hry
- dodržiavať zásady fair-play
- adekvátne povzbudzovať pri hrách
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera
- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i v hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb
- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu
- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode
- získavať pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, chrániť prírodu

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Rozvoj lokomočných pohybov**	**22 hodín**
	Základy atletiky Základy športových hier Pohybové hry	Žiak vie: - správnu techniku behu - odovzdávať odovzdávku pri bežeckých aktivitách - podporovať slabších spolužiakov. - rozvíjať silu a obratnosť pri praktických cvičeniach - praktizovať techniku prihrávky v pokoji a pri behu - dodržať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybových aktivitách - využiť elementárne prvky športových hier - využívať obratnosť a rýchlosť pri hrách - dodržiavať korektné súťaženie pri športových hrách
I/3/2	**Kreatívne pohybové činnosti**	**24 hodín**
	Základy športovej gymnastiky Rytmická gymnastika	Žiak vie: - využívať silu - ovládať gymnastické držanie tela - rozvíjať pozornosť, ohybnosť, obratnosť - vysvetliť význam slova gymnastiky pre svoje zdravie - sa aktívne podieľať na pohybových činnostiach - využiť základné princípy správneho držania tela pri jednotlivých gymnastických prvkoch
I/3/3	**Manipulačné a pohybové hry**	**20 hodín**
	Zábavné pohybové hry Základy športových hier Kondičné cvičenia	Žiak vie: - využiť elementárne prvky športových hier - rešpektovať slabších spolužiakov - aktívnym spôsobom využívať obratnosť a rýchlosť - dodržiavať pravidlá hry - rešpektovať spolužiakov - dodržať zásady kultúrneho správania sa

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Enviromentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

Telesná výchova - TEV	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	2	2	8
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	2	2	2	2	8

4. ročník
2 hodiny týždenne
66 hodín ročne

Charakteristika predmetu:

Obsah vzdelávania telesnej a športovej výchovy je rozdelený na nasledovné tematické celky:

Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
Kreatívne a estetické pohybové činnosti
Psychomotorické cvičenia a hry
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

V tematickom celku Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti žiaci primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávajú základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

V tematickom celku Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry sa žiaci primerane veku a svojim schopnostiam učia správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

V tematickom okruhu Kreatívne a estetické pohybové činnosti žiaci správne technicky vykonávajú cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

V okruhu Psychomotorické cvičenia a hry žiaci primerane veku a svojim schopnostiam vykonávajú základné psychomotorické cvičenia, poznajú ich význam, možnosti aplikácie, dokážu vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Tematický okruh Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti dáva žiakom

základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.

Ciele predmetu

Ťažiskovými cieľmi telesnej a športovej výchovy sú:

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu a využitie času na cvičenie a športovanie
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách
- pozitívne vnímať rôzne hry
- dodržiavať zásady fair-play
- adekvátne povzbudzovať pri hrách
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera
- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i v hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb
- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu
- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode
- získavať pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, chrániť prírodu

Kľúčové kompetencie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- má osvojené základné lokomócie, poradové cvičenia a elementárne zručnosti z akrobacie primerane veku a svojim schopnostiam
- pozná ich možnosti aplikácie
- je aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry
- prejavuje schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá
- vie technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním
- vie odhadovať pohyb náčinia a prispôsobiť mu vlastný pohyb
- prejavuje pozitívny postoj k herným činnostiam

- uplatňuje zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach
- má primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické, intelektuálne, kultúrno-umelecké a tvorivé schopnosti
- vie ich primerane aplikovať v živote i športe
- má primerane veku osvojené správne držanie tela a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach
- vie aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxácie, dýchania
- má primerane veku osvojené základné zručnosti z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vie ich primerane aplikovať v živote i v športe

Dosiahnuté postoje:
- pozitívne vníma základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia
- správne vníma význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu a využitie času na cvičenie a športovanie
- prejavuje snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách
- pozitívne vníma rôzne hry
- dodržiava zásady fair-play
- adekvátne povzbudzuje pri hrách
- adekvátne reaguje pri víťazstve i prijíma prehru s uznaním kvalít súpera
- pozitívne vníma spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka
- pozitívne reaguje na partnerov v tanci i v hre a upevňuje sociálne vzťahy v skupine
- prejavuje snahu o sebazdokonaľovanie a dokáže vnímať a precítiť pohyb
- pozitívne vníma prejavy svojho tela pri pohybe
- formuje pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu
- pozitívne vníma pohybové aktivity v prírode
- získava pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, chrániť prírodu

4.ročník	Obsahový štandard	Výkonový štandard
20 hodín	**1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti** Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe. Základné pojmy: chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, mostík, trampolínka, lavička, rebriny ap. – čo sa v objekte školy nachádza). Základné poznatky: - zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch, - základy správnej techniky behov, skokov, hodu loptičkou, - základy správnej techniky gymnastických cvičení, - o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov. Základné pohybové aktivity: - bežecká abeceda, beh – rýchly, vytrvalostný, skok do diaľky, hod loptičkou, - kotúle – vpred, vzad, stojka na lopatkách, rovnovážne výdrže, obraty, poskoky, skoky na pružnom mostíku a trampolínke, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia.	• správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe. • ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách. • uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.
20 hodín	**2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry** Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj. Základné pojmy: pohybová hra, hráč, spoluhráč, súper (protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka ap.), gól, bod, prihrávka, streľba, vedenie	• pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe. • aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich. • ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.

	lopty, držanie lopty, útok – útočník, útočná činnosť, obrana – obranca, obranná činnosť. Základné poznatky: - o pravidlách realizovaných hier, - o správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier, - o význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo osvojovaných pohybových zručností, - o význame hier pre zábavu i zdravie. Základné pohybové aktivity: - hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním, - pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných), - pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých ap - Prípravné športové hry – zamerané na futbal, basketbal, hádzanú, volejbal, tenis.	• ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe. • využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).
10 hodín	**3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti** Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe. Základné pojmy: rytmika, tanec – jeho druhy, tanečný krok, tanečný motív, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tanečná improvizácia. Základné poznatky: - o význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností – akcent na správne a estetické držanie tela, kultúrnosť (kultivovaný pohybový prejav).	• správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe. • ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe. • zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou. • uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

	Základné pohybové aktivity: - tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách, - rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov, - pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka), - pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy, - tanečná improvizácia na základne naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.	
10 hodín	**4. Psychomotorické cvičenia a hry** Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia). Základné pojmy: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela Základné poznatky: - o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin, - o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu, - o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách. Základné pohybové aktivity: - koordinačné cvičenia a hry, - relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry, - aktivity zamerané na rozvoj dýchania, - naťahovacie (strečingové) cvičenia, - cvičenia na rozvoj flexibility.	• správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky. • ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách. • uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
6 hodín	**5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti** Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie	• poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania. • správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych

	a vnímať ich význam v živote i športe Základné pojmy: plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach. Základné poznatky: - o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období, - o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode, - o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode. Základné pohybové aktivity: - cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, - skoky do vody z rôznych polôh, - nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, - chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu, - jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli, - korčuľovanie – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuliach - lyžovanie – základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, zjazdy, brzdenie jazdy, oblúky V rámci predmetu Telesná a športová výchova v 4. ročníku budeme rozvíjať prierezové témy environmentálnej výchovy, dopravnej výchovy, osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti.	pohybových aktivít. • ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách. • uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané formy jednotného riadenia diferencovaných skupín, individualizácia činností, skupinové vyučovanie a problémové vyučovanie.

Z metód práce so žiakmi budú využívané metódy: ukážka spojená s výkladom, vzorová ukážka, nácviku, výcviku, vysvetľovanie, analýza, syntéza, metóda opakovania, preverovania a pod.

V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

www.statpedu.sk

P. Belšan: Telesná výchova v 3. a 4. ročníku základnej školy, Metodický text, 1986

P. Belšan: Metodická príručka na vyučovanie telesnej výchovy pre 1.a 2. ročník základnej školy, 1984

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009 – R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	**Krajina v ktorej žijeme**	**6 hodín**
	-čítanie mapy Slovenska -časová priamka -územné členenie, kraje -charakteristika kraja v ktorom žijem	Opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti, opísať polohu pohorí a nížin, vymenovať a ukázať na mape najväčšie rieky. Porovnať a usporiadať udalosti na časovej priamke, vymenovať podľa mapy kraje SR a krajské mestá.
I/4/2	**Mestá a dediny**	**3 hodiny**
	-charakteristika mesta a dediny -krajské mestá	Opísať charakteristiku mesta a dediny, porovnať ich výhody a nevýhody. Správne priradiť krajské mestá ku krajom.
I/4/3	**Cestujeme z Bratislavy do Košíc**	**5 hodín**
	-vlakové, autobusové a letecké spojenie do Košíc -cestujeme po Bratislave -cestujeme po Košiciach -hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Košíc alebo Bratislavy /Dóm sv. Alžbety, Gejzír v Herľanoch/ -moje obľúbené miesto na cestovanie, ako by sme cestovali v minulosti a dnes	Vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov, orientovať sa v nich, dodržiavať pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Z mapy a internetu vyhľadať významné pamiatky Bratislavy a Košíc, pripraviť plán cesty zo svojej obce do Bratislavy a Košíc, prezentovať ostatným zaujímavosti a zážitky z vlastných ciest.
I/4/4	**Zaujímavosti zo Slovenska**	**6 hodiny**

	-kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať /ťažba zlata, striebra, rudy, uhlia, soli, travertínu/ -práca baníkov v minulosti a dnes /spomienky na baníctvo, čo nám z baníctva zostalo/	Porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v minulosti, opísať prácu baníka, aké nástroje používal, porovnať ako sa zmenila práca baníkov. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu, ich využitie pri výrobe šperkov. Banícke múzeum.	
I 4/5	**Tradície a zvyky**		**8 hodín**
	-historické regióny na Slovensku /Orava, Liptov, Šariš, Spiš.../ -zvyky a tradície podľa regiónov -život v stredovekom meste -práce na vidieku v minulosti počas leta a zimy -skanzeny na Slovensku /čo všetko v nich nájdeme/	Zaradiť zvyky a tradície do historických regiónov Slovenska, opísať život ľudí v minulosti a porovnať ho so životom v súčasnosti.	
I 4/6	**V súlade s prírodou**		**5 hodín**
	-ideme do hôr /prípravy, horská služba, správanie/ -ako sa oddychovalo v horách v minulosti a dnes -prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou a vytvorené človekom	Dodržiavať základy ochrany prírody a ochrany zdravia, zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí, zaujať vlastný postoj k tráveniu voľného času, vytvoriť dramatizáciu k povesti, aké podoby môže mať rieka, ako jej tok ovplyvňuje človek, opísať vybrané úseky Dunaja a Dunajca, vytvoriť projekt o vlastnom kraji.	

TC = tematický celok
I 4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
DOV – Dopravná výchova
OŽZ – Ochrana života
ENV – Enviromentálna výchova
MEV – Mediálna výchova
MUV – Multikultúrna výchova
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
VLV – Vlastenecká výchova
Euroinfo
Regionálna výchova
NBV – Náboženská výchova

Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmetom, ktorý skúma reálny svet, v ktorom sa žiak bezprostredne pohybuje. V krátkosti to môžeme nazvať ako objavovanie reálneho sveta žiakmi v určitom čase a priestore, vzájomné ovplyvňovanie sa človeka a prírody. Práve čas a priestor sú chápané ako základné kategórie spoločenského života, ktorými si ľudia môžu odovzdávať svoje informácie. Je v nich sprostredkovaný aj rozdielny život ľudí v jednotlivých kultúrach. Súčasťou vlastivedy je spoznávanie minulosti, vzácnych predmetov, ktoré nám vypovedajú o živote našich predkov, ale aj významných osobností. Hlavnou úlohou je vnímať, spoznávať a vytvoriť si kladný vzťah ku krajine, v ktorej žiak žije.

Ciele vyučovacieho predmetu

Výučba vlastivedy v 4. ročníku ZŠ je zameraná na zážitkové poznávanie oblastí Slovenska. Pre žiakov je pri tom dôležité orientovať sa na mape, vedieť čítať mapu s porozumením a rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije. Jej hlavným cieľom je podporovať chuť učiť sa, získavať zaujímavé informácie, triediť ich, využívať v kontextových situáciách. Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho premeny, prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí (v triede, škole, obci) a vedieť spolupracovať. Akceptovať ľudí, ktorí prišli na Slovensko z iných štátov a naučiť sa ich tolerovať.

Súhrn cieľov:

- poznať priestor, v ktorom žiak žije,
- orientovať sa v priestore a čase,
- orientovať sa v mape, narábať s veku primeranými historickými prameňmi,
- rozvíjať si vzťah ku krajine a spoločnosti prostredníctvom príbehov, rozprávok,
- rozvíjať schopnosť využívať poznatky a zistenia zo svojich skúseností, pozorovaní, objavovaní,
- vnímať vzťah prírody a človeka, vzájomné ovplyvňovanie sa,
- využívať zdroje informácií na opisovanie charakteristík prostredia, ich porovnávanie,
- vnímať ľudí aj z iných kultúrnych oblastí.

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Orientácia v okolí**	**8 hodín**
	Krajina a jej vyjadrenie Zmena krajiny, typy krajín Orientácia v minulosti a dnes Hlavné a vedľajšie svetové strany Plán triedy Obzor Význam plánu pre život Vznik mapy	Žiak vie: - opísať obraz pozorovanej krajiny - porovnať rôzne obrazy krajiny - správať sa ohľaduplne a s úctou v každom type krajiny. - vymenovať hlavné a vedľajšie svetové strany a správne ich ukázať. - pracovať pomocou slnka a pomocou kompasu. - vytvoriť plán triedy pri pohľade zhora - vie charakterizovať pojem obzor. - čítať plán podľa mapových znakov - vytvoriť jednoduchý plán známeho prostredia - význam mierky mapy, legentu mapy - triediť druhy máp
I/3/2	**Objavujeme Slovensko**	**9 hodín**
	Poloha Slovenska Chránené územia	Žiak vie: - porovnávať konkrétny objekt zobrazený na fotografii a na mape. - orientovať sa podša svetových strán - určiť polohu Slovenska v Európe - chápe pojmu chránené územie - vymenovať chránené územia
I/3/3	**Spoznávanie dejín Slovenska**	**8 hodín**
	Časová priamka Osídľovanie ľudí	Žiak vie: - charakterizovať pojem časová priamka - chronologicky triediť etapy života - vie rozlíšiť minulosť, prítomnosť a budúcnosť.

	Minulosť	- určiť z časovej priamky, čo sa stalo skôr a čo neskôr. - poznať významných panovníkov slovanskej minulosti
I/3/4	**Naše starobylé pamiatky**	**8 hodín**
	Povesti o mestách Hrady a zámky Povesti o hradoch	Žiak vie: - vysvetliť význam hradov, zámkov - rozlíšiť slávne mestá - základné udalosti o slávnych mestách - triediť svetoznáme pamiatky

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Enviromentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

Vlastiveda	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	2	3
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	
ŠVP + ŠkVP	0	0	1	2	3

3. ročník

1 hodina týždenne

33 hodín ročne

1. Charakteristika predmetu

Vzdelávací obsah učiva je rozdelený na štyri tematické celky:

1. Ako sa vyznať vo svojom okolí
2. Objavujeme Slovensko
3. Spoznávame dejiny Slovenska
4. Naše starobylé pamiatky a ich krása

V tematickom okruhu Ako sa vyznať vo svojom okolí sa žiaci naučia orientovať podľa svetových strán, spoznávajú obraz krajiny aj pri pohľade zhora, oboznamujú sa s významom plánu a s postupom vzniku mapy. V rámci tematického okruhu Objavujeme Slovensko sa žiaci dozvedajú, čo všetko sa na Slovensku nachádza, učia sa čítať z mapy a pracovať s turistickou mapou. Tematický okruh Spoznávame dejiny Slovenska približuje žiakom dejiny našej krajiny, významné osobnosti. V okruhu Naše starobylé pamiatky a ich krása žiaci spoznávajú príčinu vzniku miest a hradov, ich spôsob vzniku a život na hrade. Súčasťou tohto tematického okruhu sú aj povesti, ktoré sa viažu k vzniku miest a hradov.

2. Ciele predmetu

Cieľom vlastivedy tretieho ročníka je formovanie emocionálneho vzťahu žiakov k ich domovu, rodnému kraju, vlasti. V tomto ročníku sa žiakom poskytuje sústava poznania najbližšej geografickej reality. Taktiež sa poskytuje súhrn geografických, prírodovedných, historických, kultúrnych, etnografických a ekologických poznatkov. Ciele vlastivedy zachytávajú trvalé hodnoty krajiny a národa. Žiaci nadobudnú schopnosť čerpať základné informácie z mapy a plánu, poznajú základné historické fakty o Slovensku, získavajú základné predpoklady pre formovanie zdravého životného štýlu a uplatňujú aktívny vzťah k ochrane prírody.

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Vlastiveda

Predmet: Vlastiveda
ISCED 1

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

ČLOVEK A SVET PRÁCE

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Pracovné vyučovanie

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Ročník	štvrtý
Škola	EZŠ Palisády 57
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	základné

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Pracovné vyučovanie dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie sa človeka v ďalšom živote a spoločnosti. Je založené na tvorivej spolupráci žiakov. Zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudských činností a mali by prispievať k úcte k práci.

Časová dotácia

- ► 4. ročník
- ► 1 hodina týždenne/ 33 hodín ročne

2. Ciele učebného predmetu

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- osvojení základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- poznaniu, že technika ako významná súčasť ľudskej kultúry je vždy úzko spojená s pracovnou činnosťou človeka
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoji a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia.
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu

3. Obsah učebného predmetu

1. Tvorivé využitie technických materiálov (6 hodín)
2. Základy konštruovania (11 hodín)
3. Stravovanie a príprava jedál (3 hodiny)
4. Starostlivosť o životné prostredie (10 hodín)
5. Ľudové tradície a remeslá (3 hodiny)

V nasledujúcich tabuľkách je podľa jednotlivých tematických celkov uvedený obsahový a výkonový štandard, tiež hodnoty a postoje žiaka, ktoré by sa mali u žiaka rozvíjať.

1. Tvorivé využitie technických materiálov - 6 hodín

Hodnoty a postoje žiaka	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Vedieť hodnotiť výsledok svojej práce. Interpersonálne spôsobilosti prostredníctvom technických činnosti realizovaných samostatne i v kolektíve (efektívnosť činnosti, plánovanie, organizovanie, kontrolovanie a hodnotenie výstupov činnosti, empatia, riešenie konfliktných situácií, rešpektovanie a tolerovanie odlišností, zodpovednosť, úcta, zodpovednosť za výsledky práce vo vzťahu k rozvoju spoločnosti a životnému prostrediu), - schopnosť chápať význam technickej záujmovej činnosti a do tejto sa zapájať.	**Poznávanie vlastnosti materiálov** Pomocou porovnávacieho pozorovania, bádania a experimentovania nadobudnúť poznatky o technických materiáloch s ktorými sa bežne žiaci stretávajú. Poznať, rozlíšiť a popísať štruktúru a vlastnosti technických materiálov. Získať odborno-špecifické poznatky o materiáloch (papier, textil, drevo) a procesoch tvorby produktov. **1. Papier a kartón** **Praktické činnosti:** strihanie, lepenie, skladanie, oblepovanie. **Námety na skúmanie**: skúmať vlastnosti papiera podľa toho, ako sa strihá, trhá, skladá, ktorý papier je najvhodnejší na skladanie (balenie), z akého papiera sú listy učebníc, detských kníh...). **Pracovné námety:** priestorové a kruhové vystrihovačky, skladanie origami podľa náčrtu, balenie kníh a darčekov, koláž z kartónu. **2. Textil** **Praktické činnosti:** navliekanie nite do ihly, robenie uzlíka, osvojenie základných stehov, zhotovenie výrobku podľa strihu. **Námety na skúmanie**: skúmať vlastnosti textílií podľa toho, ako udržiavajú teplo, podľa krčivosti, podľa väzby, nasiakavosti. Skúmať stehy na výšivkách. **Pracovné námety:** výrobok s prvými stehmi, námety na vyšívanie s detskými prvkami, resp. námetmi ľudovej kultúry, gombíkový panáčik, tvorba výrobku podľa strihu. 3. **Drevo** **Praktické činnosti:** skúmanie vlastností drevín, kombinovanie drevín, oddeľovanie, spájanie, maľovávanie. **Námety na skúmanie:** skúmať drevené predmety v triede (byte), skúmať dreviny v okolí, skúmať, kde sú poškodené dreviny a akým spôsobom. **Pracovné námety:** zvieratká, postavy, príbytky.	Poznávať vlastností materiálov porovnávaním, triedením, experimentovaním. Získať pracovné zručnosti s nimi. Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi. Vytvárať pracovné prostredie s akcentom na estetiku prostredia. Vážiť si hodnoty vytvorené človekom a prírodou.

2. Základy konštruovania - 11 hodín

Hodnoty a postoje žiaka	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
- efektívne žiť a pracovať s inými ľuďmi, učiť sa s nimi a od nich, - plánovať, organizovať, kontrolovať a hodnotiť aktivity tímu ľudí, preberať spoluzodpovednosť za prácu tímu, - vážiť si, rešpektovať, akceptovať a tolerovať odlišnosti iných ľudí, pomáhať im v prípade potreby, dobre s nimi vychádzať, udržiavať harmonické medziľudské vzťahy - motivácia a odhodlanie k tvorbe osobne a spoločensky prospešných technických produktov, - rozvíjanie poznania, že produktívna práca (aj v oblasti techniky) je základnou podmienkou rozvoja človeka a spoločnosti, - poznanie a bezpečné ovládanie techniky – záruka efektívneho využívania	Obsah tematického celku tvoria 4 tematické okruhy: a) Konštrukcie okolo nás b) Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie c) Technické komunikačné prostriedky d) Technika v doprave *a) Konštrukcie okolo nás* Skúmanie konštrukcií okolo nás a ich spoločenský význam (mosty, budovy, zariadenia). pre človeka Všímanie si celku i detailov. Pokus o návrh technického objektu na zhotovenie. Technické objekty zhotovujeme zo stavebníc alebo z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtiky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí. Odporúča sa použiť stavebnice s väčšími prvkami a škatule rôznych veľkostí a tvarov. Úlohy majú mať charakter hry. Námety: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov (vrtuľka), šarkan. b) *Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie* Uvedený tematický okruh odporúčame zaradiť až po prebratí učiva z prírodovedy o elektrickom obvode a elektrickej vodivosti. Na zostavovanie jednoduchých elektrických obvodov pri nedostatku pomôcok, modulov alebo stavebníc chceme upozorniť na vytváranie jednoduchých spojení (očko - skrutka) na objímkach žiaroviek E 10 za pomoci tenkého vodiča a batérie 4,5. Možné je paralelné a sériové zapojenie spotrebičov. Zdroje elektrickej energie (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie. Význam šetrenia elektrickou energiou. c) *Technické komunikačné prostriedky* Žiaci sa oboznamujú s historickými i modernými komunikačnými prostriedkami (telefón, fax, PC). Skúmajú, ako technické prostriedky umožňujú komunikáciu medzi ľuďmi. Skúmajú, kde sa tieto komunikačné prostriedky využívajú, samé sa učia sa využívať komunikačné prostriedky simulovaním rôznych situácií. *d)Technika v doprave*	Poznať základné symboly pri technickom náčrte (čo znamená plná a prerušovaná čiara...). Vedieť urobiť technický náčrt. Poznať základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlí. Poznať význam mostov a vedieť konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek (členitosť terénu, veľkosť rieky, zaťaženie mosta a pod.). Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Vedieť navrhovať optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického. Poznať pojmy: elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič. Rozlišovať vodivé a nevodivé materiály. Poznať spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu. Vedieť zostaviť vybrané funkčné elektrické

techniky vo svoj prospech i prospech iných - orientácia v rôznych odboroch ľudskej činnosti, osvojenie potrebných poznatkov a zručnosti významných pre možnosť spoločenského uplatnenia sa, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu profesijnú orientáciu, možnosti uplatnenia sa na trhu práce (aj napr. v medzinárodnom kontexte)	Oboznámenie sa s dopravou, dopravnými prostriedkami, rozvíjanie cestovateľskej mobility. Rozvíjanie konštruktérskych schopností, konštrukcia bicykla, jeho technické vybavenie a bezpečnosť jazdy na bicykli	obvody podľa návodu. Poznať zásady bezpečnej mobility. Poznať pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli. Vedieť zistiť technický stav vlastného bicykla. Vedieť urobiť jednoduchú údržbu bicykla.

3. Starostlivosť o životné prostredie - 10 h

Hodnoty a postoje žiaka	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Význam črepníkových rastlín pre skrášľovanie a zlepšovanie životného prostredia. Cieľavedome pristupovať k tvorbe krajšieho životného prostredia.	**1.Črepníkové rastliny a životné prostredie** Poznávanie a odborné pomenovanie črepníkových rastlín, poznávanie ich nárokov na životné podmienky a ich význam pre tvorbu životného prostredia. Ošetrovanie črepníkových rastlín (umiestnenie podľa nárokov na svetlo a teplo, polievanie, očisťovanie rastlín, kyprenie, rosenie, prihnojovanie, presadzovanie). Rozmnožovanie rastlín (semenami, vegetatívne – odrezkami, delením trsu, cibuľami, hľuzami...). Hydroponické pestovanie rastlín (postup	Založiť kútik živej prírody a využívať ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy. Poznať a pomenovať viac druhov črepníkových rastlín (10 druhov). Poznať ich nároky na základné životné podmienky a pestované druhy správne ošetrovať. Vedieť založiť jednoduchú množiarničku, poznať jej význam a využitie. Vedieť regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov. Poznať spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KŽP. Vedieť

	celoročného ošetrovania rastlín).	odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky. Vedieť zasadiť do črepníkov (črepníkovať) rozmnožené rastliny. Osvojiť si základy hydroponického pestovania rastlín.
Význam zeleniny pre zdravú výživu. (zelenina - zdroj vitamínov, minerálnych látok, ochranných a liečivých látok, vlákniny. Pestrosť a a rovnomernosť spotreby zeleniny počas roka Hygienické zásady konzumácie čerstvej zeleniny.	**2. Poznávanie úžitkových rastlín** Poznávanie úžitkových rastlín – ich konzumných častí, plodov, semien (hlavne zeleninu). Robiť výstavky poznávaných druhov priebežne (semená, rastliny, konzumné časti, plody), aby žiaci poznali úžitkové rastliny v rôznych vývinových fázach. Zatriedenie poznávaných druhov zelenín do pestovateľských skupín. Poznať význam zeleniny pre zdravie a výživu. Pestovanie zeleniny z priamej sejby a z priesad.	Poznať 10 druhov úžitkových rastlín, rozlišovať ich konzumné časti a plody. Spracovať vzorkovnicu semien a poznať ich na základe vonkajších vlastností. Poznať pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, reďkovka, hrach). Poznať význam predpestovania rastlín.
Význam pokusy a pozorovaní z hľadiska a pochopenia nových poznatkov, z hľadiska objavov ania súvislostí, z hľadiska využívania nových informačných zdrojov pre ďalšiu bádateľskú činnosť.	**3. Pokusy a pozorovania** Podmienky klíčenia semien (vhodné napr. hrach, fazuľa). Význam vody, tepla a svetla pre rastliny (napr. fazuľa kríčková, hrach). Rýchlenie rastu rastlín teplotou. Význam pestovateľských podmienok na zakorenenie stonkových a koreňových odrezkov (teplo, vlhkosť substrátu a vzduchu v množiarničke). Vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia (úprava stonky, výmena vody, výživno – dezinfekčné prípravky).	Vedieť založiť jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín. V pravidelných intervaloch sledovať pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenávať objektívne výsledky pozorovania. Výsledky pozorovaní a pokusov vyhodnotiť.
Význam	4. **Pestovanie vonkajších okrasných rastlín** Poznávanie vonkajších okrasných rastlín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Pestovanie letničiek z predpestovaných priesad (napr. aksamietnica), ich vysadzovanie do črepníkov, na záhony, ošetrovanie.	Poznať 5 druhov nových vonkajších okrasných rastlín. Vedieť ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Dopestovanie okrasných rastlín. Vedieť pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojovať

pestovania vonkajších okrasných rastlín pre skrášľovanie širšieho okolia (škola, bydlisko). Oceňovať hodnoty vytvorené vlastnou pestovateľskou činnosťou. Využívanie okrasných rastlín k estetickému skrášľovaniu prostredia. Zvýšenie hodnoty okrasných rastlín aranžovaním. Dosiahnutými výsledkami prejaviť pozornosť a úctu svojim najbližším.	5. **Rez a úprava kvetín do váz** Poznávanie okrasných rastlín vhodných na aranžovanie (pestované druhy, lúčne druhy). Výstavky okrasných rastlín. Zásady zberu, rezu, prenášania, úpravy, sušenia a uskladnenia rastlinného materiálu. Základné pravidlá výberu a aranžovania okrasných rastlín. Aranžovanie kvetov a doplnkovej zelene do váz a plochých misiek. Viazanie kytíc, vencov. Zásady ošetrovania rezaných kvetov. Výstavky výsledkov aranžovania.	si postupy bezpečnej práce. Poznať vybrané druhy rastlín vhodných na aranžovanie. Poznať zásady rezu, prenášania a úpravy rastlinného materiálu. Osvojiť základné pravidlá aranžovania a použitia pomocného materiálu. Aranžovanie kvetín a okrasných rastlín pri významných príležitostiach (vianočné, veľkonočné, rodinné a spoločenské udalosti).

4. Stravovanie a príprava jedál - 3 hodiny

Hodnoty a postoje žiaka	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Vie sa vhodne správať počas stolovania. Dodržiava pravidlá stolovania a spoločenského správania. Vie poskytnúť (zabezpečiť) pomoc pri úraze.	Technika v kuchyni – význam. Základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre detí. Výber, nákup a skladovanie potravín . Z hľadiska zdravej výživy akcent v tematickom celku je na: ▪ potraviny rastlinného pôvodu, ▪ potraviny živočíšneho pôvodu, ▪ typické potraviny v iných krajinách, ▪ potraviny v supermarketoch, obalové materiály a identifikačné údaje na nich pre spotrebiteľa, ▪ príprava jednoduchého jedla, ▪ príprava narodeninovej torty, ▪ stolovanie.	Žiak vie pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie. Vie samostatne pripraviť jednoduchý pokrm. Vie udržovať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce. Vie poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.

5. Ľudové tradície a remeslá - 3 hodiny

Hodnoty a postoje žiaka	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Poznanie vlastných kultúrnych zvykov a tradícií. Poznanie a úcta ku kultúram iných národov/národnostných skupín. Rozvoj kreativity pri zhotovovaní produktov. Tvorivá práca v rozličných sociálnych formách (samostatná práca, práca vo dvojiciach, tímová práca).	***Skúmanie vlastnej kultúry*** - Skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznavať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií ***Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami*** - Skúmanie vlastných tradícií spojenými s vianočnými a veľkonočnými sviatkami. - Navrhnutie, vytvorenie vianočných (veľkonočných) ozdôb a doplnkov. - Uvažovanie (premýšľanie) o nich význame a využití. ***Spoznávanie ľudových remesiel*** Žiaci posnávajú základné ľudové remeslá, ktoré sa v minulosti vyskytovali v ich regióne (napr. drotárstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo ...) Skúmajú históriu týchto remesiel. Zhotovujú produkty starých ľudových remesiel. Žiak už v mladšom školskom veku by mal poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žije. Pri poznávaní ľudových tradícií žiak používa rôzne druhy technických a prírodných materiálov. Patrí k nim drevo, drôt, plech, šišky ihličnatých drevín, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera. Ľudové remeslá sú pre niektoré lokality Slovenska charakteristické remeslami. Tie sa môžu poznávať v rámci exkurzií, besied s ľuďmi, ktorí sa špeciálne venujú remeslám, návštevou múzeí a vlastnou aktivitou t. j., zhotovením predmetu, ktorý úzko súvisí s ľudovým remeslom.	Žiak pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry (Vianoc a Veľkej noci a ďalších zvykov). Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Pozná minimálne jedno remeslo v regióne s bohatou históriou.

4. Požiadavky na výstup pre 4. ročník ZŠ

Žiak vie:

- poznávať vlastností materiálov porovnávaním, triedením, experimentovaním,
- získať pracovné zručnosti s nimi.
- vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie.
- dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi.
- vytvárať pracovné prostredie s akcentom na estetiku prostredia.
- vážiť si hodnoty vytvorené človekom a prírodou.
- základné symboly pri technickom náčrte (čo znamená plná a prerušovaná čiara...).
- vedieť urobiť technický náčrt.

- základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlí.
- vysvetliť význam mostov a vie konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek (členitosť terénu, veľkosť rieky, zaťaženie mosta a pod.), vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu.
- navrhovať optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického.
- vysvetliť pojmy: elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič.
- rozlišovať vodivé a nevodivé materiály.
- vysvetliť spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu.
- zostaviť vybrané funkčné elektrické obvody podľa návodu.
- vysvetliť zásady bezpečnej mobility a pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli.
- zistiť technický stav vlastného bicykla.
- urobiť jednoduchú údržbu bicykla.
- založiť kútik živej prírody a využívať ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy.
- pomenovať viac druhov črepníkových rastlín (10 druhov) a pozná ich nároky na základné životné podmienky a pestované druhy správne ošetrovať.
- založiť jednoduchú množiarničku, poznať jej význam a využitie.
- regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov a pozná spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KŽP.
- vie odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky.
- zasadiť do črepníkov (črepníkovať) rozmnožené rastliny.
- vysvetliť základy hydroponického pestovania rastlín.
- vymenovať 10 druhov úžitkových rastlín, rozlišovať ich konzumné časti a plody.
- spracovať vzorkovnicu semien a poznať ich na základe vonkajších vlastností.
- realizovať pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, reďkovka, hrach).
- vysvetliť význam predpestovania rastlín.
- založiť jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín.
- v pravidelných intervaloch sledovať pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenávať objektívne výsledky pozorovania.
- výsledky pozorovaní a pokusov vyhodnotiť.
- vymenovať 5 druhov nových vonkajších okrasných rastlín.
- vie ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky).
- dopestovať okrasné rastliny.
- pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojovať si postupy bezpečnej práce.
- pomenovať vybrané druhy rastlín vhodných na aranžovanie.
- vysvetliť zásady rezu, prenášania a úpravy rastlinného materiálu.
- základné pravidlá aranžovania a použitia pomocného materiálu.
- aranžovať kvetiny a okrasné rastliny pri významných príležitostiach (vianočné, veľkonočné, rodinné a spoločenské udalosti).
- pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie.
- samostatne pripraviť jednoduchý pokrm.
- udržovať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce.
- poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.
- vysvetliť význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry (Vianoc a Veľkej noci a ďalších zvykov).
- zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu a pozná minimálne jedno remeslo v regióne s bohatou históriou.

5. Metódy a formy práce

Vyučovací proces sa rozvíja na základe obsahu stanovenom učebnými osnovami tak, aby sa dosiahli ciele uvedené pred tematickými celkami, ale aj konkretizované pri každom tematickom celku.

Najdôležitejším snažením pracovného vyučovania by mal byť ústup od reprodukčných činností. Viac sa zameriavať na rozvoj tvorivosti žiakov prostredníctvom metód riešenia problémových úloh.

V organizovaní vyučovacieho procesu navrhujeme viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou žiakov. Práve tímová práca sa využíva pri riešení rôznych technických problémov v bežnom živote. Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení technického problému, učiť sa od ostatných a niesť zodpovednosť za prácu celého tímu.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Ročník	tretí
Škola	EZŠ Palisády 57
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	základné

3. ročník
1 hodina – týždenne
33 hodín - ročne

Charakteristika predmetu

Pracovné vyučovanie pozostáva z dvoch samostatných zložiek – technických a pestovateľských prác. Rovnomerné zastúpenie obidvoch zložiek môže učiteľ meniť podľa potrieb a podmienok školy alebo podľa záujmov žiakov až po rozsah povinného učiva. Vo voliteľnej časti učiva môžu byť zaradené aj učivá z dopravnej výchovy, environmentálnej výchovy a informatickej výchovy.

Cieľom technických prác je pochopiť význam techniky ako zložky ľudskej kultúry, kde človek za pomoci vied ovláda prírodné sily a využíva prírodné bohatstvo. Žiaci sa majú oboznámiť s pozitívnymi aj negatívnymi dôsledkami techniky. Naučiť sa riešiť jednoduché technické problémy, ktoré sú zamerané na rozvoj technického myslenia a technickej tvorivosti. Oboznamovať sa s vlastnosťami technických materiálov.

Cieľom pestovateľských prác je aktívne a praktickou činnosťou oboznámiť žiakov so základnými biologickými zákonmi. Učia sa chápať podstatu javov, ich zákonitosti a poznávajú úlohu zásahov človeka do prírody. Naučiť sa spájať teoretické poznatky s praktickými pestovateľskými činnosťami. Viesť deti k aktívnej ochrane prírody a tvorbe životného prostredia prostredníctvom vlastnej práce.

Je potrebné viesť žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci, tvorivému uplatneniu poznatkov a k schopnosti prekonávať problémy a prekážky.

Ciele :

1. Materiály a technológie ich opracovania (5 hod. PU, 1 hod. VU)

-získať poznatky o ďalších druhoch textilných materiálov (pozorovaním, porovnávaním, triedením, experimentovaním),
- naučiť sa šiť a prišívať gombíky,
- rozvíjať technickú predstavivosť pri zhotovovaní strihu,
- dodržiavať bezpečnosť pri práci.

2. Základy konštruovania (5 hod. PU, 3 hod. VU)

- poznávať na základe skutočnosti elementárne konštrukčné prvky, používať ich pri riešení jednoduchých úloh,
- rozvíjať u žiakov technické myslenie,
- pútavou formou zoznámiť žiakov s rôznymi konštrukciami a jednoduchými mechanizmami,
- viesť žiakov k ich zdravej súťaživosti pri vyhľadávaní a riešení technických úloh,
- pochopiť význam jednotlivých častí a funkciu bicykla.

3. Praktická príprava pre rodinný život (3 hod. VU)

- prehĺbenie poznatkov o textilných látkach,
- prehĺbenie poznatkov o elektrických spotrebičoch, ktoré sa používajú v bytovom interiéri,
- oboznámenie sa s bezpečnosťou a hygienou v domácnosti.

4. Ľudové tradície a ľudové remeslá na Slovensku (3 hod. VU)

- oboznámiť sa s tradíciami spracovania dreva, kovov a remeslami viažucimi sa na ich spracovanie (tesárstvo, rezbárstvo, kolárstvo, košikárstvo, drotárstvo, kováčstvo a iné),
- oboznámiť sa s tradičným využívaním dreva - stavba obydlí, výroba nábytku, dopravných prostriedkov, predmetov každodennej potreby, hračiek a pod.

5. Pracovne orientované vychádzky (1 hod. PU, 1 hod. VU)

- vychádzky orientovať tak, aby žiaci mali možnosť priamo pozorovať veci a javy z oblasti techniky v súčasnosti i v minulosti, ktoré súvisia s prebraným učivom,
- vychádzky sú zamerané na získanie poznatkov o materiáloch, strojoch a niektorých druhov výrobkov.

6. Pestovanie črepníkových rastlín (3 hod. PU, 3 hod. VU)

- poznávanie črepníkových rastlín (15 druhov), požiadaviek na pestovateľské podmienky a ich zatriedenie podľa okrasnosti,
- priebežné ošetrovanie rastlín a osvojenie si ďalších spôsobov vegetatívneho rozmnožovania,
- vedieť vymenovať príklady rozmnožovania (osvojenie 3 nových spôsobov).

7. Poznávanie úžitkových rastlín (1 hod. PU)

- poznávanie ďalších (12 druhov) úžitkových rastlín (konzumných častí, plodov, semien),
- zatriedenie do pestovateľských skupín.

8. Pokusy a pozorovania v KŽP (3 hod. PU, 3 hod. VU)

- zistiť vplyv výživných látok na hydroponicky pestované rastliny (pestovanie v živom roztoku a vo vode),
- uvedomiť si význam správnych zásad ošetrovania rezaných kvetov.

9. Pestovanie vonkajších okrasných rastlín a priesad (2 hod. PU, 1 hod. VU)

- vedieť dopestovať priesady okrasných rastlín a zeleniny,
- vedieť dopestovať cibuľové a hľuznaté kvetiny.

10. Rez a úprava kvetín do váz (1 hod. PU, 1 hod. VU)

- osvojiť si základné pravidlá aranžovania kvetov,
- naučiť sa viazať kytice.

11. Pestovanie zeleniny (3 hod. VU)

- naučiť sa pestovať zeleniny z priesad,
- vedieť pripraviť záhon na výsadbu, sadiť a priebežne ošetrovať rastliny,
- poznať škodlivosť burín.

12. Pokusy a pozorovania na ŠPP (2 hod. VU)

- pokusom a pozorovaním pochopiť význam pestovania rôznych odrôd rastlín.

13. Vychádzky a exkurzie s pestovateľským zameraním (1 hod. PU, 1 hod. VU)

- oboznámiť sa s významom poľnohospodárskej mechanizácie pri pestovaní rastlín.

Stupeň:	Obsahový štandard	Výkonový štandard
I/4/1	Pestovateľské práce	13 hodín
	Kútik živej prírody Starostlivosť o kútik živej prírody Úprava kvetov, listov, plodov Rýchlenie rastlín Priesady Vegetatívne rozmnožovanie	Žiak vie: - Rozlíšiť druh pôdy - Rozlíšiť vhodnosť sadenia jednotlivých rastlín - Rozpoznávať zložky pôdy, hnojenie a zalievanie - rozlišovať úžitkové rastliny podľa farby, chute, vône, hmatu - si vytvoriť správny prístup k živej prírode - využiť základné zásady aranžovania - rozpoznávať význam tepla, svetla a vody pre život rastlín - určovať rozdiely vonkajších a vnútorných rastlín - spôsob nepohlavného rozmnožovania rastlín prostredníctvom rodičovského rozdelenia organizmu
I/4/2	**Technické práce**	**20 hodín**
	Montáž – demontáž Práca s papierom a kartónom Práca s textilom Práca s odpadovým materiálom Práca s modelovacou hlinou	Žiak vie: - zhotovovať výrobky z rôznych technických materiálov - vytvoriť jednoduchý ozdobný predmet z drôtu - pracovať z rôznymi druhmi textilu - používať ozdobné stehy, prišívať záplatu, gombíky - ovládať praktické činnosti – strihanie, lepenie, lámanie, etc. - Rozlíšiť technické pojmy „kľuka“, „kladka“, „ozubené koleso“
TP: základy konštruovania-konštrukcie z papiera - šarkan	Zhotovené výrobky by sa mali stať prostriedkom na pochopenie princípu činnosti hračky a správnej voľby materiálu k jej zhotoveniu.	Žiaci by sa mali naučiť zhotovovať výrobky z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtiky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí.

TP: konštrukcie z papiera- skladacia taška	Zhotovené výrobky by sa mali stať prostriedkom na pochopenie princípu činnosti hračky a správnej voľby materiálu k jej zhotoveniu.	Žiaci by sa mali naučiť zhotovovať výrobky z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtiky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí.
Ľudové tradície a remeslá na Slovensku – jednoduchá bižutéria z drôtu	Jednoduchá bižutéria z drôtu (prípadne v kombinácii s odrezkami dreva).	Žiaci by sa mali oboznámiť s prácou s drôtom a spôsobmi výroby drôtených dekoračných predmetov.
PP: poznávanie úžitkových rastlín, ich konzumných častí	Pestovanie zeleniny v skleníkoch, pareniskách (rýchlenie zeleniny). Dopestovanie priesad zeleniny a okrasných rastlín. Poznávanie zeleniny. Poznávanie okrasných rastlín a najrozšírenejších burín.	Žiaci by sa mali naučiť rozlišovať úžitkové rastliny podľa farby, chute, vône a hmatu.

PP: práce v KŽP, starostlivosť o rastliny.	Starostlivosť o KŽP a dopestovanie dospelých rastlín.	Žiaci si osvoja správny prístup k živej prírode a jej význame pre život.
- Práce v jeseni , náučná vychádzka	Exkurzia na trh.	Žiaci sa oboznámia s jesenným zberom úrody, jeho uskladnenia a významu pre zdravie.
PP: pokusy a pozorovania v KŽP- vplyv výživných látok na rast rastlín	Priebežné sledovanie rastu rastlín a kvalitatívne, kvantitatívne vyhodnotenie úrody.	Žiaci sa naučia poznávať vplyv hnojív, zalievania, slnečného žiarenia na rast a vývin rastlín.
PP: úprava suchých kvetín- aranžovanie	Estetická úprava kvetov, tráv, listov a iných plodov do celku.	Žiaci si majú osvojiť základné zásady aranžovania (zosúladenie jednoduchej úpravy kvetov a vhodný výber vázy, keramickej nádoby).
TP: **práca s papierom – netradičné náčinie – odpadový materiál**	Spôsoby využitia recyklácie papiera.	Žiaci si osvoja využívanie odpadového materiálu a význam ekológie na životné prostredie.
TP: práca s textilom –	Pozorovaním štruktúry na vzorkách textílií sa oboznámia so základnými	Žiaci sa naučia pracovať s rôznymi druhmi textilu a esteticky využívať vianočné motívy.

vianočná výšivka	väzbami tkanín - plátnovou, keprovou (prípadne špeciálnymi väzbami vytvárajúcimi plošné vzory).	
PP: aranžovanie kvetín- ikebana na Vianoce	Esteticky využiť okrasné rastliny ku skrášľovaniu životného prostredia v období Vianoc.	Žiaci si osvoja vedomosti o rôznych druhoch ihličnatých drevín a ich estetické využitie v období Vianoc.
TP: práca so stavebnicou- montáž a demontáž auta	Priestorové modely. Konštrukcie- zložitejšie priestorové modely.	Žiaci si osvoja výrazy a pojmy: názvy jednotlivých súčastí stavebnice - hriadeľ - ložisko - koleso - hnacie koleso
TP: práca s papierom - tangram	Druhy papiera podľa stupňa vyglejenia. Rozdelenie papiera podľa plošnej hmotnosti.	Žiaci sa naučia poznávať ďalšie druhy papiera: baliaci biely a hnedý, hodvábny, krepový, sivá a vlnitá lepenka.
- človek a technika	Konštrukcie okolo nás.	Žiaci sa naučia pozorovať pohyblivé konštrukčné spoje (dopravné prostriedky, stavebné stroje a pod.). Význam techniky pre život človeka.
PP: pokusy a pozorovania v KŽP – vplyv tepla a svetla na rast rastlín	Vplyv rozsadzovania (pikírovania) na rast a vývin dopestovaných priesad (vhodná aksamietnica). Rýchlenie rastu rastlín teplom (dopestovať v zimnom období v kvetináči, napr. vňať pažítky, cibule, petržlenu).	Žiaci si prakticky vyskúšajú prácu s pestovaním úžitkových a okrasných rastlín a overia si význam tepla, svetla, vody na život rastlín.
TP: práca s odpadovým	Výrobky zhotovujeme z odpadových materiálov v domácnosti ako sú napr. drevené odrezky, obaly z	Žiaci si osvoja praktické činnosti: strihanie, vystrihovanie, rezanie, lámanie, ohýbanie, lepenie, šitie, dierkovanie - prevliekanie, pevné

materiálom - ťahací panák	kartónu, PVC fólie, plastové fľaše, tégliky apod.	rozoberateľné skrutkové spoje apod.
TP: konštrukcia bicykla- z čoho sa skladá, povinné vybavenie, zásady starostlivosti o bicykel	Konštrukcia bicykla z hľadiska bezpečnosti jazdy. Časti bicykla, povinné vybavenie, elektrický obvod, zásady starostlivosti o bicykel. Pravidlá jazdy na bicykli.	Žiaci sa naučia zistiť technický stav vlastného bicykla, kontrola a vylepšenie technického stavu bicykla. Ďalej si žiaci osvoja zásady starostlivosti o bicykel
TP: práca s textilom – dekoračný obraz z textilného odpadu	Oboznámia sa s uplatnením ozdobných stehov v odevnej a bytovej tvorbe. Spoznajú možnosti údržby odevov a jednoduchej opravy - látaním, prípadne našitím záplaty (klasickej alebo ozdobnej).	Žiaci sa oboznámia s výrobou ďalších druhov textilných materiálov pletením priadzí a lisovaním vlákien. Rozlišujú vlastnosti textilných materiálov podľa pôvodu (prírodné, rastlinné, živočíšne a syntetické) a spôsobu vyhotovenia (tkané, pletené a lisované).
TP: - práca so stavebnicou – traktor	Konštrukcia zložitejších pohyblivých priestorových modelov, zostavovanie modelov s použitím prevodov (remeňový, s ozubenými kolesami) - výťah, žeriav, traktor, lietadlo, kolotoč, veterný mlyn, lanovka.	Žiaci by mali zvládnuť výrazy a pojmy: kľuka - kladka - lano - ozubené koleso – súkolesie.
TP: - práca so stavebnicou– veža – náčrt výrobku	Konštrukcia jednoduchých stavieb a riešenie technických úloh.	Žiaci by si mali osvojiť spájanie predstavy so skutočnosťou.
TP: práca so stavebnicou, konštrukcia veže	Samostatná práca so stavebnicou – konštrukcia podľa náčrtu.	Žiaci si prakticky vyskúšajú, prácu podľa daného plánu.

TP: práca s kartónom a papierom – zhotovenie modelu veže	Zhotovovanie veže. Využívanie rozličných druhov papiera.	Žiaci si overia vedomosti so statikou stavby.
TP: dokončenie výrobku	Vyhodnotenie práce.	Žiaci sa naučia prijať pochvalu a kritiku.
PP: Pestovanie vonkajších okrasných rastlín - poznávanie vonkajších okrasných rastlín	Dopestovanie priesad okrasných rastlín (napr. trvalky), vysadenie, ošetrovanie (okrasný záhon, debnička).	Žiaci sa naučia poznávať rozdiely vonkajších a vnútorných rastlín.
PP: starostlivosť o okrasné rastliny	Vysadzovanie, priebežné ošetrovanie rôznych pestovateľských skupín okrasných rastlín na záhonoch (hlavne trvalky, cibuľové a hľuznaté rastliny). Zber semien.	Žiaci sa naučia pripraviť záhon na výsadbu, sadiť a priebežne ošetrovať rastliny,
PP: pokusy a pozorovania v KŽP - vegetatívne rozmnožovanie rastlín /	.Vegetatívne rozmnožovanie (napr. delením, cibuľami, semenami.	Žiaci by mali pochopiť spôsob nepohlavného rozmnožovania rastlín prostredníctvom rozdelenia rodičovského organizmu, pričom vznikne jeho identický klon.

PP: **práce v KŽP presádzanie rastlín**	Poznávanie burín (4 druhy), ich škodlivosť a význam vyplievania burín a okopávania	Žiaci sa naučia rozlišovať úžitkové rastliny od burín.
TP: montážne a demontážne práce	Práca so stavebnicou podľa vlastného výberu.	Žiaci sa naučia dodržiavať bezpečnosť pri práci.
TP: práca s papierom, darček pre mamu-origami	Práca s papierom podľa vzoru.	Žiaci si osvojujú zručnosť pri práci s papierom.
TP: práce s textilom - maňušky	Práca s rozličnými druhmi materiálu (papier, textil, plast).	Žiaci sa naučia využívať odpadový materiál.
PP: spôsoby rozmnožovania rastlín	Vychádzka do botanickej záhrady.	Žiaci sa oboznámia s dvojakým rozmnožovaním rastlín (pohlavne a nepohlavne)
TP: odpadový materiál-hračka	Zhotovenie ľubovoľnej hračky.	Žiaci zúročia naučené vedomosti a zručnosti k využitiu odpadových materiálov.

Prierezové témy:

Prierezové témy:
DV – Dopravná výchova
MEV – Mediálna výchova
MUV – Multikulturálna výchova
ENV – Environmentálna výchova
OŽZ – Ochrana života a zdravia
OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
RGV – Regionálna výchova
TVPZ – Tvorba projektu a prezentácia zručnosti

Prierezové témy sú priebežne zaraďované do časovo – tematických plánov.

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

ČLOVEK A HODNOTY

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Náboženská výchova - evanjelické náboženstvo
ISCED1

Charakteristika predmetu:

Predmet evanjelické náboženstvo je povinným predmetom na prvom stupni evanjelických základných škôl. Evanjelické náboženstvo, má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutnosti individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.

Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základných interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií (bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu), ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspôsobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.

Súhrnne teda môžeme povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní (ukázať žiakom) správnej cesty v živote, hľadaniu jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci na prvom stupni základných škôl sa na hodinách evanjelického náboženstva oboznamujú predovšetkým so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárňovať svoj život.

Ciele predmetu:

Cieľom evanjelického náboženstva ako povinného predmetu na 1. stupni evanjelickej základnej školy je:

- osvojiť si základné biblické pojmy
- získať základný prehľad zvesti Biblie, biblických príbehov

1. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

1. TC Človek a spoločenstvo - Ja a môj svet / OSR, VMR /

- Miesto, kde mám svoj priestor, kde sa cítim bezpečne
- Význam rodiny a blízkych ľudí ako Božieho daru
- Božie kráľovstvo, miesto kde vládne Pán Ježiš

2. TC Boh a Jeho stvorenie – Boží svet / EV, DV /

- Odkiaľ sa vzal tento svet – príbeh stvorenia
- Neposlušnosť voči Pánu Bohu prináša trest

3. TC Modlitba / MV /

- Rozhovor s Pánom Bohom, poriadok modlitebného života
- Praktické používanie modlitby, príklady – Modlitba Pánova

4. TC Záchranca pre svet / MKV /

- Predpovede a zvestovania o narodení Mesiáša
- Pán Boh pripravil záchranu – príbeh Vianoc
- Miesto, kde sa stretávame s Pánom Bohom bolo pre Pána Ježiša veľmi vzácne

5. TC Ježišovo pôsobenie / OSR /

- Pán Ježiš Kristus je Boží Syn, robí divy, má moc nad prírodou
- Povoláva svojich učeníkov a učí ich o Božom kráľovstve
- Pán Ježiš má moc nad chorobou, uzdravuje aj nevyliečiteľne chorých
- O Božom kráľovstve rozpráva Pán Ježiš podobenstvá, aby sme lepšie rozumeli

6. TC Veľkonočný príbeh / RVTLK /

- Obeť na kríži prináša záchranu a večný život pre všetkých veriacich ľudí
- Smrťou na kríži sa všetko nekončí, vzkriesenie Pána Ježiša nám dáva nádej na večný život
- Prísľub Pána Ježiša, že ide k Otcovi pripraviť nám miesto je radostnou správou

7. TC Som Božie dieťa /OSR/

- Duch Svätý prichádza na Letnice a mení učeníkov na apoštolov
- Spoločenstvo veriacich v Pána Ježiša Krista sa nazýva cirkvou
- Zvláštny dom, v ktorom sa stretávajú kresťania. Vedieť ako vyzerá evanjelický kostol
- Pán Boh je Otec, Syn a Duch Svätý – Svätá Trojica

2. ročník
2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

1. TC **Kniha života / MKV, OSR /**
   - Biblia, ako výnimočná kniha a jej dôležitosť pre kresťanov
   - Základné rozdelenie Biblie a jej knihy
2. TC **Vzťah medzi Pánom Bohom a človekom / OSR, MKV /**
   - Biblické príbehy Starej zmluvy od Kaina a Ábela až po Józuu a obsadenie Kanaánu
   - Vzťah biblických postáv k Pánu Bohu a ich viera a poslušnosť
3. TC **Doba sudcov / VMR, OSR /**
   - Príbehy biblických postáv sudcov a Rút
   - Spoliehanie sa na Božiu moc v živote
4. TC **Doba kráľov / RVTLK, OSR /**
   - Príbehy izraelských kráľov a ich vzťah k Pánu Bohu
   - Poukázanie na poslušnosť Božiemu slovu
5. TC **Proroci / MKV /**
   - Život Božích služobníkov a ich poslanie
   - Božia pomoc a ochrana aj v najťažších chvíľach života
6. TC **Prorok ohlasuje príchod Mesiáša / MKV /**
   - Ján Krstiteľ - prorok Novej zmluvy, ktorý ohlasuje príchod Mesiáša
   - Pokrstenie Pán Ježiša a Božie svedectvo o svojom Synovi

3. ročník
2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

1. TC **V Koho verím / OSR, ENV /**
   - Znenie a rozdelenie Všeobecnej viery kresťanskej
   - Obsah a význam jednotlivých článkov Všeobecnej viery kresťanskej
2. TC **Boh nám dáva svoje slovo / MKV, OSR /**
   - Oboznámenie sa s Bibliou ako Božím slovom
   - Naučiť sa orientovať v Biblii
3. TC **Dekalóg / OZZ, MKV /**
   - Cez Mojžiša dostávame pravidlá pre život – 10 Božích prikázaní

- Rozdelenie a význam Božích prikázaní

4. TC **Pane, nauč nás modliť sa! / MKV, OZZ /**
- modlitba ako komunikačný prostriedok s Pánom Bohom
- Rozdelenie a význam prosieb modlitby Otčenáš

4. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

1. TC **Ježišovo verejné pôsobenie/ MEV,MKV /**
- Pán Ježiš ovláda Božie slovo a ním pozýva k nasledovaniu
- Pán Ježiš oslovuje učeníkov a volá ich pracovať pre Božie kráľovstvo

2. TC **Pán Ježiš mení životy ľudí/ RVTLK /**
- Biblické postavy Novej zmluvy a ich stretnutie s Pánom Ježišom
- Stretnutie s Pánom Ježišom znamená zmenu v živote človeka

3. TC **Pán Ježiš vyučuje /OSR /**
- Pán Ježiš rozpráva príbehy zo života a vysvetľuje na nich Božie kráľovstvo
- Podobenstvá nás učia ako sa má správať kresťan

4. TC **Pán Ježiš uzdravuje /OŽZ /**
- Pán Ježiš pomáha tým, ktorí potrebujú a prijímajú Jeho pomoc
- Príbehy uzdravenia ľudí ukazujú na Ježišovu moc nad chorobou

5. TC **Pán Ježiš robí divy/ENV /**
- Pán Ježiš tým, že robí divy ukazuje svoju moc nad prírodou a nad smrťou

6. TC **Pán Ježiš hovorí o sebe/ RVLTK /**
- Pán Ježiš chce poukázať na svoje poslanie pre nás
- Používa príklady zo života, aby nám priblížil kto je

7. TC **Ježišovo dielo vykúpenia/ RVLTK /**
- Príbeh Ježišovej obete na Golgote pre záchranu hriešnikov
- Ukrižovanie, smrť a vzkriesenie je dôkazom Ježišovej moci nad smrťou

8. TC **Cirkev je miesto, kde patrím aj ja/OSR /**
- Cirkev a jej poslanie, priestor pre všetkých bez rozdielu
- Život prvých kresťanov a pôsobenie apoštolov

Vzdelávací štandard

Vo vyučovaní náboženskej výchovy / náboženstva je potrebné zadefinovať štandardy, ktoré vychádzajú zo skutočnosti, že v tomto predmete chceme odovzdať konkrétne vedomosti. Zároveň chceme učiť aj k správnym postojom v živote kresťana, vychádzajúcim z poznania Božieho slova, osobného vzťahu k Pánu Bohu, k spoločenstvu ľudí a k svetu, v ktorom žije.

Dôležitú úlohu tu zohráva hodnotová orientácia žiakov a osvojenie si správnych postojov. Predmet náboženská výchova má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti. Budujú vnútorný svet žiakov a kladné charakterové vlastnosti.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova / náboženstvo vo svojej obsahovej časti zahŕňa základné poznatky z tematického okruhu – základné učivo. Obsahový štandard teda vymedzuje základné učivo z daného tematického celku v danom ročníku a rozsah učiva je záväzný. Výkonový štandard je súhrn požiadaviek na vedomosti, zručnosti, ktoré si majú žiaci osvojiť z daného tematického celku v danom ročníku, aj keď na rôznej úrovni. Vo svojej výkonovej časti ukazuje, čo si má žiak osvojiť a má to byť vidieť nie len na vedomostiach, ale predovšetkým na jeho správaní.

1. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Stupeň	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.ročník			
I. / 1. / 1.	**1. Človek a spoločenstvo** **Ja a môj svet**		**6 hod.**
	Môj domov	- vie vyjadriť, čo je to domov a čo pre neho znamená - pozná rôzne domovy ľudí	- uvedomuje si dôležitosť domova - vie byť vďačný Pánu Bohu za domov
	Moja rodina	- vie definovať, čo je to rodina - vie vyjadriť rodinné vzťahy - pozná 4. Božie prikázanie	- vie zhodnotiť čo poskytuje rodina a spoločenstvo - hovorí o rodine, vie oceniť láskavé prostredie a sám sa snaží ho vytvárať - poznáva vlastnú úlohu v svojej rodine
	Úcta k starším - pozdravy	- pozná vysvetlenie 4.Božieho prikázania - vie prejavovať úctu k starším - pozná pozdravy a vie ich používať	- chápe význam úcty k starším ľuďom - uvedomuje si potrebu slušného správania na verejnosti - dieťa sa vie slušne pozdraviť, slušne poprosiť, poďakovať, ospravedlniť sa
	Moja trieda a moji priatelia	-dieťa spoznáva dôležitosť priateľstva a učí sa tvoriť priateľstvá v novom školskom kolektíve	- dieťa chápe význam nadväzovania peknych priateľstiev - predchádza negatívnym javom (žalovanie, konflikty)
	Nebeský domov – Podobenstvo o boháčovi a Lazarovi	- vie rozlíšiť pozemský a nebeský domov; - pozná Ježišovo pozvanie do Božieho kráľovstva uvedomuje si, že život na zemi úzko súvisí so životom v nebi	- chápe význam nebeského domova pre jeho život - túži bližšie poznávať Božie kráľovstvo - naše správanie voči ľuďom je dôležité pre večnosť.
I. / 1. / 2.	**2. Boh a Jeho stvorenie** **Boží svet**		**6 hod.**
	Boh, Stvoriteľ – Pán, ktorý stvoril všetko	- pozná príbeh stvorenia - vie, kto je Stvoriteľ - pozná 1. Božie prikázanie	- cíti obdiv nad úžasným Stvoriteľským dielom - vie ďakovať za stvorenie - túži spoznávať krásu a dokonalosť Božieho stvorenia

	Pán Boh sa o nás stará	- vie, ako sa Pán Boh postaral o človeka v raji a ako sa stará o ľudí dnes - vie sa poďakovať za starostlivosť v modlitbe	- vie pochopiť význam Božej lásky a starostlivosti pre človeka - túži byť vďačný za všetko, čo má ; ochrana všetkého stvorenia, starostlivosť o prírodu a okolie
	Človek - Božie dielo Adam a Eva v raji	- vie, že človek bol stvorený z Božej lásky - pozná úlohu, ktorú dal Boh človeku	- uvedomuje si, že je Božím stvorením - Chápe význam manželstva a rodiny
	Hriech a Boží trest – neposlušnosť	- pozná pôvod hriechu - vie slovne vyjadriť rozdiel medzi dobrom a zlom na konkrétnych príkladoch	- oceňuje dobro - vie konať dobro - odmieta zlo
	Babylonská veža	- vie porozprávať príbeh o staviteľoch Babylonskej veže; chápe príčinu trestu, rozumie prejavu a dôsledkom neposlušnosti a pýchy	- dieťa sa učí nepovyšovať sa nad ostatných, je vedené ku skromnosti, ochote pomôcť iným
I. / 1. / 3.	**3. Modlitba**		**5 hod.**
	Modlitba – rozhovor s Pánom Bohom	- vie, čo je modlitba; pozná vhodné oslovenia v modlitbe, význam vďaky a prosby a tiež význam slovka amen v modlitbe	- žiak sa učí prostredníctvom modlitby komunikovať s Pánom Bohom - cez modlitbu si buduje osobný, blízky vzťah k Pánu Bohu
	Kedy a kde sa môžeme modliť?	- vyučujúci oboznámi dieťa s možnosťami – kedy a kde sa môže dieťa venovať modlitbe - dieťaťu je vysvetlené kde sa môže pravidelne modlievať. /jeho izbička, chrám, besiedka, príroda/	- dieťa sa dokáže s dôverou obracať na Pána Boha v rôznych situáciách - vie, že je modlitba pre veriaceho človeka veľmi potrebná a samo praktizuje časté modlitby
	Príklady modlitieb	- dieťa sa postupne zoznámi s rôznymi modlitbami, ktoré môže použiť pri konkrétnych príležitostiach /ráno, večer, pred a po jedle./ - vie modlitbu na začiatku a konci vyučovania	- dieťa má vlastné skúsenosti s modlitbou - vie vhodne používať modlitbu - rešpektuje postoje pri modlitbe - buduje si vlastnú skúsenosť s modlitbou
	Modlitba Pánova	- žiak vie, koľko prosieb a ktoré obsahuje Modlitba Pánova, - chápe obsah prosieb Otčenáša primerane svojmu veku.	- dieťa ovláda Modlitbu Pánovu - pomocou nej rozvíja svoj modlitebný život - chápe modlitbu ako niečo prirodzené
I. / 1. / 4.	**4. Záchranca pre svet**		**7 hod.**

	Anjelské návštevy	- pozná význam slova anjel - pozná príbeh o zvestovaní narodenia Pán Ježiša anjelom; - poslanie anjelov podľa Biblie	- uvedomuje si, že Pán Ježiš je zvláštny človek – Boží syn - cíti radosť zo zvestovania narodenia Záchrancu aj pre nás dnes
	Pán Ježiš prichádza - Vianoce	- pozná príbeh o narodení Pána Ježiša - vie, že Pán Ježiš je Boží Syn	- chápe potrebu narodenia Pána Ježiša - uvedomuje si význam Vianoc
	Pastieri v Betleheme	- vie o betlehemských pastieroch ako sa dozvedeli o narodení Pána Ježiša	- uvedomuje si, že Pán Boh sa prihovára všetkým ľuďom bez rozdielu postavenia
	Predstavenie Pána Ježiša v chráme	- pozná dôvod, prečo priniesli rodičia Pána Ježiša do chrámu - vie, kto v chráme očakával Mesiáša - zoznámi sa s postavami Anny a Simeona	- chápe zmysel predstavenia dieťaťa v chráme - chápe, prečo Simeon a Anna čakali Mesiáša a prečo chválili Pána Boha za Ježiša
	Traja mudrci	- spoznáva príbeh navštívenia Pána Ježiša mudrcmi z východu - vie, aké dary mu priniesli a ako našli cestu k nemu	- uvedomuje si, že Pán Ježiš je niekto veľmi vzácny - chápe, prečo podnikli mudrci takú dlhú cestu - rozumie, že Pán Ježiš a Jeho ponuka odpustenia a milosti je tu pre všetkých ľudí z ktoréhokoľvek národa
	Dvanásťročný Ježiš v chráme	- dieťa sa z tohto príbehu naučí, kedy a prečo šiel Pán Ježiš prvý raz do Jeruzalemského chrámu a ako ho rodičia hľadali a našli v chráme	- uvedomuje si význam chrámu pre Pána Ježiša aj pre svoj vlastný život - uvedomuje si dôležitosť poslušnosti voči rodičom - vie, ako teba prejaviť poslušnosť a lásku k rodičom
I. / 1. / 5.	**5. Ježišovo pôsobenie**		**19 hod.**
	Pán Ježiš a Jeho moc Bohaté lovenie rýb – L 5,1-11	- dieťa spozná príbeh o bohatom love rýb - naučí sa, že Pán Ježiš je mocný Pán – Pán, ktorý vládne i nad prírodou - Ježiš si však pre službu povoláva rybárov, ktorým dáva úlohu – privádzať k Nemu ľudí	- dieťa vie, prečo je Pán Ježiš mocný - chce byť poslušné ako Peter a počúvať na Jeho slovo - vie, prečo sa rybárov zmocnil strach a rešpekt - dieťa chce tiež nasledovať Pána Ježiša
	Ježiš a učeníci	- žiak sa dozvie základy o Ježišových učeníkoch, o ich vyvolení - povolaní; - vie o čom Pán Ježiš učil svojich učeníkov primerane veku dieťaťa	- túži sa stať tiež učeníkom Pána Ježiša a učiť sa od Neho - chápe veľkosť Pána Ježiša ako najlepšieho učiteľa
	Ježiš, priateľ detí	- vie, ako sa Pán Ježiš stretol s deťmi - pozná postoj Pána Ježiša k deťom	- uvedomuje si Ježišovu lásku aj k tým najmenším - túži sa stretnúť s Pánom Ježišom

	Ježišova moc nad prírodou Búrka na mori – Mt 8	- pozná príbeh búrky na mori - vie ako ukázal Pán Ježiš svoju moc	- chápe strach učeníkov v nebezpečenstve - uvedomuje si Ježišovu moc nad živlami
	Svadba v Káne – J 2	- pozná príbeh premenenia vody na víno - vie, prečo Pán Ježiš premenil vodu na víno	- uvedomuje si Ježišovu moc - chápe Ježišovu pomoc, ktorá je prejavom Jeho božskej moci
	Nasýtil zástupy – Mt 14	- pozná príbeh o nasýtení zástupov - vie koľkých ľudí a ako Pán Ježiš nasýtil	- uvedomuje si Ježišovu moc - chápe Ježišov čin ako prejav lásky k ľuďom - vie byť vďačné za stravu, pitie i ostatné dary, ktoré nám Boh dáva
	Pán Ježiš chodí po mori – Mt 14	- dieťa sa učí vnímať Pána Ježiša ako mocného Božieho Syna a pozná príčiny a súvislosti tohto príbehu	- dieťa rozumie situáciám, ktoré môžu byť nebezpečné a učí sa ako reagovať, ako sa chrániť - vníma Božiu ochranu a pomoc ako dôležitú istotu vo svojom živote
	Ježišova moc nad chorobou Dvaja slepci – Mt 9	- pozná príbeh uzdravenia dvoch slepcov - vie, prečo ich Pán Ježiš uzdravil - prostredníctvom príbehu sa učí vcítiť do nevidomých ľudí	- uvedomuje si Ježišovu lásku k chorým ľuďom - cíti radosť z uzdravenia slepcov - chce pomáhať hendikepovaným ľuďom
	Uzdravenie porazeného – Mt 9	- pozná príbeh uzdravenia porazeného - vie, ako sa porazený dostal k Pánu Ježišovi a prečo ho uzdravil	- uvedomuje si ťažkú situáciu chorého človeka - chápe priateľov a ich veľkú snahu pomôcť chorému - túži pomáhať druhým
	Uzdravenie malomocného – Mk 1,40-45	- vie, že Pán Ježiš je Boží Syn - vie, že Pán Ježiš z lásky k človeku a pre vieru vracia ľuďom zdravie - pozná príbeh malomocnom človeku	- uvedomuje si moc Pána Ježiša - pozná Jeho lásku k človeku - spolucíti s chorými ľuďmi a učí sa vnímať ich potreby - je ochotné pomáhať
	Ježišova moc nad smrťou Vzkriesenie Lazara – J 11	- pozná, koho Pán Ježiš vzkriesil - vie vyrozprávať príbeh vzkriesenia Lazara	- uvedomuje si, že Pán Ježiš je skutočný Boh - cíti vďačnosť za zasľúbenie večného života veriacim
	Najlepší učiteľ Podobenstvá: O staviteľoch – Mt 7, 24-27 O stratenej ovečke – L 15,1-7 O stratenej minci – L 15,8-10 O poklade a perle – Mt 13,44 - 46	- pozná Ježišove podobenstvá - vie vyrozprávať podobenstvo - vie vysvetliť podobenstvo - rozmýšľa nad posolstvom podobenstiev	- chápe význam a súvislosti v podobenstvách - uvedomuje si, že Pán Ježiš je najlepší učiteľ o Božom kráľovstve - túži poznať pravidlá Božieho kráľovstva

I. / 1. / 6.	**6. Veľkonočný príbeh**		**7 hod.**
	Posledná večera	- pozná príbeh o poslednej večeri - vie ako Pán Ježiš ustanovil večeru Pánovu - pozná spôsob, ako prijímame večeru Pánovu	- chápe význam večere Pánovej - cíti smútok z rozlúčky s Pánom Ježišom - uvedomuje si, že Pán Ježiša čaká niečo zlé
	Zajatie Pána Ježiša a súd	- dieťa sa dozvedá príbeh o zajatí Pána v Getsemane - vie o prejave Ježišovej lásky aj k svojim nepriateľom – uzdravenie ucha veľkňazovho sluhu - dieťa sa veku primerane učí, prečo a kým bol Pán Ježiš odsúdený	- dieťa cíti obdiv k Pánovi Ježišovi, ktorý sa dobrotivo správa aj k svojim nepriateľom - vie, že Pán Ježiš je nepravdivo obvinený a nespravodlivo odsúdený - učí sa odmietať zlo – klamstvo – podvod a naopak oceňuje Ježišovu lásku, obetavosť a schopnosť zniesť krivdu a nespravodlivosť
	Pán Ježiš umiera na kríži	- pozná príbeh ukrižovania - vie, prečo musel Pán Ježiš zomrieť na kríži - vie, čo znamená smrť Pána Ježiša na kríži pre kresťanov	- cíti vďačnosť za obeť Pána Ježiša na kríži a túži po odpustení - uvedomuje si význam ukrižovania Pána Ježiša ako veľkého daru Božej milosti pre všetkých ľudí
	Vstal z mŕtvych – Vzkriesenie	- pozná príbeh vzkriesenia - vie, čo znamená vzkriesenie pre veriaceho človeka – nádej a radosť pre veriaceho človeka	- cíti radosť zo vzkriesenia Pána Ježiša - žiak je vďačný za nádej a dar večného života
	Cesta do Emauz	- vie, prečo boli učeníci smutní - vie opísať ich smútok - vie zdôvodniť ich radosť, z ktorou sa chceli podeliť s ostatnými	- uvedomuje si dôležitosť Pána Ježiša v živote učeníkov - cíti radosť so stretnutia s Pánom Ježišom - vie, čo je to „lámanie chleba“ - chce byť šíriteľom radostnej správy o Pánovom vzkriesení
	Odchádza k Otcovi – Vstúpenie	- pozná príbeh vstúpenia - vie, prečo musel Pán Ježiš odísť k nebeskému Otcovi - pozná slová Pána Ježiša na rozlúčku učeníkom	- cíti smútok z rozlúčky - chápe význam odchodu Pána Ježiša do Božieho kráľovstva
I. / 1. / 7.	**7. Som Božie dieťa**		**7 hod.**
	Prichádza Pomocník	- vie vyrozprávať príchod Ducha Svätého na Letnice vie, kto je Pomocník – Duch Boží	- chápe súvislosti medzi Božou Trojicou - uvedomuje si dôležitosť a dielo Ducha Svätého – Jeho pomoc a silu, ktorou obdarúva veriacich - dieťa vie prosiť o pomoc Ducha Svätého

	Duch Svätý	- dieťa vie, že viera je Boží dar a spoznáva, že jej darcom je Duch Svätý - dieťa vie vymenovať a pozná podoby Ducha Svätého - pozná význam slova apoštol	- dieťa si uvedomuje dôležitosť a potrebu viery - túži a prosí o dar viery - dieťa si všíma zmeny, ktoré prináša pôsobenie Ducha Svätého v životoch učeníkov – apoštolov
	Cirkev – spoločenstvo veriacich	- žiak sa dozvie, ako vznikla cirkev a čo znamenajú slová „cirkev“ a „kresťan“ - vie, kto je to kresťan, Božie dieťa - dozvedá sa, že každý pokrstený sa stáva jej členom - rozumie osloveniu – „brat, sestra“	- dieťa túži byť členom cirkvi - učí sa vnímať cirkev ako spoločenstvo veriacich ľudí, do ktorého patrí
	Môj krst a krstní rodičia	-vie, kedy sa človek stáva Božím dieťaťom - naučí sa kedy, koho a prečo krstíme, - prečo majú deti krstných rodičov	- dieťa si uvedomuje dôležitosť svojho pokrstenia a prežíva vďačnosť za svoj krst - túži sa správať ako Božie dieťa - vie vyjadriť úctu a vďačnosť rodičom a krstným rodičom
	Evanjelický kostol a spoločenstvo v chráme	- pozná, ako vyzerá evanjelický kostol, pozná svoj kostol - vie, kto tvorí spoločenstvo v chráme a prečo sa Božia rodina stretáva na bohoslužbách	- dokáže porozprávať o svojom kostole - uvedomuje si dôležitosť kostola - túži byť súčasťou spoločenstva v chráme, na detských bohoslužbách / besiedke
	Svätá Trojica	- vie, kto tvorí Svätú Trojicu - pozná, ako sa prejavuje práca osôb Svätej Trojice - vie v koho veria kresťania	- chápe prácu a význam Svätej Trojice - uvedomuje si Božiu veľkosť a mocné pôsobenie

	Eliáš a Elizeus Elizeus a Naamán Sýrsky	- dieťa spoznáva vzťah medzi dvoma Božími prorokmi - dozvedá sa o obdarovaní Elizea dvojnásobkom Ducha Svätého - dieťa sa učí príbeh o malomocnom Naamanovi, ktorého zachráni malé židovské dievča slúžiace uňho a poslušnosť Naamana voči Elizeovi	- chápe, aká je dôležitá dôvera a poslušnosť Pánu Bohu - učí sa prijímať duchovné dary od Pána Boha, ale aj slúžiť nimi a obdarovávať druhých - dieťa vie, kto je to Eliáš, kto Elizeus - aj malí môžu účinne slúžiť Pánu Bohu; - dieťa sa učí dôverovať Bohu aj v otázke zdravia - citlivo vníma potreby chorých a dokáže prosiť za nich
	Jonáš	- pozná príbeh o úlohe Jonáša, ktorou ho poveril Hospodin - zamýšľa sa nad Jonášovým útekom a návratom až po splnenie jeho poslania	- uvedomuje si, že Boh má pre každého človeka poslanie na tejto zemi, a že je nesprávne utekať pred úlohami, ktoré nás čakajú - význam zodpovednosti
	Daniel v jame s levmi	- žiak spoznáva príbeh odvážneho Daniela - dozvedá sa, prečo je Daniel odsúdený na takýto trest i to, čo tomu predchádzalo	- dieťa vie stručne prerozprávať príbeh - vie, že je správne vyznávať vieru v Pána Boha a nehanbiť sa za ňu - dieťa z príbehov získava nádej a istotu, že Boh nad nami stále bdie a ochraňuje nás
I. / 2. / 6.	**6. Prorok ohlasuje príchod Mesiáša**		**5 hod.**
	Narodenie Jána Krstiteľa	- pozná príbeh narodenia Jána Krstiteľa a súvislosť so zasľúbením a splnenie zasľúbenia	- chápe dôležitosť dôvery k Bohu - uvedomuje si Božiu veľkosť a moc
	Hlas na púšti	- pozná spôsob života a úlohu - poslanie Jana Krstiteľa	- chápe potrebu pokánia a odpustenia; význam Jánovho krstu
	Krst Ježiša	- dozvie sa, čo sa dialo pri Ježišovom krste, ako a kde ho Ján pokrstil	- uvedomuje si že Ježiš nie je obyčajný človek - prítomnosť Boha- Otca a Ducha Svätého pri krste

	Dávid a Goliáš	- dieťa sa dozvedá ako nenápadný mladík Dávid vychádza proti obrovi Goliášovi a s odvahou a vierou v Pána Boha poráža Goliáša	- dieťa sa učí dôverovať Pánu Bohu, prosiť o Jeho pomoc - učí sa tiež odmietať zlo, neveru a nespravodlivosť a postaviť sa na stranu dobra - nerozhoduje veľkosť postavy, ale viera, odvaha, smelosť
	Dávid sa zamiloval	- príbeh stretnutia Dávida s Batšebou /veku primerane/ - zaslepený láskou	- uvedomuje si potrebu manželskej vernosti - vie vyjadriť ako nevera môže rozbiť rodinu
	Stretnutie Dávida s Nátanom	- pozná príbeh – podobenstvo o ovečke chudobného, ktorý Nátan porozpráva Dávidovi - chápe jeho podstatu a hlavnú myšlienku	- učí sa byť vďačný za to, čo má a nezávidieť, ak iní majú viac - odmieta lakomstvo, sebectvo a krádež
	Šalamún	- príbeh Šalamúna, ktorý prosí Hospodina o múdre a chápavé srdce	- viesť deti k uvedomovaniu si priorít , čo je pre nás v živote dôležité - dieťa vie prosiť o múdrosť v modlitbách
	Kráľovná zo Sáby	- pozná príbeh o návšteve kráľovnej - prečo bola na Šalamúna zvedavá a o čom sa presvedčila počas návštevy	– uvedomuje si význam múdrosti, rozumnosti a láskavosti zvlášť vtedy, keď sa človek nachádza na vysokom poste
	Stavba chrámu	- žiak sa dozvie z čoho bol chrám postavený a ako vyzeral - prečo bolo dôležité pre Izraelcov mať chrám	- chápe význam chrámu ako miesta, kde sa stretávame s Bohom a ľuďmi - viesť deti k návšteve chrámu a slušnému správaniu sa v ňom
	Ester – kráľovná	- na príbehu kráľovnej Ester dieťa spoznáva, prečo je dôležité byť odvážnym vo viere aj v ťažkých situáciách	- dieťa sa nehanbí prejaviť svoju vieru - uvedomuje si, že aj jeden človek môže zachrániť veľa – celý národ, keď sa dá do služby Pánu Bohu
I. / 2. / 5.	**5. Proroci**		**7 hod.**
	Eliáš	- žiak pozná príbeh o Eliášovej odvahe a viere v Božie sľuby na vrchu Karmel - pozná obsah príbehu o Božej starostlivosti o Eliáša /krkavce pri potoku Kerít/	- dieťa sa učí, že skutočný Boh je živý, mocný a koná v prospech tých, ktorí sa naňho spoliehajú - Boh nás neopúšťa, ale stará sa o nás

	Nový domov pre Izraelcov	- dozvie sa, ako Józua krajinu rozdelil - oboznámi sa s novým prostredím, do ktorého Izraelci prišli	- žiak chápe potrebu zachovať si vlastnú identitu , národnú a náboženskú bez ohľadu na to, kde sa nachádza - vďačnosť za to, že máme domov - prevencia xenofóbie a rasizmu
I. / 2. / 3.	**3. Doba sudcov**		**7 hod.**
	Gideon – hŕstka proti armáde	- žiak sa dozvedá o sudcovi Gideonovi, ktorý na Boží pokyn s hŕstkou mužov poráža midiánsku armádu	- dieťa sa učí dôverovať Pánu Bohu a spoliehať sa na Jeho pomoc - túži spoznávať Božiu vôľu
	Samson	- žiak spoznáva príbeh silného muža, ktorý ochraňuje svoj ľud - spoznáva, že ľahkovážnosť a neposlušnosť vedie k zlyhaniu a trestu	- žiak si uvedomuje, že sila človeka pramení z Pána Boha - žiak si uvedomuje nutnosť dôvery v Pána Boha a jeho pomoc a milosť
	Narodenie Samuela	- žiak spoznáva príbeh o prosbe a vypočutí modlitby Samuelovej mamy Anny	- učí sa na príklade Samuelovej mamy modliť sa k Pánu Bohu a vytrvalo prosiť - žiak vie popísať, za akých okolností sa Samuel narodil
	Samuel slúži	- dieťa sa dozvie o tom, ako Samuel slúžil v chráme Bohu ako malý chlapec - zamýšľa sa nad slovkom „služba“ a „sľub“	- na Samuelovom príklade sa učí vnímať potrebu ochotnej služby a pomoci – aj najmenší môžu slúžiť Pánu Bohu - vie, ako vyjadrujeme úctu k starším (kňaz Éli) - vie, čo znamená dodržať sľub
	Rút	- dieťa spoznáva postavu Rút – Noeminej nevesty a všíma si jej príkladnú starostlivosť, ochotu pomáhať	- dieťa vie, za akých okolností Rút prejavuje svoju vieru, ochotu a starostlivosť - dieťa si uvedomuje aké je potrebné pomáhať v rodine, byť ochotný a nápomocný
I. / 2. / 4.	**4. Doba kráľov**		**10 hod.**
	Saul	- dieťa pozná, kto bol prvý kráľ v Izraeli a prečo Izraelci chceli kráľa; prečo bol vybraný Hospodinom práve Saul a kto ho za kráľa pomazal	- vie zhodnotiť, aké vlastnosti má mať kráľ - vie, prečo boli králi pomazávaní a čo znamená pojem „pomazanie“ - Pán Ježiš ako Kráľ kráľov
	Dávid	- žiak spoznáva obsah príbehu o pomazaní Dávida - nenápadný chlapec prijíma dôležité poverenie	- uvedomuje si, že vonkajší výzor človeka nie je rozhodujúci pre službu Pánu Bohu - Boh sa nepozerá na to, ako vyzeráme, ale akí sme

	Jákobova rodina v Egypte	- žiak sa dozvie o cestách bratov do Egypta, o tom, ako Jozef vystavil bratov skúške charakteru - pozná príbeh Jozefovho stretnutia s otcom	- dieťa sa učí vnímať prekážky ako skúšky odvahy, viery - dieťa oceňuje dôležitosť odpustenia v rodine a snaží sa samo prejavovať odpustenie v škole, v rodine i prosiť o odpustenie iných - učí sa odmietnuť pomstu ako súčasť svojho konania.
	Narodenie Mojžiša	- žiak pozná okolnosti, prostredie a situáciu, do ktorej sa narodil Mojžiš - vysvetlenie pojmu otrok a jeho postavenie vo vtedajšej dobe; - žiak spoznáva situáciu, v ktorej sa ocitli Izraelci	- dieťa si uvedomuje neľahkú situáciu Izraelcov v Egypte a vie ju popísať - učí sa vcítiť do situácie, v ktorej sa nachádzali Izraelci - buduje si dôveru v Pána Boha, ktorý zostáva s tými, ktorí sú pokorovaní a pripravuje záchranu pre nich
	Mojžišov útek na Midjanskú púšť	- pozná príčinu Mojžišovho úteku - dozvie sa o jeho stretnutí s Cippórou a jej sestrami pri studni	- uvedomuje si potrebu blízkych ľudí v ťažkých životných situáciách a význam útočiska
	Mojžišovo povolanie	- pozná príbeh stretnutia pri horiacom kríku - strach Mojžiša pred novým poslaním	- žiak chápe, že Boh sa o nás chce starať a vyzýva nás k zodpovednosti a aktivite - dáva nám silu a pomáha nám
	10 trestov	- pozná príbeh o desiatich pohromách, ktoré Pán dopustil na Egypt	- odmieta prejavy pýchy a učí sa byť pokorným - vie popísať situáciu v Egypte a vymenovať 10 pohrôm
			-
	Červené more	- žiak sa dozvie o zázračnom prechode Izraelcov cez Červené more a ako to Pán Boh spôsobil	- uvedomuje si dôležitosť Božej ochrany a jeho vedenia - chápe potrebu rešpektu voči autorite
	Cesta po púšti	- je oboznámený s putovaním Izraelcov po púšti - dozvie sa ako Boh rieši ich problémy	- žiak sa učí dôverovať Pánu Bohu vo svojich každodenných potrebách a starostiach - žiak chápe potrebu Božej ochrany
	Vydanie Desatora	- dieťa sa stručne v základoch oboznámi s príbehom odovzdania Desatora na Sinaji Mojžišovi	- dieťa chápe potrebu pravidiel pre náš život - vie prerozprávať tento príbeh - vníma, že Pán Boh nás skrze svoje pravidlá chce chrániť pred zlom
	Józua	- žiak začína sledovať príbeh Mojžišovho nástupcu, ktorý preberá plnú zodpovednosť za izraelský ľud - chápe slovká nástupca, zodpovednosť	- dieťa spoznáva dôležitosť autorít/nadriadených vo svojom živote, buduje si rešpekt a úctu najmä voči rodičom, učiteľom, kňazom, starším - chápe odkiaľ autorita musí čerpať silu
	Jericho	- pozná príbeh o dobytí mesta Jericha a zázračnej Božej pomoci	- na pozadí tohto príbehu sa dieťa učí poslušnosti a dôvere v Božie sľuby

	Izák a Rebeka	- dieťa spoznáva príbeh o Izákovi a Rebeke - Rebeka je príkladom ochoty a služby, Abrahámov sluha dôveruje Pánu Bohu a prosí o požehnanie, Izák prijíma Rebeku za svoju manželku	- dieťa si uvedomuje, aké dôležité dôverovať Pánu Bohu A učí sa odovzdávať mu svoje starosti - vie prejaviť ochotu pomôcť, urobiť aj niečo na viac - chápe vzájomnú lásku ako dôležitý pilier pre manželstvo a rodinu
	Ézav a Jákob	-opísať súrodenecký vzťah medzi Ézavom a Jákobom - ich rozličné povahy a vzťah rodičov k ich dvom synom	- chápe potrebu dobrých vzťahov v rodine /súrodenci navzájom a rodičia- deti/; - vie, že každý člen rodiny by sa mal snažiť prispieť k dobrej atmosfére v rodine
	Jákobov podvod	- žiak sa dozvie o Jákobovom klamstve a dôsledkoch tohto klamstva	- je vedený k pravdovravnosti pred ľuďmi a Pánom Bohom; chápe, že klamstvo a podvod zraňujú
	Jákob u Lábana	- vie popísať Jákobovo klamstvo a definovať ho ako hriech, za ktorý človek znáša následky - žiak sa dozvedá o Jákobovej službe u strýka Lábana, o jeho úspechoch i neúspechoch	- žiak sa naučí vnímať klamstvo ako niečo zlé, ktoré sa nakoniec obráti proti klamárovi - rozumie Jákobovej túžbe po Božom požehnaní a pomoci
	Jákobov návrat	- pozná príbeh o Jákobovom návrate domov, jeho strach zo stretnutia s bratom Ézavom, ale aj ich vzájomné zmierenie	- žiak si uvedomuje dôležitosť rodiny a tiež potrebu zmierenia a odpustenia - vie pomenovať niektoré biblické postavy, ktoré si odpustili a uviesť ich ako príklad
	Jozef a jeho bratia	-žiak vie popísať vzťah Jozefa s bratmi, ich žiarlivosť a hnev kvôli Jozefovým snom	- uvedomuje si potrebu dobrých súrodeneckých vzťahov - možné následky zlých vzťahov medzi súrodencami - chápe potrebu odpustenia v rodine
	Pomsta Jozefových bratov	- žiak spoznáva príbeh o zrade a pomste Jozefových bratov - Predaj Jozefa do otroctva	- dieťa odmieta pomstu ako spôsob riešenia konfliktov - učí sa rozoznávať dobro a zlo - vie, že Pán Boh je s ním aj v ťažkej situácii a dáva mu silu prekonať ju
	Jozef v Egypte	- žiak sleduje životný príbeh Jozefa počas jeho pobytu v Egypte, ktorý zostáva verný Bohu aj v postavení otroka a neskôr nespravodlivo odsúdeného väzňa	- žiak sa učí trpezlivosti, znášaniu krivdy a predovšetkým dôvere v Pána Boha - vníma vieru ako spôsob prekonávania prekážok
	Jozef správcom Egypta	- žiak sa dozvedá o faraónových snoch, Jozefovom výklade snov a jeho radách pre Egypt	- dieťa vníma, že poslušnosť Pánu Bohu prináša požehnanie; - učí sa, že Pán Boh dokáže obrátiť zlú situáciu na dobré

2. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Stupeň	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
2.ročník			
I. / 2. / 1.	**1. Kniha života**		**4 hod.**
	Biblia - Kniha kníh	- vysvetliť žiakom, čo je to Biblia - Biblia ako kniha, cez ktorú sa k nám prihovára Boh - objasniť, odkiaľ pochádza Biblia a prečo je Knihou kníh	- žiak vie, prečo je Biblia pre nás dôležitá - buduje si k nej pozitívny vzťah - vníma ju ako zdroj múdrosti
	Stará a Nová zmluva	- základne rozdelenie Biblie /stručne objasniť o čom tieto časti hovoria a ktorá koľko kníh obsahuje/ - žiak sa naučí aj o delení kníh na kapitoly a verše	- žiak chápe rozdelenie Biblie podľa doby vzniku - rozumie jej rozdeleniu aj prakticky - je vedený k tomu, aby ho Biblia ako výnimočná kniha zaujala
I. / 2. / 2.	**2. Vzťah medzi Pánom Bohom a človekom**		**25 hod.**
	Kain a Ábel	- pozná príbeh Kaina a Ábela, vie definovať, čo bolo na správaní Kaina zlé	- uvedomuje si potrebu odpustenia, dieťa je vedené k nesebeckým prejavom voči súrodencom (prajnosť, pomoc)
	Noách	- na príbehu Noácha vysvetliť žiakom, aké je dôležité poslúchať Boha a dôverovať jeho sľubom - poukázať na súdržnosť rodiny ako dôležitý znak rodiny	- žiak chápe potrebu dôvery Bohu a jeho starostlivosť - poslušnosť vedie k záchrane seba i iných - celá Noachova rodina spolupracovala na záchrane – súdržnosť a pomoc
	Povolanie Abraháma	- pozná príbeh o Abrahámovi, jeho viere a poslušnosti	- vníma Abraháma ako osobnosť viery, ktorú môže nasledovať a ako vzor poslušnosti a odovzdanosti
	Zachránený Izák	- dieťa sa učí o tom, že Pán Boh sa o nás stará v každej situácii a nedovolí, aby sa nám stalo niečo zlé, aj keď prežívame ťažké chvíle	- na príbehu Izáka žiak získava istotu Božej ochrany -aj zlé môže Pán Boh obrátiť na dobré

3. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Stupeň	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4.ročník			
I. / 4. / 1.	**1. Ježišovo verejné pôsobenie**		**4 hod.**
	Pokúšanie na púšti Kázeň v Nazarete	- dieťa si zopakuje učivo predchádzajúcich ročníkov – krst Pána Ježiša - pozná príbeh pokúšania na púšti - vie ako diabol pokúšal Pána Ježiša - vystúpenie Pána Ježiša v nazaretskej synagóge	- žiak vie pomenovať udalosti, ktoré predchádzali začiatku verejného vystúpenia Ježiša; - uvedomuje si Ježišovu poslušnosť voči Pánu Bohu - chápe zmysel ovládania Božieho slova pre svoj život - dieťa vie, kto je to Mesiáš a prečo prichádza a aké je Jeho poslanie
	Povolanie učeníkov J 1,35-51 Mt 10,1-6 Mk 1,14-19	- dieťa sa oboznámi s príbehmi povolania učeníkov, kedy, kde a za akých okolností ich Pán Ježiš povolal - žiak si zopakuje príbeh o bohatom love rýb - dozvie sa o rybárstve ako o zdroji obživy v tej dobe a čo znamenala Ježišova výzva: „Učiním vás rybármi ľudí!“	- vie vymenovať mená učeníkov, situácie, v ktorých ich Ježiš povoláva a prečo ich povoláva - uvedomuje si potrebu nasledovania Pána Ježiša ako prioritu a túži sa stať Jeho nasledovníkom - každý môže Bohu slúžiť - vníma význam poslušnosti voči Božiemu slovu a výzvu nasledovania Spasiteľa vo svojom živote
I. / 4. / 2.	**2. Pán Ježiš mení životy ľudí**		**6 hod.**
	Bohatý mládenec – L 18,18-30	- na základe príbehu vysvetliť deťom aké je zlé byť závislý na bohatstve. - bohatstvo nie je zlé, zlé je však to keď sa ho človek nevie vzdať, stáva sa závislým na majetku a všetko ostatné pre neho nie je podstatné	- dieťa je vedené k tomu aby si nevytváralo závislosť na materiálnych hodnotách - dieťa si uvedomuje že bohatstvo nám prináša skutočnú radosť len vtedy keď ním vieme pomáhať iným
	Mária a Marta L 10,38-42	- na základe príbehu zdôrazniť žiakom dôležitosť modlitby - služba bez modlitby alebo naopak samotné nestačí.	- viesť deti k pravidelnému modlitebnému životu - naučiť ich prosiť v modlitbe o požehnanie pri každej práci

	Ježiš a Samaritánka J 4,1-42	- dieťa pozná príbeh stretnutia Ježiša so Samaritánkou - vysvetliť žiakom prečo sa Hebrejci nepriatelili so Samaritánmi - dôraz na zvestovanie evanjelia, modlitbu a misiu - Pán Ježiš svojím postojom rúca predsudky a bariéry, ktoré si ľudia voči sebe vytvárajú	- dieťa vie stručne prerozprávať tento príbeh. - dieťa túži po spáse a Spasiteľovi, ktorý ponúka večný život - žiak vie o dôležitosti svedectva a sám túži svedčiť o láske, ktorú prináša Pán Ježiš všetkým – aj tým, ktorých iní považujú za nepriateľov či nehodných Jeho lásky
	Mária Magdaléna J 12,1-11	- príbeh o pomazaní Ježiša ako prejavu úcty voči osobe Pána Ježiša a tiež túžby po odpustení	- na príklade Márie si dieťa všíma prejav úcty a lásky - dieťa vie uviesť situácie, kedy si všimlo prejav úcty, prejav lásky a služby - vníma potrebu odpustenia a samo je ochotné odpúšťať iným
	Ježiš a Nikodém J 3,1-20	- žiak sa dozvie kto bol Nikodém a prečo prišiel za Ježišom v noci. - vysvetliť deťom, čo znamenajú Ježišove slová : „znova sa narodiť„ - odkaz aj na sviatosť Krstu	- žiak chápe, akú zmenu robí Duch Svätý s nami - je vedený k tomu, aby pochopil význam krstu aj vo svojom živote a prijal osobné pozvanie k viere v Spasiteľa
	Zacheus L 19,1-10	- dieťa pozná príbeh o stretnutí colníka Zachea s Pánom Ježišom - dozvie sa prečo ľudia nemali radi colníkov a aké bolo ich postavenie v tom čase - zamýšľa sa nad potrebou pokánia a odpustenia	- uvedomuje si potrebu poznať Ježiša a moc Jeho odpustenia - človek sa môže zmeniť, keď stretne Ježiša - táto vnútorná zmena sa prejavuje v správaní človeka
I. / 4. / 3.	**3. Pán Ježiš vyučuje**		**15 hod.**
	Podobenstvá	- dieťa sa dozvie, že súčasťou Ježišovho verejného pôsobenia bolo aj vyučovanie prostredníctvom kázní a podobenstiev - žiak spoznáva pojem „podobenstvo“ - žiak si zopakuje niektoré predošlé podobenstvá /1.ročník – TC 5./	- žiak si uvedomuje, že Pán Ježiš je dobrý učiteľ - vie primerane vysvetliť, čo znamená slovo podobenstvo - vie vymenovať niektoré podobenstvá, o ktorých sa učil v 1. ročníku a ich posolstvo
	Podobenstvo o štvorakej pôde – Mt 13	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote	- žiak vie zreprodukovať samotné podobenstvo i jeho hlavnú myšlienku - uvedomuje si význam Božieho slova, Jeho silu, ale aj to, prečo ľudia rôznym spôsobom reagujú na počuté Božie slovo

	Podobenstvo o talentoch /hrivnách/ – L 19; Mt 25	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote	- dieťa si uvedomuje, že každý človek má nejaký dar – schopnosť – talent a zodpovednosť za jeho rozvíjanie - svojimi darmi máme pomáhať iným – slúžiť Pánu Bohu - nezanedbávať svoje dary
	Podobenstvo o boháčovi a chudobnom Lazarovi – L 16	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - predstaviť sebectvo ako opak lásky k blížnemu	- na príklade boháča a Lazara si dieťa uvedomuje prítomnosť biedy, chudoby vo svete - dieťa sa učí spolucítiť s ľuďmi, ktorí majú nedostatok - učí sa nepohŕdať sociálne slabšími a zároveň si uvedomuje potrebu pomáhať im
	Podobenstvo o 10 pannách – Mt 25	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - zdôrazniť pripravenosť na vstup do kráľovstva Božieho	- dieťa si uvedomuje zodpovednosť za to, ako sa správa - učí sa pripravovať na príchod Pánov a múdro sa rozhodovať
	Podobenstvo O milosrdnom Samaritánovi – L 10	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - dôraz na dobročinnosť, súcit s trpiacimi	- dieťa si osvojuje ochotu pomáhať každému človeku bez ohľadu na rasovú, národnostnú a náboženskú príslušnosť - vie aplikovať veku primerane myšlienky tohto podobenstva kolektíve triedy, v okolí, kde sa najčastejšie pohybuje.
	Podobenstvo o dvoch synoch – Mt 21	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - rozdielnosť v slovách a skutkoch človeka	- dieťa si uvedomuje vážnosť svojich slov i činov a dôležitosť súladu slov so skutkami - je vedené k dôslednému plneniu sľubov a poslušnosti voči autoritám
	Stratený syn – L 15	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - dôraz na Božiu ochotu odpustiť hriešnikovi	- žiak si vie uvedomiť, čo hriechom stráca - učí sa dôverovať Pánu Bohu ako Otcovi nebeskému, ktorý je ochotný odpúšťať na základe úprimného vyznania vín - dieťa vie aplikovať jednotlivé myšlienky z podobenstva vo svojom živote
	Podobenstvo o neodbytnom priateľovi – L 11 a Podobenstvo o bezbožnom sudcovi – L 18	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - dôraz na vytrvalosť v modlitbe	- dieťa rozumie, aké dôležité je byť vytrvalý v modlitbe - vníma usilovnosť a vytrvalosť ako hodnoty kráľovstva Božieho potrebné pre život
	O staviteľoch – Mt 7	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - dôraz na pevný základ v Ježišovi Kristovi	- dieťa sa učí určiť si priority vo svojom živote - chápe vieru v Ježiša Krista ako pevný základ pre svoj život

	O farizejovi a publikánovi – L 18	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote	- dieťa vie, že sa má modliť pravdivo a vie že, pred Pánom Bohom nemá zmysel hrať sa na dôležitého - učí sa pokore a odmieta namyslenosť - vie pomenovať situácie, v ktorých zažilo prejavy pýchy a tiež pozitívne príklady pokorného správania sa
	O skromnosti a pravej pohostinnosti – L 14,7-12	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote	- žiak vie, ako sa má správať v spoločnosti - učí sa byť skromný vo vzťahoch, nepredierať sa za každú cenu na prvé miesto, ale byť úctivý, všímavý a citlivý voči ľuďom naokolo
	Podobenstvo o zlých vinohradníkoch – Mk 12	- žiak sa dozvie obsah podobenstva a jeho vysvetlenie i jeho aplikáciu v kresťanskom živote - dôraz na poslanie Pána Ježiša ako Božieho Syna	- žiak si uvedomuje, že žije v prostredí, v ktorom je Božie slovo často odmietané, dokonca mnohí ním pohŕdajú - rozumie, príčine Ježišovho príchodu a Jeho obeti na kríži
	Projekty	-prostredníctvom projektov a vlastnej tvorivej práce žiak stvárni niektoré z podobenstiev	-prostredníctvom projektov alebo divadelných scénok si žiak ujasní a utvrdí /si/ podstatné myšlienky z podobenstiev
I. / 4. / 4.	**4. Pán Ježiš uzdravuje**		**8 hod.**
	Uzdravenie stotníkovho sluhu – L 7,1-10	- žiak sa dozvie príbeh o uzdravení - vie, kto to bol stotník - dôraz na dôležitosť viery v Pána Ježiša a v jeho moc	- dieťa je inšpirované stotníkovou silou viery a starostlivosťou o svojho sluhu; snaží sa ho v tomto napodobňovať vo svojom živote - ten, kto verí v Ježiša Krista, nebude zahanbený
	Uzdravenie desiatich malomocných – L 17, 11-19	-žiak pozná príbeh, dozvie sa kto boli Samaritáni a prečo sa nemali radi so Židmi -dôraz nie je na uzdravení, ale na správaní Samaritána, ktorý zahanbuje Židov svojou vďačnosťou.	- dieťa si na základe príbehu uvedomí, že viera neznamená len prosiť ,ale aj byť vďačný, a tiež aké je dôležité spoliehať sa na Ježiša a dôverovať mu aj v najťažšej chvíli.
	Uzdravenie slepého pri Jerichu Mk 10, 46-52 Uzdravenie slepca v Betsaide Mk 8,22 - 26	- žiak pozná príbeh uzdravenia - dôraz na vieru, vrúcnosť slepcových prosieb a aj oslavu a vďačnosť voči Pánu Bohu za prejavené milosrdenstvo.	- žiak si uvedomuje, že od Pána Ježiša netreba očakávať iba materiálnu pomoc, On najlepšie vie, čo potrebujeme
	Uzdravenie nemocného v Betezde – J 5,1-9	- dieťa pozná nezvyčajný príbeh uzdravenia chorého - uvedomuje si, že Pán Ježiš chce pomôcť každému človeku	- tento príbeh je výzvou pre deti, aby si všímali chorých a biednych a vedeli im prejaviť svoju pomoc, spoluúčasť, súcit.

	Uzdravenie Petrovej testinej – L 4,38-41	- dieťa pozná príbeh uzdravenia a spoznáva, že Pán Ježiš je pomocou pre každého	- dieťa si na základe príbehu uvedomuje, že Pán Ježiš je Syn Boží, ktorý má moc nad každou chorobou - zdravie je Boží dar, ktorý si máme ceniť a vedie nás k službe chorým
	Uzdravenie človeka s vyschnutou rukou v sobotu – L 6,6-11	- dieťa spoznáva príbeh uzdravenia - pripomenúť deťom význam sviatočného dňa - svätiť neznamená nečinnosť a záhaľku, ale konanie v prospech našich blížnych	- dieťa si uvedomuje potrebu svätenia nedele, vie však, že aj počas týchto dní je dôležitá naša služba ľuďom, ktorú Pán Ježiš od nás očakáva
	Uzdravenie hluchonemého – Mk 7,31-37	-dieťa pozná príbeh uzdravenia hluchonemého človeka - dôraz na slovko Effatha! - len keď človek otvorí svoje srdce pre Ježiša, On ho môže uzdraviť a naplniť svojimi darmi	- dieťa si na základe tohto príbehu uvedomuje zodpovednosť za ľudí, ktorí Ježiša nepoznajú, prosí za nich v modlitbách a túži ich privádzať k Nemu - dieťa vie poďakovať za všetko, čo prijíma od Pána Boha a oslavovať ho
	Uzdravenie posadnutého chlapca Mk 9,14-29	- dieťa je oboznámené s príbehom chlapca - žiakovi je vysvetlené o akú chorobu išlo /epileptický záchvat/ - na postave otca ozrejmiť deťom, aká krehká vie byť naša viera - Pán Ježiš však rozumie našim pochybnostiam a chce nám dať istotu - o vieru treba stále zápasiť a prosiť Ducha Svätého o jej dar /dôraz na modlitbu/	- dieťa si uvedomuje, že naša viera nie je stabilná, často pochybujeme a zápasíme s rôznymi neistotami - Pán Ježiš však prichádza do našich pochybností a povzbudzuje nás k odvážnej dôvere v Neho ako Pána nad každou situáciou - dieťa chce každodenne zápasiť o dar viery na modlitbe a prosiť nielen za seba, ale aj za iných.
I. / 4. / 5.	**5. Pán Ježiš robí divy**		**4 hod.**
	Svadba v Káne Galilejskej – J 2,1-12	- žiak spoznáva prvý z Ježišových divov, ktorý sa odohráva na svadbe, kde premieňa vodu na víno - predstaviť Pána Ježiša, ktorý sa raduje spolu s inými a je pripravený pomôcť aj v nepredvídateľných situáciách.	- dieťa sa učí dôverovať Božej moci a Jeho slovu - vie, aká je dôležitá poslušnosť a konanie podľa Božích predstáv - radosť je súčasťou kresťanského života a nie je v protiklade so zbožnosťou.
	Nasýtenie 4000 ľudí – Mt 15,32-39	- žiak pozná príbeh nasýtenia 4000 ľudí - dozvie sa, že Ježiš sýti hladných nielen chlebom, ale zároveň dáva ľuďom možnosť spoznať ho, ako toho, ktorý sýti aj našu dušu	- tak ako sa Pán Ježiš ujal ľudí, ktorí boli hladní, aj deti sa podľa Jeho príkladu snažia zaujímať sa o tých, ktorí potrebujú pomoc - dieťa vie o Božej starostlivosti, avšak zároveň si uvedomuje nedostatok a biedu v iných krajinách
	Vzkriesenie Jairovej dcéry – Mk 5,21-43	-dieťa sa dozvie o Jairovi, ktorý bol predstaveným synagógy a vníma jeho bolesť nad stratou dcéry. - modlitba ako súčasť kresťanského života	- príbeh má dieťa inšpirovať k tomu, aby prichádzalo vo svojich problémoch k Bohu vo svojich modlitbách, lebo On dokáže urobiť viac ako prosíme.

	Vzkriesenie mládenca z Naimu	-dieťa sa dozvedá príbeh o strate jediného syna vdovy i o spoločenskom postavení vdov v tej dobe - spoznáva Pána Ježiša ako citlivého, ktorý vníma bolesť a zármutok ženy – vdovy a ujíma sa jej	- dieťa vníma stratu blízkeho človeka ako veľmi smutnú udalosť, v ktorej sa tiež môže utiekať o pomoc a útechu - dieťa je vedené k tomu, aby vedelo poskytnúť útechu a sústrasť smútiacim - Pán Ježiš je zdrojom stálej nádeje.
I. / 4. / 6.	**6. Pán Ježiš hovorí o sebe**		**4 hod.**
	Pán Ježiš je dobrý pastier – J 10	- na základe tohto biblic. odseku vysvetliť deťom úlohu pastiera a v čom je mu Pán Ježiš podobný - Pán Ježiš sa o nás stará a vedie tak, ako pastier vedie svoje ovečky	- žiak si uvedomuje, že Ježiš sa o nás chce láskavo starať a viesť nás životom, chrániť nás od všetkého zlého - žiak je vedený k nasledovaniu a poslušnosti voči Pánovi – nášmu Pastierovi.
	Ježiš – vínny kmeň – J 15	- na základe biblického textu vysvetliť deťom, aké dôležité je byť neustále spojený so Spasiteľom, tak ako ratolesti viniča sú spojené s kmeňom, z ktorého čerpajú silu a živiny	- žiak vie naspamäť biblický citát – pozná jeho význam a vie ho vysvetliť vlastnými slovami - učí sa neustále čerpať silu a vieru z Božieho slova, modlitieb
	Ježiš – chlieb života – J 6,35	- žiak na základe Ježišovho citátu spoznáva dôležitosť duchovného života a napĺňanie nielen telesných /jedlo, oblečenie, škola/, ale aj duchovných potrieb /modlitba, slovo Božie, spoločenstvo veriacich, oslava Pána Boha/	- dieťa sa učí byť zodpovedné za svoj duchovný život, je vedené k duchovnej aktivite a účasti na Službách Božích, spoločných modlitbách, čítaní a vnímaní Písma Svätého.
I. / 4. / 7.	**7. Ježišovo dielo vykúpenia**		**6 hod.**
	Posledná večera	- zoznámiť žiaka s príbehom Poslednej Večere - vysvetliť im, prečo Pán Ježiš svätil paschu a čo pre Židov znamenala - zdôrazniť Ježišove slová o ustanovení Večere Pánovej	- dieťa vie, čo je to pascha, chápe jej význam pre Židov - žiak si uvedomuje význam tejto sviatosti v živote kresťana – najmä odpustenie a zmierenie - dieťa túži po odpustení a vie odpúšťať iným - dieťa sa stáva tvorcom pokoja
	Ježiš v Getsemane	- žiak pozná príbeh Ježišovho zápasu v Getsemanskej záhrade, utrpenie a strach, ktorý prežíva, ale zároveň aj odhodlanosť a poslušnosť splniť to, čo od neho Otec očakáva.	- žiak rozumie prečo Ježiš cíti bolesť a uvedomuje si význam a vážnosť toho čo Pán Ježiš musel podstúpiť pre záchranu hriešneho človeka - váži si to, čo Pán Ježiš pre nás urobil
	Odsúdenie Ježiša	- pozná príbeh súdu – vie kto bol zodpovedný za odsúdenie a ktoré postavy hrajú v tomto príbehu dôležitú úlohu	- dieťa rozumie tomu, prečo sa kňazi chceli Ježiša zbaviť, chápe že klamstvá a intrigy sú veľmi zlé

	Ukrižovanie Ježiša /Ježišova smrť/	- príbeh, ktorý dieťa už čiastočne pozná je potrebné podrobnejšie zopakovať - dôraz na to čo znamená smrť Pána Ježiša pre nás kresťanov	- uvedomuje si význam ukrižovania pre náš súčasný aj večný život - vníma priznanie a oľutovanie svojich hriechov ako dôležité a prijíma Božie odpustenie a lásku do svojho srdca
	Ježišov pohreb	- pozná príbeh pochovania Ježiša - hlavné postavy tohto príbehu - dozvie sa, prečo musel byť jeho pohreb vykonaný v rýchlosti - dozvie sa o sabate ako sviatočnom dni, prečo sa svätil a akým spôsobom bol svätený	- na postave Jozefa z Arimatie si žiak uvedomuje význam blízkych a verných priateľov, na ktorých sa vždy môžeme spoľahnúť. - dieťa je vedené k spolucíteniu so smútiacimi, vie prejaviť sústrasť, vie sa aj v ťažkých situáciách obracať s dôverou na Pána Boha
	Vzkriesenie	- pozná príbeh vzkriesenia - dozvie sa o ženách, ktoré boli prvými svedkyňami vzkriesenia - dôraz na Ježišovu moc nad smrťou a prísľub večného života pre Jeho nasledovníkov	-cíti radosť zo vzkriesenia - uvedomuje si, čo to znamená pre nás /dar nového, večného života/ - vie, že smrť nemá posledné slovo v živote veriaceho človeka - vníma nádej, ktorú prináša Pán Ježiš svojím zmŕtvychvstaním
I. / 4. / 8.	**8. Cirkev je miesto, kde patrím aj ja**		**12 hod.**
	Vstúpenie a Misijný príkaz	- dieťa pozná príbeh o vstúpení a zoslaní Ducha Svätého /iba zopakovať z 3. ročníka/ - dôraz na misijný príkaz, ktorý vyjadruje Ježišovu túžbu, aby sa Jeho evanjelium zvestovalo všetkým a prinášalo zmenu do sŕdc ľudí	- žiak sa naučí misijný príkaz naspamäť - vie ho nielen reprodukovať, ale chápe význam týchto Ježišových slov - dieťa túži po nasledovaní Spasiteľa a je šíriteľom tejto zvesti vo svojom okolí
	Ako žili prví kresťania Sk 2,42-47 a 4,32 nn	- žiak si zopakuje základné učivo o cirkvi z 3. ročníka - spoznáva život a správanie prvých kresťanov - dôraz na službu, lásku, podporu a pomoc v kresťanskom spoločenstve	- žiak sa učí brať si príklad z vernej služby apoštolov i ostatných veriacich - uvedomuje si dôležitosť šírenia kráľovstva Božieho prostredníctvom zvesti, ale aj príkladného správania sa veriacich
	Poriadok Služieb Božích	- stručne vysvetliť žiakom, ako prebiehajú Služby Božie v našich chrámoch a čo je ich stredobodom	- žiak sa túži zúčastňovať Služieb Božích (detská besiedka, detské Sl. Božie) a aktívne sa zapájať do ich priebehu (pieseň, modlitba, čítanie textu z Biblie)

	Peter uzdravuje chromého – Sk 3,1-10	- spoznáva učeníkov ako tých, ktorí plnia vôľu Pána Ježiša a pomáhajú prostredníctvom Jeho sily a milosti	- žiak je vedený k láskavosti a dobrotivosti voči trpiacim - učia sa slúžiť iným a pomáhať, kde môžu
	Diakon Štefan – Sk 6	- žiak vie, čo znamená slovo diakon / diakonia - pozná príbeh o Štefanovi, o jeho smelom vyznávaní viery i dôvody prečo zomiera	- dieťa si uvedomuje potrebu služby núdznym a je vedené k dobrote a ochotnej pomoci biednym - učí sa odvážne vyznávať svoju vieru a nehanbiť sa za ňu.
	Apoštol Filip pokrstil kráľovského dvorana – Sk 8,26nn	- vie, kto to bol Filip a aké bolo jeho posolstvo pre eunucha - vie, za akým účelom prišiel tento muž do Jeruzalema a z knihy ktorého proroka si čítal - pripomienka na náš krst a zopakovanie čo pre nás znamená	- dieťa chce spoznávať Božie slovo a jeho moc vo svojom živote - rozumie dôležitosti zvestovania evanjelia - uvedomuje si význam krstu pre život kresťana
	Saulovo obrátenie k Bohu	- spoznáva biblický príbeh o Saulovi – prenasledovateľovi kresťanov - vie porozprávať o zmene, ktorú spôsobilo stretnutie Saula s Pánom Ježišom	- dieťa si uvedomuje moc i milosť Božiu, ktorá zmenila jedného z najväčších prenasledovateľa cirkvi na Božieho hlásateľa evanjelia o Božej láske
	Peter vzkriesil Tabitu – Sk 9,31	- vie, kto to bola Tabita – čo znamená jej meno a aké bolo jej povolanie - vie vymenovať, v čom bolo jej správanie príkladom	- dôraz na pomoc a službu iným – ktorou vlastne kresťan slúži Pánu Bohu - dieťa vníma smútok vdov, ale aj nádej a radosť, ktorá pramení z Ježišovho vzkriesenia
	Peter a Kornelius – Sk 10	- žiak sa dozvie, kto to bol Kornelius a vie ho charakterizovať - žiak spoznáva príbeh Petrovho videnia a učí sa porozumieť jeho postate	- chápe, že Pán Boh miluje všetkých ľudí bez rozdielu a bez ohľadu na národnosť, rasu, spoločenské postavenie, či iných „výhod“ - cíti vďačnosť za Kristovu lásku a prijatie.
	Petrovo vyslobodenie – Sk 12,1 – 19	- dieťa spoznáva príbeh uväznenia učeníka Petra i jeho nespravodlivého uvrhnutia do väzenia - opísať beznádejnú situáciu, do ktorej vstupuje Božia pomoc a predivné vyslobodenie anjelom	- dieťa sa učí spoliehať sa na Božiu milosť a pomoc aj v tých najťažších chvíľach -vie, kde má hľadať podporu a ako má prosiť o pomoc - vie, aké je dôležité spoločenstvo iných veriacich a ich modlitby - aj samé sa vie pomodliť za iných

	5. prosba ...ako aj my odpúšťame vinníkom svojím! (Nemilosrdný sluha – Mt 18,21-35)	- na tomto príbehu vysvetliť žiakom, aká dôležitá je schopnosť odpúšťať a túžba, aby nám bolo odpustené	- dieťa si uvedomuje, že nestačí len túžiť po odpustení, ale treba vedieť odpúšťať, aj keď to nie je vždy ľahké. - Pán Ježiš nám dáva silu odpustiť
	6.prosba I neuvoď nás do pokušenia! (Pokúšanie na púšti – Mt 4,1-11)	-pozná príbeh pokúšania a na púšti - učí sa, akým spôsobom diabol pokúšal Pána Ježiša	- uvedomuje si Ježišovu poslušnosť voči Pánu Bohu - chápe zmysel ovládania Božieho slova pre svoj život najmä vo chvíľach pokušenia . - vie poprosiť o silu a pomoc v pokušeniach
	7.prosba Ale zbav nás zlého! (Kúkoľ medzi pšenicou – Mt 13,24 - 30)	- na podobenstve z Mt 13 poukázať na prítomnosť zla vo svete, v medziľudských vzťahoch - poukázať na našu povinnosť šíriť dobro, pokoj, lásku a bojovať s Božou pomocou proti zlému - zdôrazniť konečné víťazstvo dobra - Pán Ježiš – víťaz nad zlom, smrťou, neprávosťou	- dieťa chce žiť dobrým a spravodlivým životom, vyvarovať sa zla vo svojom myslení a konaní - chráni dobro a odmieta zlo aj vo svojom okolí a vzťahoch - vie pomenovať negatívne javy vo svojom okolí, premýšľa, akým spôsobom sa postaviť voči zlu
	Záver modlitby Pánovej: Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky . . .	- pri vysvetľovaní hodnôt Božieho kráľovstva zopakovať podobenstvá o kráľovstve Božom (O horčičnom zrne, O kvase, O poklade a perle) - dieťa si uvedomuje dôležitosť Božieho kráľovstva	- vie vymenovať niektoré hodnoty kráľovstva Božieho – chápe sa ako jeho súčasť - podieľa sa na jeho tvorbe a šírení vo svojom okolí - vie, že skutočná sláva a moc patrí Pánu Bohu - vie, čo znamená slovko „amen“

Učebné osnovy vychádzajú z inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

	Ježišov učeník sa rád modlí	- vysvetliť žiakom Ježišov postoj k modlitbe - kedy a kde sa modlil - zopakovať modlitbu, ktorú nás naučil /Modlitba Pánova/	- chápe dôležitosť modlitby ako základného komunikačného prostriedku s Pánom Bohom a Pánom Ježišom - Žiak vie, kedy a akým spôsobom sa môže modliť
	Modlitba Pánova	- žiak si zopakuje Modlitbu Pánovu ktorú sa naučil v 1. ročníku - chápe ju ako vzor modlitieb ktorá v sebe zahŕňa všetko základné, o čo človek Boha žiada - dozvie sa o rozdelení tejto modlitby podľa prosieb a čo konkrétne, ktorá prosba znamená	- vie Modlitbu Pánovu naspamäť, vie vymenovať prosby tejto modlitby podľa poradia - učí sa viesť pravidelný modlitebný život - buduje si vzťah k Pánu Bohu a Pánovi Ježišovi
	1.prosba Posväť sa meno tvoje! (Božie meno je sväté Horiaci krík- 2M 3, 1 – 15)	- žiak sa dozvie, aké Božie mená sa spomínajú v Biblii - je vedené k tomu, aby tieto Božie mená nepoužíval ľahkovážne, ale s úctou a rešpektom	- pozná Božie mená a ich význam - vie ich vymenovať - vie, v akých situáciách je vhodné použiť Božie meno a kedy nie
	2.prosba Príď kráľovstvo Tvoje! (Použiť niektoré z týchto podobenstiev: - Mt 13 - *O horčičnom zrne a o kvase *O poklade a perle)	-žiak spoznáva hodnoty Božieho kráľovstva (láska, radosť, pokoj,...) -dieťa sa učí, že kráľovstvo Božie ku nám prichádza prostredníctvom Ducha Svätého, Božieho slova, sviatostí, modlitieb a cirkvi.	- žiak vie vymenovať prostredníctvom koho a čoho prichádza Božie kráľovstvo k nám - uvedomuje si vzácnosť a rast Božieho kráľovstva - dieťa túži po kráľovstve Božom, chce prijímať jeho hodnoty a šíriť ich ďalej.
	3.prosba Buď vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi! (Ježiš v Getsemane)	- pozná príbeh o Ježišovom utrpení v Getsemane - čo Pán Ježiš prežíval a o čo prosil svojho nebeského Otca	- viesť žiakov, aby pochopili, že aj Ježiš prežíval strach ako každý bežný človek, ale napriek tomu bol pripravený a ochotný poslúchnuť svojho Otca a splniť svoje poslanie
	4.prosba Chlieb náš každodenný daj nám dnes! (Nasýtenie zástupov – J 6,1-15)	- pozná príbeh o nasýtení mnohopočetného zástupu Pánom Ježišom - zdôrazniť potrebu pokrmu a to, že nie je samozrejmosťou - učí sa ďakovať za jedlo i ostatné potrebné veci nášho života	- vie si vážiť každodenné bežné veci, ktoré potrebuje pre život; -má súcit s tými, ktorí nemajú dostatok, vie sa rozdeliť s inými; - má záujem modliť sa za iných, ktorí trpia hladom, nedostatkom.
	5.prosba Odpusť nám viny naše (Zacheus – L 19,1-10)	- pozná príbeh o Zacheovi a jeho zmene po stretnutí s Ježišom - učí sa, ako sa táto zmena prejavila na správaní a živote Zachea	- viesť žiakov k tomu, aby pochopili že Ježiš mení životy ľudí k lepšiemu - kto v Ježiša naozaj verí, chce byť lepší a snaží sa o nápravu vo svojom živote

	7.prikázanie – Ézav a Jákob a 8.prikázanie – Použiť niektorý príbeh: *Jákob klame svojho otca Izáka *Bratia klamú otcovi Jákobovi o Jozefovej smrti *falošní svedkovia svedčia proti Pánovi Ježišovi na súde	- na odporúčaných príbehoch deťom vysvetliť tieto prikázania. - zdôrazniť nesebecký prístup k iným, vedieť sa podeliť s tými, ktorí majú nedostatok - vedieť byť skromný a netúžiť po veciach iných - zdôrazniť pravdovravnosť, poukázať na následky klamstva	- dieťa si vie vážiť svoje osobné veci, ale aj majetok iného, nepoškodzuje ho, správa sa s rešpektom k cudzím veciam, požičané vráti, neprivlastňuje si to, čo mu nepatrí. - učí sa hovoriť pravdu, aj keď nie je vždy príjemná; chápe význam pravdovravnosti v každej situácii života, napomáha riešeniu konfliktov v triede prostredníctvom pravdovravnosti
	9. a 10. prikázanie (Použiť tento alebo ďalšie odporúčané príbehy: *Gechází - 2.Kráľ. 5,15-29 *Nábotova vinica 1Kr 21,1-29	- na príbehu Elízeovho sluhu Gecházího vysvetliť deťom, že chamtivosť je zlá a podvodom získané bohatstvo neprináša trvalé šťastie. - viesť žiakov k správnemu postoju k veciam súkromným a spoločným.	- dieťa chápe, čo je to chamtivosť a závisť - učí sa odolávať pokušeniu mať všetko, na čo si zmyslí - má správny postoj k majetku svojmu aj iných a svedomito s ním nakladá
	Medený had	- pozná príbeh o reptaní Izraelcov proti Mojžišovi, o Božom hneve a treste i o záchrane, ktorú posiela Pán Boh prostredníctvom medeného hada	- na základe príbehu je vedené k poslušnosti Bohu - chápe Boží hnev, ale zároveň získava istotu Božej záchrany; - vie, že tak, ako medený had bol záchranou pre Izrael, tak Kristov kríž je záchranou pre celý svet.
	Vyzvedači v Kanaane /12 detektívov /	- dieťa spoznáva príbeh o vyslaní vyzvedačov do Kanaánu - dozvie sa o ich neposlušnosti, nebezpečenstve zastrašovania a nevery v Hospodina, ale aj o vernom Józuovi a Kálebovi, ktorí nakoniec mohli uzrieť zasľúbenú zem.	- dieťa sa učí poslušnosti voči autoritám, významu pravdovravnosti a zodpovednému plneniu úloh, ktoré sú mu zverené . - chápe, že vierou v Hospodina možno prekonať i tie najväčšie prekážky - ten, kto verí v Pána Boha nebude zahanbený.
	Mojžišova rozlúčka	- pozná príbeh Mojžišovej rozlúčky - dozvie sa o tom, ako a komu zveril zodpovednosť za celý národ - učí sa, k čomu Mojžiš vyzval ľud Izraela pred svojou smrťou	- žiak rozumie Mojžišovmu dôležitému poslaniu - vie, ako mu záležalo, aby Izraelci mali aj po jeho smrti správnu a príkladnú autoritu - dieťa sa učí vnímať smrť ako prirodzenú súčasť života človeka, spolucíti s tými, ktorí strácajú blízkych.
I. / 3. / 4.			
	4. Pane, nauč nás modliť sa !		**21 hod.**

	Pravidlá pre život	- dôležitosť poznania Božej vôle a poslušnosti v živote jednotlivca i celého národa - žiak sa dozvie o zákone ktorý Boh dal Mojžišovi na Sinaji	- chápe význam a potrebu zákona ako návodu na šťastný a kvalitný život
	Dekalóg -10 pravidiel pre život	- žiak sa učí porozumieť Božím prikázaniam a naučí sa ich spamäti - dozvie sa o rozdelení prikázaní	- naučiť deti 10 Božích prikázaní a viesť ich k tomu, aby pochopili ich základný význam a dôležitosť pre svoj život
	1.a 2. Božie prikázanie (Zlaté teľa – 2M 32 a Horiaci krík – 2M 3)	- dieťa na základe biblických príbehov o modle, ktorú si Izraelci postavili počas Mojžišovej neprítomnosti a stretnutím Mojžiša s Hospodinom – Jahvem pri horiacom kríku si zopakuje súvis príbehov s 1. a 2. prikázaním.	- chápe príčinu Božieho hnevu - učí sa rozoznávať kedy človek porušuje prvé a druhé prikázanie a aké to má dôsledky pre jeho život. - je vedené k úctivému používaniu Božieho mena
	3. a 4. Božie prikázanie (12-ročný Ježiš v chráme – L 2,41-52)	- poukázať na nedeľu ako deň sviatočného odpočinku a na potrebu poslušnosti a úcty voči rodičom zopakovaním príbehu o 12-ročnom Ježišovi v chráme.	- viesť deti k návšteve Služieb Božích, kde môžu budovať a rozvíjať spoločenstvo s Hospodinom aj s inými veriacimi ľuďmi. - usmerňovať deti k rešpektu a poslušnosti k rodičom, starým rodičom a učiteľom a viesť ich ku konkrétnym prejavom vďačnosti a modlitbám za rodinu.
	5. a 6. Božie prikázanie (Kain a Ábel) (Dávid a Batšeba)	- zopakovať príbehy Kain a Ábel a Dávid a Batšeba - pri 5. prikázaní – viesť deti k úcte ku každej forme života, vyzdvihnúť ochranu trpiacich a chorých; - vysvetliť deťom, čo všetko ich ohrozuje (šikanovanie, závislosti, nepozornosť, neopatrnosť) - viesť deti k úcte k svojmu telu, povzbudiť ich k odmietnutiu, toho, čo ich ohrozuje	- dieťa si uvedomuje dôležitosť ochrany zdravia a zachovania života - má pozitívny vzťah k svojmu telu, učí sa odmietnuť to, čo ho ohrozuje, neubližuje ostatným – sú mu cudzie praktiky šikanovania a zastáva sa slabších - chápe význam manželskej vernosti pre šťastný život v rodine

	3.článok VVK - Zoslanie Ducha Svätého – Podoby / Obrazy Ducha Sv. - Pôsobenie Ducha Sv.	- predstaviť deťom príbeh zoslania Ducha Svätého (vietor, ohnivé jazyky, holubica pri krste Pánovom) - povedať im prečo Pán Ježiš posiela Ducha Svätého - vysvetliť, ako Duch Boží môže meniť naše životy – ovocie Ducha v nás – láska, pokoj,... (G 5, 22-24)	- dieťa pozná príbeh zoslania Ducha - vie vymenovať prejavy Ducha Svätého - vie, že Duch Sv. je naším Pomocníkom, Radcom, Učiteľom, Tešiteľom - dieťa si vytvára osobný vzťah k Duchu Svätému - učí sa prosiť Ducha Svätého o dar viery a o pomoc v ťažkých situáciách
	3.článok VVK - Verím v cirkev – spoločenstvo veriacich	- predstaviť deťom cirkev ako spoločenstvo veriacich ľudí, do ktorej patrí každý pokrstený - vysvetliť, že v cirkvi je každý človek vítaný a môže tam slúžiť svojimi darmi	- dieťa sa vníma ako súčasť cirkvi – veľkej Božej rodiny - dieťa pozná význam slova kresťan - uvedomuje si, že v cirkvi môže slúžiť Pánu Bohu i svojim bratom a sestrám
	3.čl. VVK Verím v : -odpustenie hriechov - v tela zmŕtvych vzkriesenie - život večný /Uzdravenie ochrnutého Mk 2; Ježišovo vzkriesenie/	- dieťa je oboznámené s príbehom uzdravenia ochrnutého človeka - význam nielen telesného ale v prvom rade duchovného zdravia - na príbehu Ježišovho vzkriesenia zdôrazniť myšlienku večného života ako veľkú nádej pre veriaceho človeka	- odpustenie a pokoj v srdci je prvoradé o čo máme vo svojich modlitbách prosiť - dieťa si uvedomuje, že horšie ako choroba je hriech v srdci človeka - dieťa chápe a prijíma, že Pán Ježiš nám dáva nádej - napriek realite smrti každý, kto verí v neho bude večne žiť.
I. / 3. / 2.	**2. Boh nám dáva svoje Slovo**		**4 hod.**
	Boh dáva človeku návod na život -Biblia	- žiak si zopakuje učivo predchádzajúceho roč. o Biblii - zdôrazniť že Biblia je Božie slovo, ktoré nás usmerňuje a chce nás viesť tak, aby sme žili šťastný život	- žiak chápe dôležitosť Biblie pre život človeka a Boží zámer s ňou - je vedený ku dennému čítaniu Biblie
	Práca s Bibliou	- žiak sa učí vyhľadávať dané biblické texty- výber podľa uváženia vyučujúceho - praktické používanie Biblie	- získať zručnosť a vedieť sa orientovať v Biblii
I. / 3. / 3.	**3. Dekalóg**		**18 hod.**
	Nové dosky zákona / 5Mojžišova 10 /	- vysvetliť žiakom, že Mojžiš musel znova ísť pre dosky zákona - dosky boli obsahom rovnaké ako tie prvé	- žiaci chápu Boží zámer so zákonom a jeho dôležitosť pre život

4. ročník

2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Stupeň	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3.ročník			
I. / 3. / 1.	**1. V Koho verím**		**15 hod.**
	1.článok VVK (Krédo)	- žiak sa zoznámi s VVK/celé/ - žiak sa učí hlavne 1. článok. - vysvetliť žiakom pojem viera na základe deťom známeho biblického príbehu /možno zopakovať Abraháma/ - viesť deti k tomu, aby prostredníctvom stvorenstva objavovali Pána Boha a boli vďační za svet a ľudí okolo nás	- žiak vníma Boha ako všemohúceho Otca, Stvoriteľa neba i zeme - žiak ovláda 1.čl. VVK - žiak si uvedomuje potrebu viery pre svoj život - chápe, čo majú spoločné všetci kresťania - dieťa vie chrániť prírodu a prechovávať úctu k Stvoriteľovi.
	2.článok VVK – Pán Ježiš – zasľúbený prorokmi, syn Jozefa a Márie, Syn Boží, Pán	- predstaviť žiakom 2.článok, viesť ich k postupnému osvojovaniu - osobu Pána Ježiša predstaviť aj v niektorých prorockých predpovediach; zdôrazniť Ježišov božský pôvod a zároveň vysvetliť žiakom, kto boli Jeho rodičia, zopakovať so žiakmi príbeh narodenia	- žiak ovláda naspamäť 2.čl.VVK - rozumie jeho obsahu - žiak si uvedomuje, že Ježiš je zároveň Božím synom a zároveň sa narodil ako malé dieťa v Betleheme - pozná mená niektorých prorokov a ich predpovede o Ježišovi Kristovi ako zasľúbenom Mesiášovi
	2.článok VVK – Pán Ježiš – trpiaci, ukrižovaný a vzkriesený	- priblížiť žiakom príbeh utrpenia, smrti a vzkriesenia Pána Ježiša - poukázať na Spasiteľa, ktorý za nás trpí, aby nás zbavil hriechu - poslušnosť Pána Ježiša voči nebeskému Otcovi a Jeho obetavá láska k ľuďom - predstaviť žiakom Pána Ježiša ako víťaza nad smrťou a hriechom	- žiak ovláda učivo o utrpení , obeti a víťazstve Spasiteľa nad smrťou - uvedomuje si nesmiernu milosť, ktorú v kríži môžeme prijať - dieťa túži po odpustení hriechov - učí sa čerpať nádej a povzbudenie z Pánovho vzkriesenia
	2.čl.VVK – Pán Ježiš – ako vyvýšený Pán na Božej pravici, náš Ochranca a zároveň Sudca.	- vysvetliť žiakom udalosti Ježišovho vstúpenia na nebo aj v súvislosti s misijným príkazom - zdôrazniť žiakom istotu Ježišovej prítomnosti pri nás prostredníctvom prisľúbenia Radcu – Ducha Svätého - na základe Mt 25,31-45 vysvetliť žiakom podľa akých kritérií bude Pán Ježiš súdiť ľudí.	- žiak si uvedomuje, že napriek fyzickej neprítomnosti je Pán Ježiš stále s nami a môžeme s ním komunikovať prostredníctvom našich modlitieb - dieťa chápe, že Pán Ježiš posiela Pomocníka - Ducha Svätého - na základe učiva o poslednom súde žiak vie, aké správanie sa páči Bohu a čo od nás očakáva.

EVANJELICKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA, BRATISLAVA

UČEBNÉ OSNOVY

ISCED 1

VZDELÁVACIA OBLASŤ

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika
ISCED 1

Matematika - MAT	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	4	4	16
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	4	4	4	4	16

1. ročník
4 hodiny týždenne
132 hodín ročne

Charakteristika predmetu
Vzdelávací obsah je rozdelený na štyri tematické okruhy
Prirodzené čísla 1 až 20
Sčítanie a odčítanie
Geometria
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

V tematickom celku **Prirodzené čísla 1 až 20** sa žiaci oboznamujú s prirodzenými číslami 0 – 20, počítaním počtu vecí, po jednom, po dvoch ..., utváraním skupín vecí o danom počte, porovnávaním čísel, čítaním a písaním čísel 0 – 20, riešením úloh na porovnávanie (viac, menej, rovnako), riešením slovných úloh na porovnávanie.

V tematickom celku **Sčítanie a odčítanie** sa žiakom sprostredkúva sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ 10, úvodný vzťah medzi sčítaním a odčítaním, slovné úlohy na sčítanie a odčítanie a nepriamo sformulované slovné úlohy.

V okruhu **Geometria** sa dôraz kladie na zoznámenie sa s niektorými priestorovými a rovinnými geometrickými tvarmi a manipulácia s nimi, kreslenie otvorených a uzavretých krivých čiar, rysovanie priamych čiar.

V okruhu **Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie** žiaci získavajú názorný úvod k učivu z logiky, skúsenosti s pravdivosťou a nepravdivosťou výrokov, dichotomickým triedením predmetov podľa jedného znaku, tvorením stúpajúcej (klesajúcej) postupnosti predmetov, čísel a zistenie pravidelnosti v týchto postupnostiach pozorovaním, s pravdivými a nepravdivými výrokmi. Žiaci prichádzajú do styku s úlohami na jednoduchú kombinatoriku.

Ciele predmetu

Cieľom matematiky v prvom ročníku je uspokojenie matematických potrieb detí, ktoré im nastoľuje každodenný život. Je dôležité pripraviť ich na získanie primárneho vzdelania z matematiky. Okrem osvojenia si základných vedomostí a zručností z oblasti aritmetiky, algebry a geometrie, sú žiaci vedení k objaveniu a pochopeniu primeraných súvislostí jednak vo vnútri jednotlivých oblastí matematiky, ale aj medzi

týmito oblasťami. Riešením slovných úloh sú žiaci vedení k aplikácii získaných poznatkov v bežnej praxi pri nákupoch, meraniach a pod. V oblasti geometrie sa žiak naučí rozlišovať rovinné a priestorové geometrické tvary.

Kľúčové kompetencie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- pozná obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 20 a vie ich využiť na popis a riešenie problémov z reálnej situácie
- vykonáva spamäti a písomne základné počtové výkony a využíva komutatívnosť sčítania
- kontroluje správnosť výsledkov a počtových výkonov
- vytvára jednoduché postupnosti z predmetov, kresieb a čísel, rozoznáva a sám vytvára stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel
- rozoznáva a popíše základné rovinné a priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu
- pozná, vie popísať a pomenovať základné geometrické útvary
- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria
- zaznamenáva počet určitých udalostí, znázorní ich a zo získaných a znázornených udalostí robí jednoduché závery
- v jednoduchých prípadoch prisúdi výrokom zo svojho blízkeho okolia a z matematiky správnu pravdivostnú hodnotu, doplní neúplné vety tak, aby vznikli pravdivé (nepravdivé) tvrdenia

Dosiahnuté postoje:

- prestáva mať „strach“ z čísel
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- sebavedome robí porovnávanie osôb, vecí a udalostí pomocou čísel
- je spokojný s číselným vyjadrením výsledku, nakoľko v prípade potreby dokáže uskutočniť kontrolu správnosti výpočtu
- pozoruje, hľadá a objavuje vzťahy medzi číslami a veličinami
- vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia
- vidí potrebu postupného vytvárania primeraných názorov na vzťah matematiky a reality
- má záujem na zdokonalení logického myslenia
- je pozitívne motivovaný na vytváranie základov svojho osobnostného rozvoja
- nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- snaží sa o presnosť pri výpočtoch
- rozlišuje a triedi svet okolo seba podľa pravdivosti a nepravdivosti javov
- nadobúda pocit potreby kvantifikácie javov svojho okolia

• uvedomuje si dôležitosť triedenia javov a vecí

1. ročník	Obsahový štandard	Výkonový štandard
40 hodín	**1. Prirodzené čísla 1 až 20** Prirodzené čísla 0-20. Predstavy o prirodzenom čísle. Počítanie počtu vecí, ..., po jednom, po dvoch, utváranie skupín vecí, ..., o danom počte v obore do 20. Priraďovanie predmetov, ktoré k sebe patria. Čítanie a písanie čísel v obore 0-20. Číselný rad v obore do 20. Porovnávanie čísel a ich usporiadanie v obore do 20. Písanie znakov. Riešenie slovných úloh na porovnávanie. Tvorenie slovnej úlohy k danej nerovnosti (ako propedeutika k budúcim nerovniciam).	• používať pojmy: hore, dole, vpravo, vľavo, veľký, malý, najväčší, najmenší, vpredu, vzadu, za, pred, ... • určiť počet predmetov v obore 0-20 • v obore 0-20 priradiť k číslu správny počet predmetov • určovať správne poradie čísel a predmetov v obore 0-20 • orientovať sa v číselnom rade od 0-20 • znázorniť číslo na číselnej osi v obore od 0-20 • čítať a písať čísla od 0-20 • graficky znázorniť a zapísať dvojciferné čísla od 10-20 ako súčet desiatok a jednotiek • porovnávať dve čísla a výsledok porovnania zapísať znakmi >, <, = • určiť správne poradie čísel v obore do 20 • vymenovať stúpajúci a klesajúci číselný rad • riešiť aspoň pomocou ilustračného obrázka jednoduchú slovnú úlohu charakterizovanú vzťahmi viac, menej, rovnako v obore do 20 • riešiť jednoduché slovné úlohy na porovnávanie
65 hodín	**2. Sčítanie a odčítanie** Sčítanie a odčítanie najskôr v obore 1-5, neskôr v obore do 10, v obore do 20 bez prechodu cez základ 10. Propedeutika vzťahu medzi sčítaním a odčítaním. Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ 10. Sčítanie a odčítanie pomocou zobrazovania. Počítanie spamäti v obore do 20 bez prechodu cez základ 10. Tvorba príkladov na sčítanie a odčítanie k danej situácii (podnetu). Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie:	• pochopiť a osvojiť si význam a funkciu znakov + (plus) a – (mínus) pri sčítaní a odčítaní čísel, správne ich používať • pochopiť vzťah medzi sčítaním a odčítaním • pochopiť súvislosti medzi zložkami počtových výkonov a výsledkom • vedieť vytvoriť k príkladu na sčítanie (odčítanie) zodpovedajúci príklad na odčítanie (sčítanie) • sčitovať a odčitovať v obore do 20 pomocou ilustračného obrázka • vedieť spamäti všetky základné spoje sčítania a odčítania v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 • vedieť utvoriť k adekvátnej situácii príklad na sčítanie a odčítanie v obore do 20

	určenie súčtu, keď sú dané sčítance, zväčšenie daného čísla o niekoľko jednotiek, určenie jedného sčítanca ak je daný súčet a druhý sčítanec, zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek, porovnávanie rozdielom. Nepriamo sformulované slovné úlohy. Tvorenie slovnej úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ 10.	bez prechodu cez základ 10 • vedieť využívať poznatky o sčítaní a odčítaní v jednoduchých slovných úlohách • vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 na sčítanie typu: určenie súčtu, keď sú dané sčítance, zväčšenie daného čísla o niekoľko jednotiek, určenie daného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec, zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek, porovnávanie rozdielom • riešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 • vedieť k numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie vytvoriť primeranú slovnú úlohu
12 hodín	**3. Geometria** Kreslenie čiar. Rysovanie priamych čiar. Geometrické tvary a útvary – kreslenie. Manipulácia s niektorými priestorovými a rovinnými geometrickými útvarmi.	• kresliť priame, krivé, uzavreté a otvorené čiary • rozlišovať priamu a krivú čiaru • rozlišovať rovinné geometrické útvary: trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik • rozlišovať priestorové útvary: kocka, valec, guľa • vedieť manipulovať s niektorými priestorovými a rovinnými geometrickými útvarmi podľa pokynu (vľavo, vpravo, hore, dole...)
15 hodín	**4. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie** Názorný úvod k učivu z logiky. Pravdivé a nepravdivé výroky. Pravdepodobnostné hry, pokusy a pozorovania. Dichotomické triedenie predmetov podľa znakov. Stúpajúca (klesajúca) postupnosť predmetov, vecí, prvkov a čísel. Úlohy na pravidelnosť v týchto postupnostiach. Úlohy na zbieranie a zoskupovanie údajov. Jednoduché hry na pravdepodobnosť. Úlohy na jednoduchú kombinatoriku	• rozlišovať jednoduché a primerané pravdivé a nepravdivé výroky • vedieť vytvoriť negáciu jednoduchého výroku • vedieť sformulovať jednoduchý pravdivý a nepravdivý výrok • vedieť pracovať (prostredníctvom hier a manipulatívnych činností) s konkrétnym súborom predmetov podľa ľubovoľného a vopred určeného kritéria • triediť predmety, veci, prvky v danej skupine v obore do 20 podľa jedného znaku • zistiť jednoduché pravidlo vytvárania postupnosti predmetov, vecí, prvkov a čísel • vedieť dokresliť predmety podľa danej postupnosti • vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej • manipulatívnou činnosťou vedieť nájsť kombinácie predmetov, vecí a prvkov

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výuky budú na vyučovacích hodinách využívané metódy analýzy a syntézy, výkladu, didaktických hier, pozorovania, rozprávania, rozhovoru, vysvetľovania, práce s obrazom, práce s učebnicou, zmyslového nazerania. Zaradená bude aj metóda DITOR.
Okrem klasických foriem vyučovacieho procesu budú zaraďované aj netradičné formy – problémové, skupinové vyučovanie. V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

PaedDr. Brigita Lehoťanová, PhD.: Matematika pre 1. ročník ZŠ 1. časť, 2010
PaedDr. Brigita Lehoťanová, PhD.: Matematika pre 1. ročník ZŠ 2. časť, 2010

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.
Žiaci sa budú hodnotiť aj písomnými previerkami a ústnym priebežným skúšaním. Škála hodnotenia sa uskutoční podľa kritérií, ktoré stanoví MZ. Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u včlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika (2. ročník) je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s propedeutickými postupmi prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí.

Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich, orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich, identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa, rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie, upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10, sčítať (odčítať) čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh, vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie, vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, vyriešiť zložené slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, vytvoriť jednoduché i zložené slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, sčítať viac rovnakých sčítancov,	sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja rovnice (na propedeutickej úrovni) jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet, keď sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložená slovná úloha typu: určiť súčet, keď sú dané tri sčítance určiť rozdiel, keď je daný menšenec a dva menšitele
odčítať viac rovnakých menšiteľov.	propedeutika násobenia a delenia prirodzených čísel
určiť počet prvkov v skupine a vyjadria ho prirodzeným číslom, vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, napísať a prečítať číslo, rozlíšiť a správne použiť pojmy číslo, číslica, cifra, rozlíšiť jednociferné, dvojciferné a trojciferné číslo, rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky, zložiť z jednotiek a desiatok dvojciferné číslo, použiť radové číslovky v číselnom obore do 100, orientovať sa v číselnom rade, vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, zobraziť číslo na číselnej osi, usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov >,<, =, vymenovať niekoľko čísel menších	počítanie po dvoch, troch, ..., po jednotkách, po desiatkach prirodzené čísla 1 – 100 a 0 číslo, číslica, cifra jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo jednotky, desiatky rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, piaty, ..., dvadsiaty piaty, ..., stý číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, druhý, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad číselná os väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie relačné znaky >, <, = nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako

(väčších) ako dané číslo, vyriešiť jednoduché nerovnice, vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.	
sčítať prirodzené čísla spamäti, odčítať prirodzené čísla spamäti, sčítať prirodzené čísla písomne, odčítať prirodzené čísla písomne, pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania, vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100, vyriešiť jednoduché slovné úlohy v číselnom obore do 100, vyriešiť zložené slovné úlohy v číselnom obore do 100, pri riešení slovných úloh vykonať kontrolu správnosti.	pamäťové sčítanie a odčítanie: sčítanie a odčítanie celých desiatok sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10 sčítanie dvojciferného čísla a celej desiatky, odčítanie celej desiatky od dvojciferného čísla sčítanie dvojciferného čísla a jednociferného čísla s prechodom cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného s prechodom cez základ 10 sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel bez prechodu cez základ 10 sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel s prechodom cez základ 10 algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10 sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni) rovnice (na propedeutickej úrovni)
vyznačiť bod a pomenujú ho, narysovať, označiť a pomenovať priamku, polpriamku, úsečku, vyznačiť bod, ktorý danému útvaru (úsečke, priamke, polpriamke) patrí, resp. nepatrí, vyznačiť úsečku na priamke, polpriamke, narysovať úsečku, ak sú dané dva krajné body, odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať, odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre),	jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložené slovné úlohy typu: a + b + c, a + b – c, a – b + c, a – b – c kontrola správnosti (skúška správnosti)
porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre), odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať, správne použiť a označiť jednotky dĺžky,	bod, označenie bodu veľkým tlačeným písmenom (A, B,...) priamka, polpriamka, úsečka bod patrí (nepatrí) útvaru, bod leží (neleží) na útvare krajné body úsečky jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter

pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky, odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek, narysovať uzavretú čiaru, identifikovať a pomenovať mnohouholníky, identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov, v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) zhodný obrázok, postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka.	(cm), meter (m) dĺžka úsečky v centimetroch porovnávanie a usporiadanie úsečiek pomocou prúžku papiera, meraním a odhadom, nástroje na meranie dĺžky: pravítko, meter, meracie pásmo neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, lakeť a pod. uzavretá čiara pomenovanie mnohouholníkov: trojuholník, štvoruholník, ... strana a vrchol rovinného geometrického útvaru zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni) vzor, obraz stavba z kociek
rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti	uzavretá čiara pomenovanie mnohouholníkov: trojuholník, štvoruholník, ... strana a vrchol rovinného geometrického útvaru zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni) vzor, obraz stavba z kociek
niekoľko čísel, znakov, symbolov, vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 100, zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej, doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, označiť a pomenovať jednotky času, určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, znázorniť čas na digitálnych i ručičkových	pravda, nepravda postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov počet všetkých možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov nepriamo sformulované úlohy zber údajov a ich zaznamenávanie rôznymi spôsobmi tabuľka, riadok tabuľky, stĺpec tabuľky, údaj jednotky času: hodina, minúta časové údaje: pol hodiny, štvrť hodiny, trištvrte hodiny sudoku s rozmermi max. 5x5 magický štvorec s rozmermi max. 4x4

hodinách, doplniť chýbajúce čísla (znaky) podľa logického usporiadania (sudoku, magické štvorce), vymenovať platidlá, nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.	platidlá: eurá (€), centy (c) numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti

Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výuky budú na vyučovacích hodinách využívané metódy analýzy a syntézy, výkladu, didaktických hier, pozorovania, rozprávania, rozhovoru, vysvetľovania, práce s obrazom, práce s učebnicou, zmyslového nazerania. Zaradená bude aj metóda DITOR. Okrem klasických foriem vyučovacieho procesu budú zaraďované aj netradičné formy – problémové, skupinové vyučovanie. V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k včleneným žiakom.

Učebné zdroje

PaedDr. Brigita Lehoťanová, PhD.: Matematika pre 2. ročník ZŠ 1. časť, 2020
PaedDr. Brigita Lehoťanová, PhD.: Matematika pre 2. ročník ZŠ 2. časť, 2020

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Žiaci sa budú hodnotiť aj písomnými previerkami a ústnym priebežným skúšaním. Škála hodnotenia sa uskutoční podľa kritérií, ktoré stanoví MZ. Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u včlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou.

Matematika - MAT	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	3	3	14
Školský vzdelávací program	0	0	1	1	2
ŠVP + ŠkVP	4	4	4	4	16

3. ročník

4 hodiny týždenne

1. Charakteristika učebného predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Matematika je v primárnom vzdelávaní (ďalej 1. stupeň ZŠ) po materinskom jazyku najviac časovo dotovaným učebným predmetom. Matematické vzdelávanie je založené na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností pre rozvíjanie širokej škály žiackych schopností. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Takýmto spôsobom nadobudnuté základné matematické vedomosti umožňujú žiakom získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Obsahový a výkonový štandard uvedený pre jednotlivé ročníky je štandard, ktorý sa má splniť najneskôr v uvedenom ročníku.

Učebný predmet matematika na 1. stupni ZŠ zahŕňa:
• elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
• vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia,
• súhrn veku primeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
• informácie dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

UČEBNÉ OSNOVY A ŠTANDARDY
PRE ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

NA EVANJELICKEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLE, BRATISLAVA

ISCED 1

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika
ISCED 1

Obsah vzdelávania je v učebnom predmete matematika rozdelený na päť tematických okruhov. Toto členenie sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni nemusí byť explicitne zastúpený každý z týchto tematických okruhov:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
Geometria a meranie
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Logika, dôvodenie, dôkazy.

Učivo v tematickom okruhu **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami** má na 1. stupni ZŠ významné miesto pri vytváraní pojmu prirodzeného čísla v obore do 10 000, pri počtových výkonoch s týmito číslami a pri príprave zavedenia písmena (premennej) vo význame čísla.

V tematickom okruhu **Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy** majú žiaci v realite objavovať kvantitatívne a priestorové vzťahy a určité typy ich systematických zmien. Zoznamovať sa s veličinami a ich prvotnou reprezentáciou vo forme tabuliek, grafov a diagramov a v jednoduchých prípadoch tieto aj graficky znázorňovať.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** budú žiaci vytvárať priestorové geometrické útvary podľa určitých pravidiel a zoznamovať sa s najznámejšími rovinnými útvarmi ako aj s ich rysovaním. Objasňovať sa im budú základné vlastnosti geometrických útvarov. Budú sa učiť porovnávať, odhadovať a merať dĺžku, zoznamovať sa jednotlivými dĺžkovými mierami a riešiť primerané metrické úlohy z bežnej reality.

Tematický okruh **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika** sa na 1. stupni ZŠ objavuje len v podobe úloh. Žiaci takéto úlohy budú na 1. stupni ZŠ riešiť manipulatívnou činnosťou s konkrétnymi objektmi, pričom budú vytvárať rôzne skupiny predmetov podľa určitých pravidiel (usporadúvať, triediť a vytvárať súbory podľa danej vlastnosti), pozorovať frekvenciu výskytu určitých javov (udalostí) a zaznamenávať ju.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** na 1. stupni ZŠ sa bude objavovať len v podobe úloh. Žiaci budú riešiť úlohy, v ktorých posudzujú z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti primerané výroky z matematiky a zo životných situácií.

2. Ciele učebného predmetu

Cieľom učebného predmetu matematika na 1. stupni ZŠ je, aby si žiaci osvojili poznatky, ktoré v priebehu svojho ďalšieho vzdelávania a v každodennom živote budú potrebovať a rozvíjať ich schopnosti, pomocou ktorých sa pripravia na samostatné získavanie ďalších poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa majú žiaci získať také skúsenosti, ktoré u nich vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich ich veku. Vyučovanie matematiky má smerovať k tomu, aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

- presne používať materinský a odborný jazyk (vzhľadom na vek) a správne aplikovať postupne sa rozširujúcu matematickú symboliku. Vhodne využívať tabuľky, grafy a diagramy.
Využívať pochopené a osvojené pojmy, postupy a algoritmy ako prostriedky pri riešení úloh,

- v súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne, aj na kalkulačke rozvíjať numerické zručnosti žiakov,

- na základe skúseností a činností rozvíjať orientáciu žiakov v rovine a v priestore,

- riešením úloh a problémov postupne budovať poznatky žiakov o vzťahu medzi matematikou
a realitou. Na základe využitia induktívnych metód viesť žiakov k získavaniu nových vedomostí, zručností a postojov. Rozvíjať u žiakov matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,

- systematicky viesť žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov, a tým aj k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model. Približovať žiakom dennú prax,

- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií,

- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa,

- podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomú sebavýchovu a sebavzdelávanie, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte,

- vytvárať a rozvíjať kladný vzťah žiakov k spoločným európskym hodnotám, k permanentnému poznávaniu kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi a Slovenskom,

- v rámci matematického vzdelávania rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti, v IKT, v osobnej i v občianskej oblasti, v oblasti prírodovednej a kompetenciu učiť sa učiť sa.

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
3. ročník		
I/3/1	**Násobenie a delenie**	**55 hodín**
	Pojem algoritmus Zavedenie princípu násobenia Zavedenie princípu delenia Násobenie a delenie s využitím sčítania a odčítania pri riešení zábavných úloh Násobenie a delenie číslami 0 -10 Riešenie zábavných slovných úloh Projekt – Dráčik Násobilko Násobenie a delenie čílami 10, 100, 1000	Žiak: - vie správne používať pojem násobenie, chápe jeho podstatu ako spôsob postupného sčítania rovnakých čísel - bezchybne robí zápis súčinu - chápe podstatu delenia ako spôsob postupného odčítania rovnakých čísel - vie definovať rozdiel medzi násobením a delením - chápe podstatu riešenia slovných úloh zameraných na násobenie a delenie - ovláda spoje násobenia a delenia číslami 0 -10 - aktívne sa zapája do realizácií projektov. - rozvíja svoje matematické schopnosti. - rozvíja svoje matematické zručnosti pri realizácii projektu „Dráčik Násobilko“ - pozná pojem stĺpcový graf i jeho praktické prevedenie - aktívne pracuje s programami PC - ovláda násobenie číslami 10, 100, 1000
I/3/2	**Geometria**	**36 hodín**

	Premena jednotiek dĺžky Meranie dĺžky Projekt- V krajine dráčika Geometráčika Trojuholník a štvoruholník Delenie na dané diely Štvorec a obdĺžnik Kružnica a kruh	Žiak: - pozná jednotky dĺžky, vie definovať ich rozdielnosti - bezchybne premieňa zmiešané jednotky - vie správne narysovať priamku a úsečky, definuje ich rozdielnosť - bezchybne odmeria úsečku s presnosťou na milimeter - aktívne sa podieľa na realizácii i prezentácii projektu „V krajine dráčika Geometráčika“ - správne rysuje trojuholník a štvoruholník - správne rysuje štvorec a obdĺžnik v štvorcovej sieti - V danom obrázku vie hľadať štvorce a obdĺžniky - správne pomenuje vrcholy a strany daných geometrických útvarov - je oboznámený so stratégiou riešenia úloh s tangramom - bezchybne určuje rozdielnosť medzi kruhom a kružnicou - pozná pojmy polomer a priemer, vie ich aktívne využiť v praktických cvičeniach - bezchybne rysuje kružnicu
I/3/3	**Prirodzené čísla v obore od 0 – 10 000**	**74 hodín**
	Poradie počtových operácií Zápis čísla v desiatkovej sústave Porovnávanie, usporiadanie Zápis čísla v desiatkovej sústave Matematické operácie sčítania a odčítania spamäti Písomné sčítanie Písomné odčítanie	Žiak: - bezchybne počíta príklady zložené z rôznych počtových operácií. - bezchybne číta i píše trojciferné čísla. Žiak - vie rozložiť trojciferné číslo a vie ho bezchybne zapísať v desiatkovej sústave - vie počítať po jednotách i po desiatkach ľubovoľné čísla v stanovenom obore - aktívne pracuje s číselnou osou - bezchybne číta i píše štvorciferné číslo - vie aktívnym spôsobom spamäti sčítať a odčítať trojciferné i štvorciferné čísla - ovláda princípy matematických operácií sčítania a odčítania vedľa seba. - rieši jednoduché i zložené slovné úlohy - bezchybne ovláda formu postupnosti matematickej operácie sčítania písomnou formou do 10 000

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova	DOV	Regionálna výchova	REV
Mediálna výchova	MEV	Osobnostný a sociálny rozvoj	OSR
Multikultúrna výchova	MKV	Ochrana života a zdravia	OŽZ
Enviromentálna výchova	ENV	Tvorba projektu a prezentácia zručnosti	TPPZ

PREDMET

Matematika 4.ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	4	4	16
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu ŠVP + ŠkVP	4	4	4	4	16

Stupeň	Obsahový štandard	Výkonový štandard
4. ročník		
I/4/1	Násobenie a delenie v obore násobilky	**52 hod.**
	Násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie, počítanie spamäti, automatizácia spojov, komutatívnosť násobenia, násobenie a delenie na kalkulačke v obore násobilky do 100.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - Počítať spamäti všetky základné spoje násobenia a delenia v obore násobilky do 100 - Vedieť urobiť kontrolu správnosti násobenia a delenia v obore násobilky - Ovládať algoritmus násobenia, vedieť spamäti násobiť a deliť 10 a 100 - Osvojiť si praktické násobenie a delenie na kalkulačke - Vedieť rozlíšiť a použiť správnu počtovú operáciu v úlohách charakterizovaných pojmami koľkokrát viac, o koľko viac, koľkokrát menej, o koľko menej - Chápať súvislosť medzi násobením a delením, násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie - Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie v obore násobilky do 100 typu určiť súčet rovnakých sčítancov a zväčšiť dané číslo niekoľkokrát. - Finančná gramotnosť

I/4/2	Sčítanie a odčítanie v obore do 10000	**52 hod.**
	Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 spamäti. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 s využitím kalkulačky. Sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie. Riešenie slovných úloh za pomoci zaokrúhľovania čísel.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - Poznať algoritmus písomného sčítania a odčítania a vedieť ho pohotovo využívať pri výpočtoch - Písomne, spamäti a na kalkulačke sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 - Sčítať a odčítať primerané troj- a štvorciferné čísla spamäti - Sčítať a odčítať troj- a štvorciferné čísla pomocou kalkulačky - Chápať súvislosť medzi sčítaním a odčítaním, sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie - Vedieť približne počítať so zaokrúhľovanými číslami na desiatky a stovky, finančná gramotnosť - Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10 000 - Riešiť všetky typy jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000 - Finančná gramotnosť
I/4/3	Riešenie aplikačných a nepriamo sformulovaných úloh	**52hod.**
	Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie. Propedeutika pravdivých a nepravdivých výrokov. Vytváranie stĺpcových diagramov z údajov získaných žiakmi. Výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát (propedeutika). Riešenie nepriamo sformulovaných úloh. Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou.	Žiak sa v tomto tématickom okruhu naučí: - Rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť výrokov - Vedieť vytvoriť pravdivé a nepravdivé tvrdenie - Vedieť zdôvodniť pravdivosť – nepravdivosť výroku - Čítať a nakresliť stĺpcový diagram zo získaných údajov - Vypočítať aritmetický priemer pre menší počet primeraných dát - Riešiť primerané nepriamo sformulované úlohy. - Vedieť získavať a zhromažďovať potrebné údaje - Čítať a vytvárať stĺpcový diagram zo získaných údajov - Riešiť slovné úlohy na násobenie s kombinatorickou motiváciou . - Finančná gramotnosť
I/4/4	Geometria a meranie	**52 hod.**
	Základné zásady rysovania. Rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, pomenovanie vrcholov a strán, dvojíc	Žiak vie: - osvojiť si a používať pri rysovaní základné zásady (čistota,

	susedných strán. Obvod štvorca (obdĺžnika), súčet, rozdiel a násobok dĺžok úsečiek. Rysovanie trojuholníka (ľubovoľného a ak sú dané dĺžky strán), pomenovanie jeho vrcholov a strán. Meranie dĺžok strán trojuholníka s presnosťou na milimetre. Obvod trojuholníka. Rysovanie ľubovoľnej kružnice s daným stredom a polomerom. Vlastnosti kruhu a kružnice. Premieňanie jednotiek dĺžky. Premieňanie zmiešaných jednotiek dĺžky. Stavba telies z kociek podľa vzoru a podľa plánu (obrázka). Kreslenie plánov stavieb z kociek.	presnosť, vhodné rysovacie pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní) - vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útvare), narysovať úsečku danej dĺžky na priamke a označovať ju, označovať strany a vrcholy veľkým tlačeným - poznať vlastnosti štvorca, obdĺžnika a vedieť ich charakterizovať, narysovať štvorec (obdĺžnik) vo štvorcovej sieti s danou dĺžkou strany (strán) - vypočítať súčet, rozdiel a násobok dĺžok úsečiek - narysovať ľubovoľný trojuholník a pomenovať jeho vrcholy a strany - poznať vlastnosti trojuholníka (počet vrcholov, strán), odmerať veľkosti (dĺžku úsečky) strán trojuholníka, Pprovnať strany trojuholníka (úsečky) podľa ich dĺžky - vypočítať obvod trojuholníka ako súčet dĺžok strán - poznať základný rozdiel medzi kruhom a kružnicou - narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom - narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom a polomerom, vyznačiť polomer kružnice - premieňať jednotky dĺžky - premieňať zmiešané jednotky dĺžky /napr. 4 dm 13 cm na mm/ - vytvárať z kociek rôzne stavby telies podľa vzoru a podľa obrázka - vytvárať a opísať vlastné jednoduché telesá z kociek, nakresliť plán stavby z kociek . - Finančná gramotnosť

TC = tematický celok
I/4/1 = stupeň vzdelania ISCED 1 / ročník štvrtý / tematický celok 1

PRIEREZOVÉ TÉMY

DOV – Dopravná výchova	Slovné úlohy s tématikou dopravnej výchovy
ENV – Environmentálna výchova	Slovné úlohy s tématikou ochrany životného prostredia.
MUV – Multikultúrna výchova	Oboznámenie sa s rozličnými vianočnými a veľkonočnými zvykmi národov EÚ pomocou detskej webovej stránky Infovekáčik
PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	Vytvorenie projektu na tému stavba domu, obchodného domu z kociek.
ETV – Estetická výchova	Dôraz na úpravu zošitov na hodinách geometrie, dbať o čistotu, presnosť a estetickú stránku rysovania. .
VLV – Vlastenecká výchova	Slovné úlohy s vlasteneckou tématikou.
Regionálna výchova	Slovné úlohy s regionálnou tématikou..
Finančná gramotnosť	Slovné úlohy zamerané na eurá a centy